

**Türk Telekomünikasyon
Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları
31 Aralık 2017**

Tarihi İtibarıyla ve Aynı Tarihte

Sona Eren Yıla Ait

**Konsolide Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetim Raporu**

8 Şubat 2018

Bu rapor, 7 sayfa denetim raporu ve 110 sayfa finansal tablolar ve tamamlayıcı dipnotlarından oluşmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3-4
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	5
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	6
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	
Dipnot 1 Şirket’in Organizasyonu ve Faaliyet Konusu	7-9
Dipnot 2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar	9-39
Dipnot 3 Bölümlere Göre Raporlama	40-42
Dipnot 4 Nakit ve Nakit Benzerleri	43
Dipnot 5 Finansal Borçlar	44-46
Dipnot 6 İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar ve Borçlar	47-48
Dipnot 7 Finansal ve Operasyonel Kiralama Alacakları ve Borçları	49
Dipnot 8 İlişkili Taraflardan Alacaklar ve Borçlar	50-51
Dipnot 9 Diğer Alacaklar ve Borçlar	52
Dipnot 10 Stoklar	53
Dipnot 11 Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri	53-56
Dipnot 12 Diğer Varlıklar, Diğer Yükümlülükler ve Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	57
Dipnot 13 Peşin Ödenmiş Giderler ve Ertelenmiş Gelirler	58
Dipnot 14 Finansal Yatırımlar	59
Dipnot 15 Türev Finansal Araçlar	59-62
Dipnot 16 Şerefiye	63-64
Dipnot 17 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar	65
Dipnot 18 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	65
Dipnot 19 Maddi Duran Varlıklar	66-67
Dipnot 20 Maddi Olmayan Duran Varlıklar	68-71
Dipnot 21 Borç Karşılıkları	72-74
Dipnot 22 Sermaye ve Kar Yedekleri ile Geçmiş Yıl Karları	75-78
Dipnot 23 Hisse Bazlı Ödemeler	79
Dipnot 24 Taahhütler ve Yükümlülükler	80-94
Dipnot 25 Nakit Akış Tablosuna İlişkin Açıklamalar	95
Dipnot 26 Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar	95
Dipnot 27 Hasılat	95
Dipnot 28 Faaliyet Giderleri	95
Dipnot 29 Niteliklerine Göre Giderler	96
Dipnot 30 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler / (Giderler)	97
Dipnot 31 Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler / (Giderler)	97
Dipnot 32 Finansal Gelirler / (Giderler)	98
Dipnot 33 Vergiler	98-100
Dipnot 34 Finansal Risk Yönetimi ve Politikaları	101-110

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	<i>Dipnot</i>	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar			
Dönen varlıklar		10.566.394	9.186.483
Nakit ve nakit benzerleri	4	4.100.204	3.016.366
Ticari alacaklar			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8	23.707	26.193
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	4.792.834	4.118.551
Diğer alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	57.894	52.933
Türev araçlar	15	557.712	601.401
Stoklar	10	203.978	261.264
Peşin ödenmiş giderler	13	343.332	324.367
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar		33.884	184.985
Diğer dönen varlıklar	12	415.488	563.062
		10.529.033	9.149.122
Satış amaçlı elde tutulan duran varlıklar	17	37.361	37.361
Duran varlıklar		18.582.141	17.687.968
Finansal yatırımlar	14	11.840	11.840
Ticari alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	91.197	42.095
Diğer alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	33.837	33.885
Türev araçlar	15	59.006	51.397
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	18	22.376	24.559
Maddi duran varlıklar	19	9.115.520	8.734.951
Maddi olmayan duran varlıklar			
- Şerefiye	16	44.944	44.944
- Diğer maddi olmayan duran varlıklar	20	8.437.536	8.341.272
Peşin ödenmiş giderler	13	68.935	58.725
Ertelenmiş vergi varlığı	11	660.707	316.213
Diğer duran varlıklar	12	36.243	28.087
Toplam varlıklar		29.148.535	26.874.451

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	<i>Dipnot</i>	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		8.661.581	8.351.705
Kısa vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	5	66.714	72.574
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Banka kredileri	5	2.395.531	1.897.421
- Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	7	617	603
- İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetler	5	23.800	17.235
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	8	2.326	8.812
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	6	4.066.558	4.522.389
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	12	175.712	203.233
Diğer borçlar			
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	844.592	739.920
Türev araçlar	15	192.052	233.560
Ertelenmiş gelirler	13	226.864	160.829
Dönem karı vergi yükümlülüğü	33	24.344	17.929
Kısa vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	21	162.906	165.862
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	21	433.238	264.200
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	12	46.327	47.138
Uzun vadeli yükümlülükler		15.931.867	15.136.125
Uzun vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	5	10.270.506	9.569.254
- Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	7	1.982	1.570
- İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetler	5	3.732.588	3.482.522
Ticari borçlar			
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	6	-	83.679
Diğer borçlar			
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	375.233	494.176
Türev araçlar	15	117.389	152.408
Ertelenmiş gelirler	13	367.201	305.200
Uzun vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	21	813.393	783.401
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	21	8.035	7.887
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	11	245.540	256.028
Özkaynaklar		4.555.087	3.386.621
Ödenmiş sermaye	22	3.500.000	3.500.000
Sermaye düzeltme farkları (-)	22	(239.752)	(239.752)
Pay bazlı ödemeler (-)	22,23	9.528	9.528
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(526.583)	(493.990)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
- Riskten korunma kayıpları		(299.552)	(245.564)
- Yabancı para çevirim farkları		218.920	99.405
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	22	2.355.969	2.355.969
Diğer yedekler	22	(1.320.942)	(1.320.942)
Geçmiş yıl (zararları) / karları		(278.033)	446.307
Net dönem karı / (zararı)		1.135.532	(724.340)
Toplam kaynaklar		29.148.535	26.874.451

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	<i>Dipnot</i>	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	3, 27	18.139.554	16.108.594
Satışların maliyeti (-)	28	(10.029.082)	(9.023.396)
Brüt kar		8.110.472	7.085.198
Genel yönetim giderleri (-)	28	(2.175.077)	(2.211.725)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	28	(2.404.461)	(2.187.900)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	28	(124.737)	(93.821)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	30	291.123	323.863
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	30	(540.970)	(775.631)
Esas faaliyet karı		3.156.350	2.139.984
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	31	130.398	60.040
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	31	(5.610)	(4.048)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		3.281.138	2.195.976
Finansman gelirleri	32	722.307	664.759
Finansman giderleri (-)	32	(2.525.118)	(3.257.296)
Vergi öncesi kar / (zarar)	3	1.478.327	(396.561)
Vergi gideri			
- Dönem vergi gideri	33	(696.792)	(405.784)
- Ertelenmiş vergi geliri	11, 33	353.997	78.005
Dönem karı / (zararı)		1.135.532	(724.340)
Ana ortaklık hissedarlarına ait pay başına kazanç / (kayıp) (tam Kuruş)	22	0,3244	(0,2070)
Ana ortaklık hissedarlarına ait sulandırılmış pay başına kazanç / (kayıp) (tam Kuruş)	22	0,3244	(0,2070)

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	<i>Dipnot</i>	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem karı		1.135.532	(724.340)
Diğer kapsamlı gelir / (gider):			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	21	(40.417)	(74.360)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	11	7.824	14.755
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevirim farkları		119.515	54.975
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir	15	31.566	6.861
Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma kayıpları		(99.051)	(53.009)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		13.497	9.230
-Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi	11	(6.313)	(1.372)
-Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma kayıpları, vergi etkisi		19.810	10.602
Diğer kapsamlı gelir / (gider), vergi sonrası		32.934	(41.548)
Toplam kapsamlı gelir		1.168.466	(765.888)

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

					Kar veya zarara sınıflanmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler	Kar veya zarara sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler				Birikmiş karlar / (zararlar)		Özkaynaklar
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Pay bazlı ödemeler	Diğer kazanç / (kayıplar)	Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları/(kayıpları)	Risken korunma kazançları/(kayıpları)	Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma kazançları / (kayıpları)	Nakit akış riskinden korunma (kayıpları)	Yabancı para çevirim farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıl karları / (zararları)	
1 Ocak 2016 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	(434.385)	(89.537)	(119.109)	44.430	2.289.384	446.307	907.444	4.993.368
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	66.585	-	(66.585)	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(59.605)	(42.407)	5.489	54.975	-	-	(724.340)	(765.888)
Dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(724.340)	(724.340)
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	(59.605)	(42.407)	5.489	54.975	-	-	-	(41.548)
Temettü ödemesi (Dipnot 22)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(840.859)	(840.859)
31 Aralık 2016 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	(493.990)	(131.944)	(113.620)	99.405	2.355.969	446.307	(724.340)	3.386.621
1 Ocak 2017 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	(493.990)	(131.944)	(113.620)	99.405	2.355.969	446.307	(724.340)	3.386.621
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(724.340)	724.340	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(32.593)	(79.241)	25.253	119.515	-	-	1.135.532	1.168.466
Dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.135.532	1.135.532
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	(32.593)	(79.241)	25.253	119.515	-	-	-	32.934
31 Aralık 2017 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	(526.583)	(211.185)	(88.367)	218.920	2.355.969	(278.033)	1.135.532	4.555.087

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ
TABLUSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

	Dipnot	Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak - 31 Aralık 2016
Net dönem karı / (zararı)		1.135.532	(724.340)
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	29	2.906.444	2.796.343
Değer düşüklüğü / (iptali) ile ilgili düzeltmeler		608.257	433.866
- Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6, 9	468.115	371.223
- Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		27.354	10.425
- Maddi duran varlık değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	29	112.788	52.218
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		561.221	412.992
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	21	324.368	299.997
- Dava ve/veya ceza karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	21	236.705	112.819
- Diğer karşılıklar / (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler	21	148	176
Faiz giderleri ve gelirleri ile ilgili düzeltmeler		376.277	417.302
- Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler		326.225	337.988
- Vadeli alışlardan / satılardan kaynaklanan ertelenmiş finansman gideri / (geliri)		50.052	79.314
Gerçekleşmemiş yabancı para çevirim farkları ile ilgili düzeltmeler		1.506.495	2.229.488
Gerçeğe uygun değer kayıpları / (kazançları) ile ilgili düzeltmeler	32	(27.620)	(189.431)
- Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler	32	(27.620)	(189.431)
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	33	342.795	327.779
Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	31	(124.788)	(55.992)
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler	25	(81.027)	(47.458)
İşletme sermayesindeki değişimlerden önceki faaliyet gelirleri		7.203.586	5.600.549
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler:			
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(1.151.197)	(692.422)
Stoklardaki (artışlar) / azalış ile ilgili düzeltmeler		29.932	(68.478)
Ticari borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		415.372	1.027.318
İlişkili olmayan taraflardan faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış		134.657	174.723
İlişkili olmayan taraflara faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış		158.096	27.111
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları:			
Alınan faizler		105.850	100.320
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	21	(337.799)	(319.772)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler	21	(68.166)	(146.011)
Vergi ödemeleri		(534.115)	(694.273)
Diğer nakit çıkışları	25	(12.031)	(76.669)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		5.944.185	4.932.396
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alım borçlarına ilişkin nakit çıkışları		(205.000)	(27.500)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		151.001	82.659
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(4.223.530)	(4.667.267)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(4.277.529)	(4.612.108)
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Kredilerden nakit girişleri		1.560.795	3.522.579
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(1.854.449)	(2.807.518)
- Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(1.854.449)	(2.807.518)
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	25	(71)	(7.862)
Türev araçlardan nakit girişleri / (çıkışları), net	25	18.788	97.647
Ödenen temettüleri	22	-	(840.859)
Ödenen faiz		(456.516)	(430.085)
Alınan faizler		181.787	125.893
Diğer nakit çıkışları, net	25	(57.412)	(61.567)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(607.078)	(401.772)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKI ÖNCESİ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ / (AZALIŞ)		1.059.578	(81.484)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ		12.229	183.394
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ		2.616.297	2.514.386
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	3.688.104	2.616.297

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi (“Türk Telekom” ya da “Şirket”) Türkiye’de tüzel kişiliğe haiz anonim şirket şeklinde kurulmuştur. Şirket’in esası 23 Ekim 1840’ta aslen Bakanlık olarak kurulan Postane-i Amirane’ye (Postahane Departmanı) dayanmaktadır. Türkiye genelinde telefon şebekesi kurma ve işletme izni, 4 Şubat 1924 tarihinde, Posta, Telefon ve Telgraf Genel Müdürlüğü’ne (“PTT”) verilmişti. Şirket, önceden her ikisi de PTT tarafından yürütülen telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin ayrılması sonucu 24 Nisan 1995’te ayrı bir tüzel kuruluş olarak kurulmuş ve PTT’nin telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili tüm personel, varlık ve yükümlülükleri, hisselerinin tamamı Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’na (“Hazine”) ait olan Şirket’e transfer olmuştur.

Şirket’in özelleştirilmesi kapsamında 24 Ağustos 2005 tarihinde Oger Telekomünikasyon A.Ş. (“OTAŞ”) Türk Telekom’un %55 payını almak için Özelleştirme İdaresi Yönetimi’yle Hisse Devir Anlaşması imzalamıştır. Bu çerçevede Şirket’in hisselerinin %55’lik kısmının blok satışıyla ilgili olarak Ortaklık Anlaşması ve Hisse Rehin Sözleşmesi 14 Kasım 2005 tarihinde Hazine ve OTAŞ arasında imzalanmış ve bu tarihten sonra OTAŞ, Şirket’in ana ortağı olmuştur.

Şirket’in 3.500.000 TL nominal değerli sermayesinin %15’ine karşılık gelen ve Hazine’ye ait 525.000 TL nominal değerli sermayesini temsil eden hisse senetleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığı’nın izni ile 15 Mayıs 2008 tarihinde halka arz olunmuştur. Bu tarihten beri Şirket hisseleri Borsa İstanbul’da TTKOM ismiyle işlem görmektedir.

Şirket’in %55 hissesine sahip olan OTAŞ hisselerinin %99’una da Oger Telecom Limited (“Oger Telecom”) sahiptir. Oger Telecom Dubai Finans Merkezi’nin kanunlarına uygun olarak Ağustos 2005’te limited şirket olarak kurulmuş bir şirkettir.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Şirket’i kontrol eden ana ortak Oger Telecom’un ana ortağı olan Saudi Oger Ltd.’dir (“Saudi Oger”).

Şirket ve Türk Telekomünikasyon Kurumu (yeni adıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (“BTK”)) arasında 14 Kasım 2005 tarihinde imzalanmış bir imtiyaz sözleşmesi (“İmtiyaz Sözleşmesi”) bulunmaktadır. Bu İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında Şirket’e 28 Şubat 2001 tarihinden başlamak üzere 25 yıl süre ile her türlü telekomünikasyon hizmetinin sağlanması, gerekli telekomünikasyon tesislerinin kurulması, bu tesislerin diğer lisanslı operatörler tarafından kullanılması ve telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlaması ve tedariki hakları sunulmaktadır. İmtiyaz Sözleşmesi 28 Şubat 2026’da sonlanacak olup, Şirket telekomünikasyon hizmeti verebilmek üzere kullandığı tüm altyapısını işler bir vaziyette BTK’ya devredecektir.

Türk Telekom, Türk Telekom İmtiyaz Sözleşmesinin yenilenmesi için, dönemin sona ermesinden bir yıl önce BTK’ya başvurabilir ve BTK’nın takdirine bağlı olarak böyle bir yenilenme yapılmasına hak kazanabilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (DEVAMI)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket’in bağlı ortaklıkları ve bu bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

Bağlı Ortaklıklar	Kuruluş ve faaliyet yeri	Faaliyet konuları	Fonksiyonel para birimi	Şirket’in etkin pay oranı (%)	
				31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
TTNet Anonim Şirketi (“TTNet”)	Türkiye	İnternet servis sağlayıcı	Türk Lirası	100	100
Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.(“Avea”)	Türkiye	GSM operatörü	Türk Lirası	100	100
Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi(“Argela”)	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	Türk Lirası	100	100
Innova Bilişim Çözümleri Anonim Şirketi (“Innova”)	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	Türk Lirası	100	100
Assist Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri Anonim Şirketi (“AssistTT”)	Türkiye	Çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri	Türk Lirası	100	100
Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.(“Sebit”)	Türkiye	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	Türk Lirası	100	100
NETSIA Inc.	ABD	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	ABD Doları	100	100
Sebit LLC	ABD	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	ABD Doları	100	100
TT International Holding B.V.(“TT International”) (*)	Hollanda	Holding şirketi	Avro	100	100
Türk Telekom International AT AG (*)	Avusturya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International HU Kft (*)	Macaristan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
S.C. EuroWeb Romania S.A. (*)	Romanya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International BG EOOD (*)	Bulgaristan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International CZ sro (*)	Çekya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International SRB d.o.o. (*)	Sırbistan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International Telekomunikacije d.o.o.(*)	Slovenya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International SK sro (*)	Slovakya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
TT International Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (“TTINT Türkiye”) (*)	Türkiye	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International UA TOV (*)	Ukrayna	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International Italy srl (*)	İtalya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International DOOEL (*)	Makedonya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International RU o.o.o (*)	Rusya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekomünikasyon Euro Gmbh. (“TT Euro”) (*)	Almanya	Mobil hizmet pazarlama	Avro	100	100
Türk Telekom International d.o.o. (*)	Hırvatistan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International HK Limited (*)	Hong Kong	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	HK Doları	100	100
Net Ekran TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
TTES Elektrik Tedarik Satış A.Ş.(“TTES”)	Türkiye	Elektrik enerjisi ticareti	Türk Lirası	100	100
TT Euro Belgium S.A. (*)	Belçika	Mobil hizmet pazarlama	Avro	100	100
TT Ödeme Hizmetleri A.Ş.	Türkiye	Mobil finans	Türk Lirası	100	100
Net Ekran1 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran1”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran2 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran2”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran3 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran3”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran4 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran4”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran5 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran5”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran6 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran6”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran7 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran7”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran8 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran8”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran9 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran9”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran10 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran10”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran11 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran11”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran12 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran12”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran13 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran13”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran14 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran14”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran15 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran15”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran16 TV ve Medya Hiz. A.Ş. (“Net Ekran16”)	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
11818 Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş. (“11818”)	Türkiye	Çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri	Türk Lirası	100	100
TT Satış ve Dağıtım Hizmetleri Anonim Şirketi	Türkiye	Satış ve Dağıtım Hizmetleri	Türk Lirası	100	-

(*) Bundan sonra TTINT grup olarak anılacaktır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (DEVAMI)

Bundan böyle Türk Telekom ve yukarıda belirtilen bağlı ortaklıkları birlikte “Grup” olarak anılacaktır.

Şirket’in ana faaliyet konusu yerel, uluslararası telekomünikasyon hizmetleriyle, çağrı merkezi, müşteri ilişkileri yönetimi, teknoloji ve bilgi yönetimi, internet ürün ve hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Şirket’in resmi kayıtlı adresi Turgut Özal Bulvarı, 06103 Aydınlıkevler, Ankara’dır.

Grup’un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla toplu iş sözleşmesine bağlı personel sayısı 11.770 (31 Aralık 2016: 11.681) ve toplu iş sözleşmesine bağlı olmayan personel sayısı 22.732’dir (31 Aralık 2016: 21.543). 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla personel sayısı sırasıyla 34.502 ve 33.224’tür.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar

a) TMS’ye uygunluk beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGGK”) tarafından yayımlanan ve yürürlüğe girmiş olan Türkiye Muhasebe Standartları (“TMS”) esas alınmıştır. TMS; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlardan oluşmaktadır.

b) Finansal tabloların hazırlanış şekli

Konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tablolar yayınlanmak üzere 8 Şubat 2018 tarihinde Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Genel Kurul’un ve ilgili düzenleyici kurumların yasal mevzuata göre düzenlenmiş finansal tabloları ve bu konsolide finansal tabloları değiştirme hakkı bulunmaktadır.

c) Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye’de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup’un konsolide finansal tablolarında, bu karar çerçevesinde 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren, TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardı uygulanmamıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar (devamı)

d) Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar, 1 Ocak 2000 tarihine kadar olan alımlar ve TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardı kapsamında varsayılan maliyet yöntemi ile değerlendirilen maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller ve türev finansal araçlar haricinde tarihsel maliyet yöntemi ile hazırlanmıştır. Varsayılan maliyet yöntemi ile değerlendirilen maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller 1 Ocak 2000 tarihli gerçeğe uygun değerleri üzerinden, türev finansal araçlar ise bilanço tarihi itibarıyla tespit edilen gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir.

Gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan yöntemler ayrıca Dipnot 2.4 (u)’da belirtilmiştir.

e) Geçerli ve raporlama para birimi

Yurtdışında kurulu olan bağlı ortaklıkları haricinde, konsolidasyona dahil edilen şirketlerin fonksiyonel para birimi Türk Lirası’dır (“TL”) ve muhasebe kayıtlarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı gereklerine göre TL olarak tutmaktadır.

Grup’un bağlı ortaklıklarının geçerli para birimleri Dipnot 1’de özetlenmiştir.

Konsolide finansal tablolar Grup şirketlerinin yasal kayıtlarına dayandırılmış ve TL cinsinden ifade edilmiş olup, KGK tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartları’na göre Grup’un durumunu layıkıyla arz edebilmek için bir takım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır.

2.2 Konsolidasyon esasları

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Türk Telekom’un ve bağlı ortaklıklarının finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyona dahil olan şirketlerin finansal tabloları konsolide finansal tablolara aynı tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

a) Bağlı ortaklıklar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolar; Türk Telekom’un ve Dipnot 1’de verilen ve Grup’un finansal ve faaliyet politikaları üzerinde kontrol gücüne sahip olduğu bağlı ortaklıklarının finansal tablolarını içermektedir.

Kontrol, Şirket’in, yatırım yaptığı işletme üzerinde ancak ve ancak şu göstergelerin tümü birden mevcut olduğunda sağlanmaktadır; a) yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahipse, b) yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişen getirilere maruz kalmakta veya bu getirilerde hak sahibi ise, c) elde edeceği getirilerin miktarını etkileyebilmek için yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücünü kullanma imkanına sahip ise. Bağlı ortaklıkların dönem kar/zararları satın alma tarihinden itibaren konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmişlerdir.

Bağlı ortaklıkların muhasebe prensipleri Grup tarafından kullanılan muhasebe prensiplerinden farklılaştığı durumlarda gerekli düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Konsolide mali tablolar benzer işlem ve olaylara ortak muhasebe prensipleri kullanılarak ve Şirket ile aynı hesap düzeni ile hazırlanmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

b) İşletme birleşmeleri

Grup, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren yeniden düzenlenmiş TFRS 3 “İşletme Birleşmeleri” standardını uygulamıştır. Bu muhasebe politikası değişikliği ileriye dönük olarak uygulanmıştır ve önceki dönemlerde gerçekleştirilen işletme birleşmelerine ilişkin bir değişiklik yapılmamıştır.

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup’a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bu yöntemde, iktisap maliyeti, alım tarihinde transfer edilen bedelin gerçeğe uygun değeri ve işletmedeki kontrol gücü olmayan payların toplamı olarak ölçülür

Transfer edilen bedel, Grup tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, Grup tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve Grup tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanmıştır. İşletme birleşmesi sözleşmesi, gelecekte ortaya çıkacak olaylara bağlı olarak maliyetin düzeltilebileceğini öngören hükümler içerirse; bu koşullu bedelin birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri, birleşme maliyetine dâhil edilmiştir. Satın alma sırasında Grup tarafından katlanılan bütün işlem maliyetleri genel yönetim giderleri hesabında giderleştirilmiştir.

Grup, her bir şirket birleşmesi için edinilen işletmedeki kontrol gücü olmayan payları gerçeğe uygun değer üzerinden mi yoksa edinilen işletmenin net tanımlanabilir varlıklarının muhasebeleştirilen tutarlarındaki orantılı payı üzerinden mi ölçeceğini belirler.

Grup, bir işletme satın aldığı anda, edindiği finansal varlık ve borçların sınıflandırmalarını ve belirlemeleri birleşme tarihinde var olan sözleşme hükümleri, ekonomik koşullar ve konuya ilişkin diğer tüm koşulları esas alarak yapar. Bu saklı bir türev ürünün ana sözleşmeden ayrılması gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesini de kapsar.

Satın alma metodu, satın alma maliyetini satın alınan varlıklar, yükümlülükler ve şarta bağlı yükümlülüklerin satın alınan gündeki gerçeğe uygun değerlerine dağıtılmasını gerektirmektedir. Söz konusu satın alınan şirketlerin TFRS 3’e göre belirlenmiş varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri satın alınma günündeki gerçeğe uygun değerlerinden kayıtlara yansıtılmaktadır. Satın alınan şirket, satın alma tarihinden itibaren konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmektedir.

İktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve koşullu yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin veya birleşme maliyetinin sadece geçici olarak belirlendiği durumlarda, birleşmenin gerçekleştiği dönemin sonunda Grup, söz konusu geçici değerler üzerinden birleşme işlemini muhasebeleştirilmiştir. Geçici olarak belirlenmiş birleşme muhasebesinin birleşme tarihini takip eden on iki ay içerisinde tamamlanması ve düzeltme kayıtlarının birleşme tarihinden itibaren yapılması gerekmektedir.

c) Konsolidasyonda düzeltme işlemleri

Konsolidasyona dahil edilen şirketler arasındaki grup içi işlemler ve bakiyeler konsolidasyon sırasında silinmiştir. İştirakle ana ortaklık ve ana ortaklığın konsolidasyona tabi bağlı ortaklıkları ve müştereken kontrol edilen ortaklıklar arasında gerçekleşen işlemler neticesinde oluşan karlar ve zararlar, ana ortaklığın iştirakteki payı oranında netleştirilmiştir. Gerçekleşmemiş zararlar değer düşüklüğüne dair kanıt olmadığı sürece gerçekleştirilmemiş kazançlarla aynı şekilde silinirler.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

d) Yabancı para

i) Yabancı para işlemler

Yabancı para işlemler, ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan geçerli para birimine çevrilmişlerdir. Parasal kalemlere ilişkin yabancı para çevirim farkı kazancı veya zararı, dönem başındaki geçerli para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın etkin faiz oranı ve ödemelerin etkisi düzeltilmesiyle dönem sonundaki yabancı para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın dönem sonu kurundan çevrilmiş tutarı ile arasındaki farkı ifade eder. Çevirimle oluşan kur farkları, diğer kapsamlı gelirden kayıtlara alınan nakit akış riskinden korunma araçlarından doğan farklar hariç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihteki kurdan geçerli para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden tarihi maliyetiyle ölçülen parasal olmayan kalemler, işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yeniden çevirimle oluşan kur farkları, diğer kapsamlı gelirden kayıtlara alınan nakit akış riskinden korunma araçlarının etkin olan kısmından doğan farklar hariç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

ii) Yabancı operasyonlar

Yabancı operasyonların varlık ve yükümlülükleri, satın alımdan kaynaklanan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri dahil olmak üzere, raporlama tarihindeki döviz kuru ile raporlama para birimine çevrilir. Yabancı operasyonların gelir ve giderleri aylık ortalama döviz kuru ile raporlama para birimine çevrilir.

Yabancı para çevirim farkları diğer kapsamlı gelirler içerisinde kayıtlara alınır ve özkaynaklar altında yabancı para çevirim farklarında sunulur.

Şirket ve bağlı ortaklıkları, TL, Avro, ABD Doları'nı geçerli para birimi olarak kullanmaktadırlar, çünkü bu para birimleri ilgili Şirket ve bağlı ortaklıklarının operasyonlarında önemli ölçüde kullanılmakta veya operasyonları üzerinde önemli etkiye sahip bulunmakta olup, bu şirketlere ilişkin olay ve koşulların ekonomik özünü yansıtmaktadır. Finansal tablolardaki kalemlerin ölçümü için seçilen geçerli para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla, geçerli para birimiyle ölçülmemiş olan işlemler ve bakiyeler, ilgili geçerli para birimleri cinsinden yeniden ifade edilmiştir. Grup, konsolide finansal tablolar ve dipnotların sunumu amacıyla raporlama para birimi olarak TL'yi kullanmaktadır.

Geçmişte yüksek enflasyonlu kabul edilen bir ekonominin (Türkiye) para birimiyle raporlayan bağlı ortaklıkların finansal tabloları, yüksek enflasyonun sona erdiği tarihe kadar raporlama tarihinde geçerli ölçüm birimi cinsinden yeniden ifade edilmiştir. Yukarıda anılan 17 Mart 2005 tarihli karar neticesinde enflasyon muhasebesi uygulamalarının 31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla sona erdiği kararlaştırıldığından, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren TL yüksek enflasyonlu olmayan bir ekonomiye ait para birimi olarak değerlendirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

d) Yabancı para (devamı)

ii) Yabancı operasyonlar

Avro / TL ve ABD Doları / TL kurlarındaki senelik değişimler ile yıllık ortalama değişimler aşağıdaki gibidir

	Ortalama kur		Dönem sonu kuru	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Avro / TL	4,1159	3,3375	4,5155	3,7099
ABD Doları / TL	3,6445	3,0181	3,7719	3,5192

iii) Yurtdışı faaliyetlerindeki net yatırımların riskten korunması

Grup yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımını kredi kullanarak finansal riskten korunma işlemine girmiştir. Parasal kalemler, yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma işlemi ile ilişkilendirildikleri durumda çevirimlerinden ve ödemelerinden doğan kur farkları diğer kapsamlı gelir altına sınıflanır. Diğer kapsamlı gelir tablosuna alınan bu tutarlar, yurtdışı işletme satılana kadar burada takip edilir ve satış anında birikmiş tutarın tamamı kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Diğer kapsamlı gelir altında takip edilen çevirim farkları ile ilişkili vergi etkileri de yine diğer kapsamlı gelir altına sınıflanır.

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler, karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların düzeltilmesi

31 Aralık 2016 finansal tablolarında yapılan sınıflamalar

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal durum tablosunda stoklar içinde gösterilen net defter değeri 49.034 TL tutarındaki set üstü kutuları ve uydu alıcıları, maddi duran varlıklar içerisine sınıflanmıştır.

Grup’un 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar tablosunda pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde gösterilen 21,060 TL tutarındaki amortisman gideri ile genel yönetim giderlerinde gösterilen 24,205 TL tutarındaki amortisman gideri, Grup’un bir bağlı ortaklığında maliyet hesaplarının güncellenmesinin sonucunda satışların maliyetine sınıflanmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

a) Finansal araçlar

i) *Türev olmayan finansal varlıklar*

Grup kredi ve alacakları ile mevduatlarını oluşturdukları tarihte kayıtlarına almaktadır. Diğer bütün finansal varlıklar Grup’un ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf durumuna geldiği işlem tarihinde kayıtlara alınır.

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece, netleştirme için yasal bir hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek veya varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapma niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı finansal tablolarında göstermektedir.

Grup’un türev olmayan finansal varlıkları krediler ve alacaklar, nakit ve nakit benzerleri ve finansal yatırımlardan oluşmaktadır.

Krediler ve alacaklar

Krediler ve alacaklar aktif piyasada kayıtlı olmayan, sabit veya değişken ödemeli finansal varlıklardır. Bu tür varlıklar başlangıçta gerçeğe uygun değerleri ile direkt ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin eklenmesiyle muhasebeleştirilir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben krediler ve alacaklar gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden değer düşüklükleri indirilerek gösterilmektedir.

Krediler ve alacaklar genel olarak nakit ve nakit benzerleri, ticari ve diğer alacaklar ve ilişkili taraflardan alacaklardan oluşmaktadır.

Ticari alacaklar, bir hasılat unsurunun tamamına veya bir kısmına ilişkin olarak finansal tablolara alınan müşterilerden olan alacaklardır. Diğer alacaklar ise, ticari alacaklar ile finansal yatırımlar dışında kalan alacaklardır.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, gerçeğe uygun değerlerinde değişim riskinin çok az olduğu, nakit bakiyeler ve alındığı gün vadesi üç ay veya daha kısa süreli mevduat hesaplarından oluşur ve Grup tarafından kısa vadeli yükümlülüklerin finansmanı için kullanılır.

Nakit ve nakit benzerleri, nakit, banka mevduatları ve diğer nakit ve nakit benzerlerini kapsar.

Proje ve rezerv hesaplarından oluşan kullanımı kısıtlı banka bakiyeleri ise diğer dönen varlıklar içerisinde gösterilmektedir. Proje ve rezerv hesaplarının kullanımı finansal sözleşmelere göre ödünç verenin rızasına bağlıdır.

Finansal gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesi Dipnot 2.4 (o)’da anlatılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

Finansal yatırımlar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Şirket, Cetel Telekom İletişim Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Cetel)’ndeki %20 oranındaki hissesini konsolide finansal tablolarda finansal yatırım olarak sınıflandırmıştır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup, Cetel’de önemli etkisinin bulunmaması nedeniyle, Cetel’deki iştirak payını eğer varsa değer düşüklüğünü de indirgedikten sonra konsolide finansal tablolarda maliyet değerinden taşımaktadır ve konsolide finansal tablolarda finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

ii) *Türev olmayan finansal yükümlülükler*

Grup borçlanma senetlerini ve sermaye benzeri yükümlülüklerini oluştukları tarih itibarıyla muhasebeleştirilmektedir. Bütün diğer finansal yükümlülükler, ilk olarak Grup’un ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf durumuna geldiği işlem tarihinde kayıtlara alınır.

Sözleşmeye dayalı yükümlülüklerinin yerine getirildiği, iptal veya feshedildiği durumlarda; Grup, söz konusu finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır.

Grup, türev olmayan finansal yükümlülüklerini diğer finansal yükümlülükler kategorisine sınıflamaktadır. Bu tür finansal yükümlülükler, ilk olarak, gerçeğe uygun değerleri ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin çıkarılmasıyla muhasebeleştirilir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben finansal yükümlülükler, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden gösterilmektedir.

Diğer finansal yükümlülükler finansal borçlar, ihraç edilmiş senetler, ticari ve diğer borçlardan ve ilişkili taraflara borçlardan oluşmaktadır.

Ticari borçlar, üçüncü kişilere tedarikçi sıfatları dolayısıyla oluşan borçlardır. Diğer borçlar, tedarikçi veya müşteri sıfatı taşımayan taraflarla olan işlemlerden kaynaklanan, ticari borçlar dışında kalan ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanmayan borçlardır.

Grup finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece, netleştirme için yasal hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek ya da varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapmak konusunda niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı finansal tablolarında göstermektedir.

Eğer bir finansal araç Grup’un bir parçası üzerinde nakit çıkışı, herhangi bir varlık çıkışı veya başka bir finansal araç çıkışına sebebiyet veriyorsa, bu finansal araç finansal yükümlülük olarak sınıflandırılır. Finansal araç ancak aşağıdaki koşulları içeriyorsa, bir sermaye aracı olarak tanımlanabilir:

a) Başka bir işletmeye nakit veya bir başka finansal varlık vermeyi öngören bir sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımiyorsa veya işletmenin bir başka işletmeyle finansal araçlarını, işletmenin aleyhinde olacak şekilde karşılıklı olarak değiştirmesini öngören sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımiyorsa,

b) Finansal aracın, Grup’un sermaye araçları ile gerçekleşmesi veya gerçekleşecek olması durumunda, Grup’a çeşitli sayıda sermaye devrini gerektiren türev finansal araç tanımına girmeyen ya da Grup’un sabit miktardaki nakit değişimini veya sabit tutarda sermaye aracının değişimini içeren türev finansal araç olması durumunda.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

iii) Sermaye

Adi pay senetleri özkaynak olarak sınıflanır. Adi hisse senetleri ihracı ile doğrudan ilişkilendirilebilen ek maliyetler, vergi etkisi düşüldükten sonra özkaynaklarda azalış olarak muhasebeleştirir.

iv) Türev finansal araçlar

Grup, yabancı para ve faiz oranı risklerinden korunmak amacıyla türev finansal araçlar kullanmaktadır.

Grup’un girmiş olduğu faiz takası sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, piyasada gözlemlenebilir verilere dayanan değerlendirme yöntemleri kullanılmak suretiyle belirlenmektedir.

Finansal riskten korunma muhasebesi kapsamında, muhasebeleştirilmiş bir varlık veya yükümlülüğe ya da gerçekleşme ihtimali yüksek tahmini bir işleme veya yabancı para riski taşıyan muhasebeleştirilmemiş bir şirket taahhüdüne ilişkin belirli bir riskle ilişkilendirilebilen nakit akışı değişikliklerinden korunmak için gerçekleştirilen türev işlemler nakit akış riskinden korunma amaçlı finansal araç olarak sınıflanır.

Finansal riskten korunma işleminin başlangıcında, işletme finansal riskten korunma işleminde bulunmasına neden olan risk yönetimi hedef ve stratejisini tanımlar ve finansal riskten korunma ilişkisini belgeler. Anılan belgelendirme, finansal riskten korunma aracının belirlenmesi, finansal riskten korunma konusu varlık ya da işlemi, korunulan finansal riskin yapısını ve işletmenin ilgili finansal riskten korunma aracının varlığın gerçeğe uygun değerinde veya nakit akışlarında meydana gelen ve korunulan finansal riskle ilişkilendirilebilen değişiklikleri dengelemedeki etkinliğini nasıl değerlendireceğini içerir. Finansal riskten korunma işleminin, korunulan risk ile ilişkilendirilebilen gerçeğe uygun değerdeki veya nakit akışlarındaki değişiklikleri dengelemede oldukça etkin olması beklenir. Finansal riskten korunma işlemi tanımlandığı tüm finansal raporlama dönemleri boyunca sürekli olarak gerçekten etkin olduğunun tespiti için değerlendirilir ve belgelendirilmiş risk yönetim stratejisi ile tutarlı olması beklenir.

Grup, riskten korunmanın ilk kayıt tarihinde ve devam eden süreç içerisinde, riskten korunma metodunun ilgili araçların metodun uygulandığı süreçteki beklenen gerçeğe uygun değerlerindeki veya nakit akımlarındaki değişiklikler üzerinde etkinliğini veya her bir metodun gerçekleşen sonuçlarındaki etkinliğinin %80–%125 aralığında olup olmadığını ölçer.

Tahmini işlemle ilgili nakit akış riskinden korunmada işlemin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olması ve nihai olarak raporlanan net karı etkileyecek nakit akış varyasyonlarına açık olma durumunda olması gerekir.

Türev finansal araçlar ilk olarak gerçeğe uygun değerleriyle kayıtlara alınır ve türevlere atfolunan ilgili işlem maliyetleri oluştukları tarihte kar veya zarar olarak kaydedilir. İlk kayıtlara alınmalarını müteakiben, türevler gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür ve oluşan değişimler aşağıdaki şekilde muhasebeleştirilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

iv) Türev finansal araçlar (devamı)

Nakit akış riskinden korunma

Bir türev aracı kayıtlara alınmış bir varlığı, yükümlülüğü veya karı / (zararı) etkileyecek gerçekleşme ihtimali yüksek tahmini işlemle ilgili belirli bir riskin nakit akışlardaki çeşitliliğinin riskinden korunma aracı olarak tasarlandığında; türev aracının gerçeğe uygun değerindeki değişikliğin etkin kısmı diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilir ve özsermaye altında riskten korunma rezervlerinde gösterilir.

Diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilen tutarın buradan çıkarılıp kar veya zarara dahil olması, riskten korunan nakit akışlarının kar veya zararı riskten korunan araçla kapsamlı gelir tablosundaki aynı hesap kaleminde etkilediği dönemde gerçekleşir. Türevin gerçeğe uygun değerindeki etkin olmayan kısım doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Riskten korunma araçları, riskten korunma muhasebesi kıstaslarına artık uymuyorsa, vadesi geçmiş veya satılmışsa, sona erdirildiyse veya kullanıldıysa, riskten korunma muhasebesi ileriye yönelik olarak durdurulur. Önceden diğer kapsamlı gelir içerisinde kaydedilen ve özkaynaklar altında finansal riskten korunma fonu içerisinde gösterilen birikmiş kar veya zararlar tahmini işlemin gerçekleşmesine kadar orada tutulur. Eğer riskten korunmaya konu olan araç finansal olmayan bir varlıksa, diğer kapsamlı gelire kaydedilen tutar ilgili varlık kayıtlara alındığında varlığın kayıtlı değerine transfer edilir. Tahmini işlemin gerçekleşmesi beklenmiyorsa, diğer kapsamlı gelire kaydedilen tutar hemen kar veya zararda kayıtlara alınır. Diğer durumlarda ise özkaynaklarda kayıtlara alınan tutar, riskten korunmaya konu olan kalem kar veya zararı etkilediğinde kar veya zarara transfer edilir.

b) Maddi duran varlıklar

i) Muhasebeleştirme ve ölçme

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri indirgindikten sonraki tutarları üzerinden gösterilmektedirler. Grup, mali tablolarını TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardına göre ilk defa hazırlarken 1 Ocak 2000 tarihinden önce edinilen maddi duran varlıkların, ilk edinim tarihi ve bedellerine dair yeterli bilgi bulunmamasından ötürü, 1 Ocak 2000 tarihi itibarıyla var olan maddi duran varlıklarını varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemeyi tercih etmiştir. Bina ve arazilerin 1 Ocak 2000 tarihindeki varsayılan maliyet değerleri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslı üç değerlendirme şirketi tarafından belirlenmiştir. Şebeke ekipmanı ve araçların değerlendirilmesi ise Detecon International GmbH (Deutsche Telecom AG’nin bir bağlı ortaklığı) tarafından yapılmıştır. Varsayılan maliyetlerin baz olarak alındığı maddi duran varlıklar dışında kalan varlıkların ilk edinim maliyetleri ise alım fiyatına, gümrük vergilerinin, iade alınmayacak olan alım vergilerinin ve maddi duran varlıkları kullanılabilir hale ve kullanım yerine getirene kadar katlanılan, maddi duran varlıklarla direkt ilişkilendirilebilen maliyetler eklenerek bulunmuştur. Varsayılan maliyet yöntemiyle veya ilk edinim maliyeti ile kayda alınan maddi duran varlıklar TMS 29 standardı kapsamında 31 Aralık 2004 tarihine kadar enflasyona göre düzeltmeye tabi tutulmuştur.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

b) Maddi duran varlıklar (devamı)

i) Muhasebeleştirme ve ölçme (devamı)

Maliyet ilgili varlığın iktisabıyla doğrudan ilişkili harcamaları ifade etmektedir. Grup tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti, malzeme maliyeti, işçilik ve o varlığı Grup’un kullanımına hazır hale gelmesiyle doğrudan ilişkili maliyetleri içermektedir. İlgili ekipmanın kullanılabilmesiyle ilgili satın alınan yazılım, o ekipmanın parçası olarak aktifleştirilir. Maddi duran varlıkları oluşturan kalemler farklı ekonomik ömürlere sahipler ise maddi duran varlıkların ayrı kalemleri (temel bileşenler) olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasıyla ilgili kazanç veya kayıplar, elden çıkarma tutarı ile varlığın kayıtlı değerinin karşılaştırılması ile belirlenir ve konsolide kapsamlı gelir tablosunda, “yatırım faaliyetlerden gelirler / (giderler)” altında kayıtlara alınır.

ii) Sonradan ortaya çıkan giderler

Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten dolayı oluşan ve araştırma ve bakım onarım maliyetlerini de içeren giderler söz konusu maddi duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını artırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Değişen parçaların kayıtlı değerleri kayıtlardan çıkarılır. Diğer tüm giderler oluştuğça, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

iii) Amortisman

Maddi duran varlıklar, varlıkların tahmin edilen faydalı ömürlerine göre satın alma tarihi veya kurulma tarihleri esas alınarak eşit tutarlı, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak tahmini artık değerleri düşüldükten sonra amortismanına tabi tutulmakta ve kar veya zarara kaydedilmektedir. Arazi ve arsalar, amortismanına tabi değildir.

Maddi duran varlıkların faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

<u>Maddi Duran Varlık</u>	<u>Faydalı ömür (yıl)</u>
Binalar	21-50 yıl
Harici tesisler	5-21 yıl
İletim cihazları	5-21 yıl
Santral ekipmanları	5-8 yıl
Data ağları	3-10 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	3-5 yıl
Set üstü kutu ve uydu alıcıları	4 yıl
Diğer maddi duran varlıklar	2-8 yıl

Faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama dönemi sonunda gözden geçirilir ve gerekli durumlarda yeniden belirlenir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

b) Maddi duran varlıklar (devamı)

iii) Amortisman (devamı)

Şirket’e ait maddi duran varlıkların faydalı ömürleri imtiyaz anlaşması kapsamının dışındakıların hariç, imtiyaz anlaşmasının süresi ile sınırlanmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında maddi duran varlıkların kalan ömürleri en fazla 9 yıldır.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrünün veya söz konusu kiralama süresinin kısa olanı üzerinden Grup’un sahip olduğu maddi duran varlıkları ile benzer şekilde amortismanına tabi tutulur.

c) Maddi olmayan duran varlıklar

i) Şerefiye

Bağlı ortaklık edinimlerinden doğan şerefiye, maddi olmayan duran varlıklar içerisinde gösterilir.

Grup satın alma tarihindeki şerefiyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri, artı
- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi
- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup’un katlandığı, borçlanma senetleri veya hisse senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiğinde giderleştirilir.

Sonraki ölçüm

Şerefiye, maliyet değerinden kalıcı değer kayıpları düşülerek ölçülür.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

c) Maddi olmayan duran varlıklar (devamı)

ii) Diğer maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar ilk olarak maliyet bedelleri üzerinden kayıtlara alınmaktadır. Varlıkların ilk kez kayıtlara alınmalarının ardından, maddi olmayan duran varlıklar maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedir. Grup içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar, aktifleştirilebilen geliştirme maliyetleri dışında, gerçekleştikleri dönemde giderleştirilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri belirli süreli ya da belirsiz olabilmektedir. Konsolide finansal tablolarda, Grup’un ekonomik ömrü belirsiz olan maddi olmayan duran varlığı bulunmamaktadır. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar, normal itfa yöntemi kullanılarak ekonomik ömürleri ile imtiyaz sözleşmesi süresinin kısa olanı süresince itfa edilmektedirler. Değer düşüklüğü belirtilerine rastlandığı durumlarda varlıklar değer kaybı için yeniden gözden geçirilmektedir. İtfa süresi ve yöntemi en azından her mali yıl sonunda incelemeye tabi tutulmaktadır.

İtfa süresi ya da metodu, öngörülen ekonomik ömürdeki veya varlıklardan gelecekte elde edilecek faydaların tüketim şablonundaki değişiklikler doğrultusunda değiştirilmekte ve söz konusu değişiklik muhasebe tahminlerinde değişiklik olarak değerlendirilmektedir. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar için hesaplanan itfa payı giderleri konsolide kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Maddi olmayan duran varlıkların itfa süreleri 3 ile 25 yıl arasındadır. Maddi olmayan duran varlıkların geriye kalan ekonomik ömürleri imtiyaz anlaşmasının kapsamı dışında kalanlar hariç, imtiyaz sözleşmesi ile sınırlandırılmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında maddi olmayan duran varlıkların kalan ömürleri en fazla 9 yıldır.

iii) Araştırma ve geliştirme

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Geliştirmeden kaynaklanan harcamalar ise aşağıdaki koşulların varlığı halinde maddi olmayan duran varlık olarak kayda alınmaktadır. Maddi olmayan duran varlığın kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesi için tamamlanmasının teknik olarak mümkün olması, maddi olmayan duran varlığın tamamlama ve bu varlığı kullanma veya satma niyetinin bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel gelecek ekonomik faydayı nasıl sağlayacağını belirli olması, geliştirme safhasını tamamlamak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması ve geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması durumunda maddi olmayan duran varlık kaydedilir.

Geliştirme süresince varlığın değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti için dönemsel olarak değer düşüklüğü testi yapılır. Geliştirme maliyetleri, ilk kayda alınışın ardından, maliyetinden, tüm birikmiş itfa ve değer düşüklüğü zararları düşülmüş olarak izlenir. Varlığın itfası geliştirmenin tamamlanması ve varlığın kullanıma hazır hale gelmesiyle başlamaktadır. Varlığın itfası varlıktan beklenen fayda süresinde yapılmaktadır. Kullanıma hazır hale gelmemiş varlıklarda olası değer düşüklüğünü belirlemek için, periyodik olarak değer düşüklüğü testi yapılmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

d) Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır. Grup, mali tablolarını TMS 29 standardına göre ilk defa hazırlarken, 1 Ocak 2000 tarihi itibarıyla mevcut olan yatırım amaçlı gayrimenkullerine ilişkin sağlıklı alım tarihi bilgileri ve tutarları bulunmaması nedeniyle bu tarihteki yatırım amaçlı gayrimenkullerini, varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemiş ve tespit edilen bu değerleri 31 Aralık 2004 tarihine kadar enflasyona göre düzeltmeye tabi tutmuştur.

Gayrimenkullerin kullanım amacı değiştiği takdirde yatırım amaçlı gayrimenkullerle maddi duran varlıklar hesap grupları arasında transfer yapılmaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin elden çıkarılması durumunda satış gelirleri ile net defter değeri arasındaki fark konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

SPK tarafından lisanslı bağımsız değerlendirme şirketleri tarafından yatırım amaçlı gayrimenkullerin 1 Ocak 2000 tarihindeki piyasa değerleri belirlenmiştir. Kayıtlara ilk alınışlarından sonra yatırım amaçlı gayrimenkuller, maliyetlerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedirler.

Arsa dışındaki yatırım amaçlı gayrimenkuller öngörülen ekonomik ömürleri üzerinden normal amortisman tabi tutulmaktadır. Şirket’e ait binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 15 ile 50 yıl arasındadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin geriye kalan ekonomik ömürleri imtiyaz anlaşmasının kapsamı dışında kalanlar hariç, imtiyaz sözleşmesi ile sınırlandırılmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında yatırım amaçlı gayrimenkullerin kalan ömürleri en fazla 9 yıldır.

e) Satış amacıyla elde tutulan varlıklar

Grup, maddi duran varlığın defter değerinin sürdürülmekte olan kullanımdan ziyade satış işlemi vasıtası ile geri kazanılacak olması durumunda söz konusu maddi duran varlığı (veya satış amacıyla elde tutulan varlık grubunu) satış amaçlı olarak sınıflandırmaktadır. Bu durumun geçerli olabilmesi için; ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) bu tür varlıkların satışında sıkça rastlanan ve alışılmış koşullar çerçevesinde derhal satılabilecek durumda olması ve satış olasılığının yüksek olması gerekmektedir. Satış olasılığının yüksek olması için; yönetim kademesi tarafından varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satışına ilişkin bir plan yapılmış ve alıcıların tespiti ile planın tamamlanmasına yönelik aktif bir program başlatılmış olması gerekmektedir. Ayrıca, varlık (veya satış amacıyla elde tutulan varlık grubu) gerçeğe uygun değeriyle uyumlu bir fiyat ile aktif olarak pazarlanıyor olmalıdır. Ayrıca planda önemli değişiklikler yapılması veya planın iptal edilmesi ihtimalinin düşük olduğunu göstermesi gerekmektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

e) Satış amacıyla elde tutulan varlıklar (devamı)

Satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışının tamamlanmasının Grup’un kontrolünde olmayan sebeplerden dolayı ertelenmesi halinde, Grup aktif satış planının devam etmesi durumunda söz konusu varlıkları satış amacıyla elde tutulan varlık olarak sınıflamaya devam etmektedir.

Grup, satış amacıyla elde tutulan varlıkları, taşınan maliyet değeri veya net gerçekleştirilebilir değerinden düşük olanı ile değerlemiştir. Grup, satış amacıyla elde tutulan varlık olarak sınıfladığı maddi duran varlıkları amortismanına tabi tutmamaktadır ve varlıkların satışından doğan kar veya zarar yatırım faaliyetlerinden gelir/gider hesaplarına kaydedilmektedir.

f) Kiralama işlemleri

i) Kiralayan durumda Grup

Operasyonel kiralama gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem kullanılarak eşit tutarlarda kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Kiraya verme işleminin müzakere edilmesi ve gerçekleşmesi için başlangıç aşamasında katlanılan doğrudan maliyetler de kiraya verilen varlığın maliyetine dahil edilir ve doğrusal yöntem ile kira süresi boyunca itfa edilir.

ii) Kiracı durumunda Grup

Mülkiyete ait risk ve faydanın tamamının kiracıya devir edildiği kiralama işlemi, finansal kiralama olarak sınıflandırılır. Diğer bütün kiralamalar operasyonel kiralama olarak sınıflanır. Finansal kiralama yolu ile elde edilen varlıklar, varlığın kiralama tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak kayıtlara alınmaktadır. Kiralama ile ilgili yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir. Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan anapara ödemesi olarak ayrıştırılır ve böylelikle borcun geri kalan anapara bakiyesi üzerinden sabit bir oranda faiz hesaplanır. Finansman giderleri konsolide kar veya zarar tablosunda yansıtılır.

Operasyonel kiralama sözleşmesinden kaynaklanan kira borçları kiralama dönemi boyunca konsolide kar veya zarar tablosunda eşit tutarlarda gider olarak kaydedilir. Operasyonel kiralamaya teşvik amacıyla elde edilen ve edilecek faydalar da aynı şekilde eşit tutarlarda operasyonel kiralama dönemi boyunca kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

g) Stoklar

Stoklar, maliyet değeri ve net gerçekleştirilebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyetini oluşturan unsurlar alım maliyeti ve ilgili durumlarda stokları mevcut durum ve konumuna getirmek için katlanılan giderleri kapsamaktadır. Maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemine göre hesaplanmaktadır. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Modemler aboneler tarafından kullanılmaya başlandığı anda stoklardan maddi duran varlıklara transfer edilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

g) Stoklar (devamı)

İçerik stoku

Lisans anlaşmaları ve bu anlaşmalardan doğan yükümlülükler çerçevesinde elde edilen film, dizi vb. içerik stokları, bir lisans anlaşması uygulandığı ya da lisans süresinin başladığı andaki sözleşme değerinden kaydedilir. Maliyetler lisans süresine dayanılarak amortismanına tabi tutulur. İçerik stoku geleceğe yönelik program değeri taşımyorsa ve artık kullanılmayacaksa, bu stokların amortismanına tabi tutulmayan kısmı silinir.

h) Varlıklarda değer düşüklüğü

i) *Finansal varlıklar*

Her bir raporlama tarihi itibarıyla, Grup, bir varlığın değer düşüklüğüne uğramış olabileceğini gösteren herhangi bir belirtinin bulunup bulunmadığını değerlendirir. İtfa edilmiş maliyetinden gösterilen kredi ve alacaklarda veya vadeye kadar elde tutulacak yatırımlarda değer düşüklüğü zararın meydana geldiğine ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda, ilgili zararın tutarı, gelecekteki tahmini nakit akışlarının (henüz oluşmamış gelecekteki kredi zararları hariç) finansal varlığın orijinal faiz oranı (diğer bir ifadeyle, ilk muhasebeleştirme sırasında hesaplanan etkin faiz oranı) üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki fark olarak ölçülür. Varlığın defter değeri, doğrudan veya bir karşılık hesabı kullanılmak suretiyle azaltılır. İlgili zarar tutarı kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Daha sonraki bir dönemde, değer düşüklüğü zararı miktarının azalması ve söz konusu azalmanın değer düşüklüğü zararı muhasebeleştirildikten sonra meydana gelen bir olay ile tarafsız bir şekilde ilişkilendirilebilmesi durumunda (borçlunun kredi derecesinde iyileşme yaşanması gibi), daha önce muhasebeleştirilmiş bulunan değer düşüklüğü zararı doğrudan doğruya veya bir karşılık hesabı aracılığıyla iptal edilir. İptal işlemi, ilgili finansal varlığın defter değerinin, değer düşüklüğünün muhasebeleştirilmemiş olması durumunda değer düşüklüğünün iptal edildiği söz konusu tarih itibarıyla oluşacak olan itfa edilmiş değerinden fazla olmasına sebep olmaz. İptal edilen tutar, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Vadesi geçmiş tahsil imkanı bulunmayan finansal varlıklara değer düşüklüğü karşılığı ayrılmaktadır. Ayrıca, vadesi gelmemiş ticari alacaklar için belirlenen kriterler doğrultusunda portföy karşılığı ayrılmaktadır. Değer düşüklükleri tahsil imkanının olmayacağı durumlarda kayıtlardan çıkartılmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

h) Varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

ii) Finansal olmayan varlıklar

Maddi ve maddi olmayan varlıklar

Grup, her bilanço döneminde maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değer kaybına ilişkin bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, değer düşüklüğü tutarını belirleyebilmek için o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilmektedir. Varlığın tek başına geri kazanılabilir tutarının hesaplanmasının mümkün olmadığı durumlarda, o varlığın ait olduğu nakit üreten biriminin geri kazanılabilir tutarı hesaplanmaktadır.

Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Kullanımdaki değer tespiti için, geleceğe ait tahmini nakit akımları, paranın zaman değeri ve varlığa özgü riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirilmektedir.

Varlığın (veya nakit üreten birimin) geri kazanılabilir tutarının, defter değerinden daha az olması durumunda varlığın (veya nakit üreten birimin) defter değeri, geri kazanılabilir tutarına indirilmektedir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü kayıpları kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün mali tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Şerefiye

Şerefiye yıllık olarak veya bir değer düşüklüğü oluşabilme olasılığı var ise daha sık olarak değer düşüklüğü açısından gözden geçirilir. Geri kazanılabilir değer kayıtlarda taşınan değerden az olması durumunda, konsolide kar veya zarar tablosunda değer düşüklüğü oluşur.

Değer düşüklüğünün testi için, satın alınma sırasında ortaya çıkan şerefiye, satın alma sonrasında ortaya çıkacak faydadan yararlanması beklenen nakit yaratan birimler veya gruplar arasında, bu grupların diğer varlıkları veya yükümlülükleri içerip içermediğine bakılmaksızın dağıtılır. Şerefiyenin dağıtıldığı birim ve gruplar, yönetsel amaçlar için şerefiyenin izlenildiği en küçük birim veya grubu temsil eder.

Değer düşüklüğüne şerefiye ile bağlantısı olan nakit yaratan birimlerin veya grubun geri kazanılabilir değerinin değerlendirilmesiyle karar verilir. Eğer nakit yaratan birimin geri kazanılabilir değeri o birime bağlı tüm nakit yaratan birimlerin tutarından az ise, değer düşüklüğü zararı oluşur. Şerefiyeye ilişkin değer düşüklüğü gelecek dönemlerde ters çevrilmez.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

i) Kıdem tazminatı karşılığı

Önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler, katkı payının ilişkilendirildiği dönemde giderleştirilir. Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan ödemeler de önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler gibi değerlendirilir ki; Grup’un yükümlülükleri, katkı paylı emeklilik planlarındakine benzerlik gösterir. Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan ödemeler zorunludur. Grup’un bu ödemeleri yaptıktan sonra, başka bir ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Katkı payları hizmetin sağlandığı dönemde çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalara ilişkin giderler olarak kayıtlara alınır.

Tanımlanan fayda planları ve diğer çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydaları sağlamaktan doğan maliyetler her bilanço tarihinde yapılan aktüeryal değerlendirmelerle, öngörülen yükümlülük yöntemi kullanılarak belirlenir. Şirket geçmiş dönem hizmet maliyetini aşağıdaki tarihlerden erken olanında gider olarak muhasebeleştirir:

- Plandaki değişikliğin veya küçülmenin gerçekleştiği tarih ve
- İlgili yeniden yapılandırma maliyetlerinin (bakınız TMS 37) veya iş ilişkisinin sona erdirilmesinden dolayı sağlanan faydaların muhasebeleştirildiği tarih.

Bilançodaki çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı karşılığı, geçmiş hizmet maliyeti için düzeltmeye tabi tutulmuş tanımlanan fayda planlarının bugünkü değerini göstermektedir. Tanımlanan fayda planları için kaynak gereksinimi yoktur. Aktüeryal kazanç ve kayıplar konsolide diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

j) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesinin ve ekonomik fayda getiren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarlarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebilmesi durumunda konsolide finansal tablolarda bu yükümlülükler için karşılık ayrılır. Karşılıklar, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda bugünkü değerine indirmek için iskonto edilir.

k) Şarta bağlı yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve ifası halinde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkışına veya girişine neden olacak mevcut varlık veya yükümlülük olarak tanımlanmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin uzak olduğu durumlar hariç, finansal tablo dipnotlarında açıklanır. Kaynak aktarımını gerektiren durumun muhtemel olması halinde ise şarta bağlı yükümlülükler mali tablolara yansıtılır.

Ekonomik faydanın işletmeye gireceğinin muhtemel hale gelmesi halinde, şarta bağlı varlıkla ilgili olarak finansal tablo dipnotlarında açıklama yapılır. Ekonomik faydanın işletmeye gireceğinin kesinleşmesi durumunda, söz konusu varlık ve bununla ilgili gelir değişikliğinin olduğu tarihte finansal tablolara alınır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

1) İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Şirket ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- Şirket üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- Şirket üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- Şirket veya Şirket’in bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Şirket ile ilişkili sayılır:

- İşletme ve Şirket’in aynı grubun üyesi olması halinde,
- İşletme’nin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde,
- her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde,
- işletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde,
- İşletme’nin, Şirket’in ya da Şirket ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde (Şirket’in kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Şirket ile ilişkilidir),
- İşletme’nin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde,
- (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

m) Hasılat

Satışlar, ürünün ve hizmetin teslimi, ürün ve hizmetle ilgili risk ve fayda transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup’a aktarılmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülebilen ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan tutarı ifade eder. Hizmet gelirleri hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilmektedir.

i) Sabit ses gelirleri

Şebeke erişimi, lokal kullanım, yerel ve uluslararası uzun mesafe erişimleri, altyapı kiralamaları gibi telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, hizmet sağlandığı zaman tahakkuk ettirilir. Bağlantı ücretleri, bağlantı hizmeti verildiği anda gelir olarak kaydedilir. Bağlantı maliyetleri de anında gider olarak kaydedilir.

Vazgeçilemez kullanım hakkı satış gelirleri sözleşme dönemlerine yayılarak muhasebeleştirilmektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

m) Hasılat (devamı)

ii) Mobil gelirler

GSM telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, iletilen ve alınan trafik gelirlerinden, uluslararası dolaşım hizmetlerinden sağlanan gelirlerden, katma değerli hizmetlerden sağlanan gelirlerden ve hizmetin verildiği anda gelir kaydedildiği aylık ücretlerden oluşmaktadır. Peşin ödenen konuşma ücretleri distribütörlere satılan ön ödemeli kart ile nakit olarak tahsil edilmektedir. Söz konusu durumda Grup, aboneler hizmeti kullanıncaya kadar gelir kaydetmemekte ve konsolide finansal tablolara ertelenmiş gelir olarak yansıtmaktadır.

Grup, içerik gelirlerini Grup ile katma değer hizmet sağlayıcıları arasında imzalanan anlaşmalara göre kaydetmektedir. Grup'un ana hizmet sağlayıcısı olmasından dolayı, abonelerden elde edilen gelirler brüt olarak gösterilmekte, içerik sağlayıcılarına ödediği kısım ise faaliyet giderlerine yansıtılmaktadır.

iii) Ekipman satış gelirleri

Telefon cihazı, modem ve diğer şebeke ekipmanlarının satışından elde edilen gelirler, ekipmanların müşterilere teslim edilmesiyle gelir kaydedilmektedir.

Kampanyalar kapsamında diğer telekomünikasyon hizmetleri ile telefon cihazları ve modemler beraber fiyatlandırılarak da satılabilmektedir. Bu durumda kampanya kapsamında müşteriye sunulan her unsur, gerçeğe uygun değerlerinin bulunması ve her birinin hasılat unsurlarının gerçekleşmiş olması şartıyla ayrı ayrı muhasebeleştirilirler. Kampanya kapsamında elde edilen toplam bedel, kampanya içindeki unsurların gerçeğe uygun değerleri oranında ürün ve hizmetlere dağıtılarak hasılat kaydedilir. Teslim edilen ürüne atfolunan hasılat tutarı diğer ürünün teslimatına bağlı olmayan bedelin toplam tutarı ile sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda oluşan ekipman gelirleri diğer gelirler hesabı içinde gösterilmektedir. Ürün ve hizmetlerin maliyeti, ilgili hasılat kaydedildiği anda gider olarak kaydedilir.

iv) TV gelirleri

TV abonelik gelirleri sözleşmelere dayalı abonelere aylık olarak yansıtılır. Hasılat, dönemsel faturalama sürecinin bir parçası olarak hizmet verildiği anda faturalanır ve kayıtlara alınır. Talebe bağlı görüntü hizmeti kapsamında kiralanan film gelirleri, film kiralandığında muhasebeleştirilir. Reklam geliri reklamlar yayımlandığında muhasebeleştirilir.

n) Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve yatırım faaliyetlerinden giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, sabit kıymet ve hurda satışlarından elde edilen gelirleri içerir.

Yatırım faaliyetlerinden giderler, sabit kıymet satışlarıyla oluşan giderleri içerir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

o) Finansman gelirleri ve finansman giderleri

Finansman gelirleri faiz gelirleri, kur farkı gelirleri ve kar veya zararda muhasebeleştirilen türev enstrümanlarından kazançları içerir. Faiz geliri, etkin faiz yöntemi kullanılarak tahakkuk esasına göre kar veya zarar içerisinde muhasebeleştirilir.

Finansal giderler, banka kredilerinin faiz giderleri, kredi işlem maliyetlerini, tahvillerin kupon ödemelerini, finansal varlıklarla (ticari alacaklar dışındaki) ilgili muhasebeleştirilen değer düşüklüklerini ve kar veya zararda muhasebeleştirilen türev finansal riskten korunma araçlarının etkin olmayan kısımlarının kayıpları içerir. Bir varlığın iktisabı, inşaatı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilemeyen borçlanma maliyetleri etkin faiz oranı kullanılarak kar veya zarar içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

Ticari işlemlere ilişkin reeskont, faiz gelir/giderleri ve kur farkı gelir/giderleri, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderlerde muhasebeleştirilmektedir.

p) Pay başına kazanç

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net dönem karının ilgili dönem içerisinde piyasada mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

r) Vergiler

Vergi gideri, dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamından oluşur. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi işletme birleşmeleri veya doğrudan özkaynaklar veya diğer kapsamlı gelir ile ilişkilendirilenler dışında kar veya zararda muhasebeleştirilir.

i) Dönem vergisi

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili düzeltme kayıtlarını da içerir. Ödenecek cari vergi tutarları, aynı vergi otoritesine ödenmiş veya ödenecek olması durumunda peşin ödenen vergi tutarlarıyla netleştirilmektedir.

Türkiye’de vergi mevzuatı, ana ve bağlı ortaklıkların konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

ii) Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi, varlıkların ve yükümlülüklerin mali tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yükümlülük yöntemine göre yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

r) Vergiler (devamı)

ii) Ertelenmiş vergi (devamı)

Aşağıdaki durumlarda meydana gelen geçici farklar için ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez:

- Bir işletme birleşmesi olmayan ve ne muhasebe karını ne de vergiye tabi kar veya zararı etkilemeyen bir işlem sonucu oluşan varlık veya yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında ortaya çıkan geçici farklar;
- Öngörülebilir bir gelecekteki tersine dönmesi muhtemel olmayan ve Grup'un geri çevirim zamanını kontrol edebildiği bağlı ortaklık, iştirak ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki yatırımlarıyla ilgili geçici farklar; ve
- Şerefiyenin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında oluşan vergilendirilebilir geçici farklar.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenen vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı durumlarda, ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıklar ertelenmiş vergi aktif ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle mali tablolarına yansıtılmışlardır, ancak konsolide bazda bir netleştirme yapılmamıştır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir kar elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

iii) Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gerekecek ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Grup, vergi kanunu ve geçmiş tecrübelerine dayanarak yaptığı değerlendirmelerde vergi incelemesinden geçmemiş dönemler için vergi karşılıklarının yeterli olduğuna inanmaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Şirketin mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

s) Abone edinim maliyetleri

Abone edinim maliyetleri gerçekleştiği yılda konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Abone edinim maliyetleri telefon cihazı sübvansiyonlarını, abonelik vergilerini ve edinim sırasındaki komisyon ve primleri içermektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

t) Bölümlere göre raporlama

Faaliyet bölümü, Grup’un hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla Grup’un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu bir kısımdır.

u) Gerçeğe uygun değer belirlenmesi

Grup’un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler ölçme ve/veya açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

i) Ticari ve diğer alacaklar

Ticari ve diğer alacakların gerçeğe uygun değerleri gelecekteki nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile indirgenmesiyle bulunacak değer olarak tahmin edilir. Belirli bir faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar indirgenme etkisinin önemsiz olması durumunda orijinal fatura tutarından değerlendirilir. Bu gerçeğe uygun değerler ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir.

ii) Vadeli döviz işlem sözleşmeleri ve vadeli faiz oranı takasları

Vadeli döviz işlem sözleşmelerinin ve vadeli faiz oranı takaslarının gerçeğe uygun değerleri, aracı kotasyonlarına dayalıdır. Bu fiyat tekliflerinin makul olup olmadığı, tahmin edilen nakit akışlarının, her sözleşmenin şart ve vadesine bağlı olarak, ölçüm gününde benzer araçlara uygulanan piyasa faizleri kullanılarak indirgenmesi ile test edilir. Gerçeğe uygun değerler, söz konusu aracın kredi riskini yansıtır ve uygun olan durumlarda Grup’un ve karşı tarafların hesaba katması gereken kredi riski ile ilgili düzeltmeleri içerir.

iii) İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetler

İhraç edilen tahvil, bono ve senetlerin gerçeğe uygun değeri, değerlendirme tarihindeki kayıtlı fiyat dikkate alınarak belirlenmektedir. İlk muhasebeleştirme sonrasında ihraç edilmiş tahvil, bono ve senetlerin gerçeğe uygun değerleri sadece dipnot açıklamaları amacıyla belirlenir.

iv) Diğer türev olmayan finansal yükümlülükler

Diğer türev olmayan finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri, ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir. Gerçeğe uygun değer, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile bugünkü değere indirgenmesi ile hesaplanmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 9 Finansal Araçlar – Sınıflandırma ve Ölçümleme

KGK tarafından Ocak 2017’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı, TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardındaki mevcut yönlendirmeyi değiştirmektedir. Bu versiyon daha önceki versiyonlarda yayımlanan yönlendirmeleri de içerecek şekilde finansal varlıklardaki değer düşüklüğünün hesaplanması için yeni bir beklenen kredi zarar modeli de dahil olmak üzere finansal araçların sınıflandırılması ve ölçülmesi ve yeni genel riskten korunma muhasebesi gereklilikleri ile ilgili güncellenmiş uygulamaları içermektedir. TFRS 9’un yeni versiyonu aynı zamanda TMS 39’da yer alan finansal araçların muhasebeleştirilmesi ve bilanço dışında bırakılması ile ilgili uygulamaları da yeni standarda taşımaktadır. TFRS 9 standardı 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Grup, standardı 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren uygulayacak, ilk kez uygulanması sonucu oluşan kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihini kapsayan yıllık raporlama dönemine ilişkin geçmiş yıllar karları hesabının açılış bakiyesinde fark düzeltmesi olarak konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirecek olup, geçmiş dönem karşılaştırmalı konsolide finansal tablolarda bir düzeltme yapılmayacaktır. Grup, standardın konsolide finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmeler

Yeni standart, mevcut TFRS’lerde yer alan rehberlikleri değiştirip; müşterilerle yapılan sözleşmeler için kontrol bazlı yeni bir model getirmektedir. Bu yeni standart, hasılatın muhasebeleştirilmesinde, sözleşmede yer alan mal ve hizmetleri ayrıştırma ve zaman boyunca muhasebeleştirme konularında yeni yönlendirmeler getirmekte ve hasılat bedelinin, gerçeğe uygun değerden ziyade, şirketin hak etmeyi beklediği bedel olarak ölçülmesini öngörmektedir. Bu değişiklik 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir. TFRS 15, Şirket’in konsolide finansal tablolarında edim yükümlülüklerinin tanımlanması, işlem bedelinin belirlenmesi ve her bir edim yükümlülüğüne sözleşmedeki farklı mal veya hizmetin nispi tek başına satış fiyatı esasına göre dağıtımını ile müşteriyle sözleşme yapılması için katılan ek maliyetlerin aktifleştirilerek, sözleşmeden kaynaklı ekonomik faydaların elde edileceği süre boyunca itfa edilmesine ilişkin etkiler yaratacaktır. Grup, TFRS 15’i 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geriye dönük olarak uygulayacak, ilk kez uygulanması sonucu oluşan kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihini kapsayan yıllık raporlama dönemine ilişkin geçmiş yıllar karları hesabının açılış bakiyesinde fark düzeltmesi olarak konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirecek olup, geçmiş dönem karşılaştırmalı konsolide finansal tablolarda bir düzeltme yapılmayacaktır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar (devamı)

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

TFRS Yorum 22 - Yabancı Paralı İşlemler ve Avans Tutarları

UMSK tarafından verilen veya alınan avanslardan yabancı para cinsinden olanlar için hangi tarihli kurun dikkate alınacağı konusunda yaşanan tereddütleri gidermek üzere UFRYK 22 yayımlanmıştır. Bu Yorum, işletmeler tarafından parasal olmayan kalem niteliğindeki peşin ödenen giderler veya avans olarak alınan gelirler için muhasebeleştirilen ve yabancı para cinsinden olan varlık veya yükümlülükler için geçerlidir. İşlem tarihi, hangi tarihli kurun kullanılacağıın belirlenmesi bakımından, peşin ödemeye ilişkin bir varlığın veya ertelenen gelire ilişkin bir yükümlülüğün ilk muhasebeleştirme tarihi olacaktır. Önceden alınan veya peşin olarak verilen birden fazla avans tutarı varsa, her bir avans tutarı için ayrı bir işlem tarihi belirlenmelidir. UFRYK 22’in yürürlük tarihi 1 Ocak 2018’den sonra başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Değişikliğin, Grup’un konsolide finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

TFRS 2’de değişiklikler – Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflanması ve Ölçülmesi

TMSK tarafından hisse bazlı ödemelere ilişkin muhasebe uygulamalarındaki tutarlılığın artırılması ve bazı belirsizlikleri gidermek üzere UFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle; ödemesi nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümü, stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemelerin sınıflandırılması ve nakit olarak ödenenden özkaynağa dayalı araçla ödenen şekline dönüşen hisse bazlı ödemelerdeki değişikliğin muhasebeleştirilmesi konularına açıklık getirilmektedir. Böylelikle, nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümünde özkaynağa dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçümünde kullanılan aynı yaklaşım benimsenmiştir. Stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemeler, belirli koşulların karşılanması durumunda, özkaynağa dayalı finansal araçlar vermek suretiyle yapılan ödemeler olarak muhasebeleştirilecektir. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişikliğin, Grup’un konsolide finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar (devamı)

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferi

TMSK tarafından yatırım amaçlı gayrimenkullerden diğer varlık gruplarına ve diğer varlık gruplarından yatırım amaçlı gayrimenkul grubuna transferlerine ilişkin kanıt sağlayan olaylar hakkında belirsizlikleri gidermek üzere TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle, yönetimin varlığın kullanımına ilişkin değişiklik niyetinin tek başına varlığın kullanım amacının değiştiğine kanıt oluşturmadığına açıklık getirilmiştir. Dolayısıyla, bir işletme yatırım amaçlı gayrimenkülü geliştirilmeden elden çıkarılmasına karar verdiğinde, gayrimenkul finansal tablo dışı bırakılıncaya (finansal tablodan çıkarılıncaya) kadar yatırım amaçlı gayrimenkul olarak değerlendirilmeye devam edilir ve stok olarak yeniden sınıflandırılmaz. Benzer şekilde, işletme mevcut yatırım amaçlı gayrimenkulünü gelecekte aynı şekilde kullanımına devam etmek üzere yeniden yapılandırmaya başladığında, bu gayrimenkul yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmaya devam edilir ve yeniden yapılandırma süresince sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul olarak sınıflandırılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişikliğin, Grup’un konsolide finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

UFRS’deki iyileştirmeler

Uygulamadaki standartlar için yayınlanan “UFRS’de Yıllık İyileştirmeler / 2014-2016 Dönemi” aşağıda sunulmuştur. Değişiklikler 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerlidir. Değişikliklerin, Grup’un konsolide finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

Yıllık iyileştirmeler - 2014–2016 Dönemi

UFRS 1 “Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nın İlk Uygulaması”

UFRS’leri ilk kez uygulayacak olanlar için finansal araçlara ilişkin açıklamalar, çalışanlara sağlanan faydalar ve yatırım işletmelerinin konsolidasyonuna ilişkin olarak 2012-2014 dönemi yıllık iyileştirmeleri kapsamında sağlanan kısa vadeli muafiyetlerin kaldırılması.

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”

İştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımların doğrudan veya dolaylı olarak risk sermayesi girişimi, yatırım fonu, menkul kıymetler veya yatırım amaçlı sigorta fonları gibi işletmeler tarafından sahip olunması durumunda, iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımların için UFRS 9 uyarınca gerçeğe uygun değer yöntemini uygulamalarına imkan tanınması.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut UFRS standartlarındaki değişiklikler UMSK tarafından yayınlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/ yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayımlanan fakat hali hazırda KGK tarafından yayımlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

UFRS 16 Kiralama İşlemleri

Yeni kiralama işlemleri standardı 13 Ocak 2016 tarihinde UMSK tarafından yayınlanmıştır. Bu standart kiralama işlemlerini yöneten mevcut TMS 17 Kiralama İşlemleri, TFRS Yorum 4 Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi, TMS Yorum 15 Faaliyet Kiralamaları – Teşvikler ve TMS Yorum 27 Yasal Açıdan Kiralama Görünümündeki İşlemlerin Özünün Değerlendirilmesi standartlarının yerini almakta ve TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller standardında da değişikliklere sebep olmaktadır. UFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve operasyonel kiralama işlemlerinin bilanço dışında gösterilmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır Bunun yerine, mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiralayanlar için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. Bu değişiklik 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olacaktır ve UFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmeler standardını uygulayan işletmeler için erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRYK 23 Gelir Vergisi İşlemlerine ilişkin belirsizlikler

17 Haziran 2017'de, UMSK tarafından gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını belirlemek üzere UFRYK 23 Gelir Vergisi İşlemlerine İlişkin Belirsizlikler Yorumunu yayımlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. TMS 12 "Gelir Vergileri", cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. UFRYK 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına açıklık getirmek suretiyle TMS 12'de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRYK 23'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri

18 Mayıs 2017’de, UMSK, UFRS 17 *Sigorta Sözleşmeleri* standardını yayımlamıştır. Sigorta sözleşmeleri için yayımlanan uluslararası ilk standart olan bu Standart, yatırımcıların ve ilgili diğer kişilerin sigortacıların maruz kaldığı riskleri, kârlılıklarını ve finansal durumunu daha iyi anlamalarını kolaylaştıracaktır. UFRS 17, 2004 yılında geçici bir standart olarak getirilen UFRS 4’ün yerini almıştır. UFRS 4, şirketlerin yerel muhasebe standartlarını kullanarak sigorta sözleşmelerinin muhasebeleştirilmelerine izin verdiği için çok çeşitli muhasebe yaklaşımlarının kullanılmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yatırımcıların benzer şirketlerin finansal performansını karşılaştırmaları güçleşmiştir. UFRS 17, tüm sigorta sözleşmelerinin tutarlı bir şekilde muhasebeleştirilmesini ve hem yatırımcıların hem de sigorta şirketlerinin UFRS 4’ün yol açtığı karşılaştırılabilirlik sorununu çözmektedir. Yeni standarda göre, sigorta yükümlülükleri, tarihi maliyet yerine güncel değerler kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Bu bilgiler düzenli olarak güncelleneceğinden finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı bilgiler sağlayacaktır. Bu değişiklik 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS 17’nin uygulanmasının, Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS’deki iyileştirmeler

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

Uygulamadaki standartlar için yayınlanan “UFRS’de Yıllık İyileştirmeler / 2015-2017 Dönemi” aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS’lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (özkaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabilir kar tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olduğu payın artışını nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

v) Yayınlanan ancak henüz uygulamada olmayan yeni standart ve yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların – veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın - finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir

UMS 28’deki değişiklikler- İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki uzun dönemli yatırımlar

UMSK tarafından 12 Ekim 2017’de iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlardan özkaynak yönteminin uygulanmadığı diğer finansal araçların ölçülmesinde UFRS 9 uygulanması gerektiğine açıklık getirmek üzere UMS 28’de değişiklik yapılmıştır. Bu yatırımlar, esasında, işletmenin iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan uzun dönemli elde tutulan paylardır. Bir işletme, UMS 28’in ilgili paragraflarını uygulamadan önce, bu türden uzun dönemli yatırımların ölçümünde UFRS 9’u uygular. UFRS 9 uygulandığında, uzun vadeli yatırımların defter değerinde UMS 28’in uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir düzeltme yapılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 28 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir

UFRS 9’daki değişiklikler- Negatif tazminata sebep olan erken ödemeler

UMSK, 12 Ekim 2017’de finansal araçların muhasebeleştirilmesine yönelik açıklık kazandırmak üzere UFRS 9’un gerekliliklerini değiştirmiştir. Erken ödendiğinde negatif tazminata neden olan finansal varlıklar, UFRS 9’un diğer ilgili gerekliliklerini karşılaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer farkları diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülebilir. UFRS 9 uyarınca, sözleşmesi erken sona erdirildiğinde, henüz ödenmemiş anapara ve faiz tutarını büyük ölçüde yansıtan 'makul bir ilave tazminat' ödenmesini gerektiren erken ödeme opsiyonu içeren finansal varlıklar bu kriteri karşılamaktadır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 9 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Muhasebe politikalarının uygulanması sırasında Grup, finansal tablolar üzerinde önemli etkileri bulunan aşağıda belirtilen muhasebe kararlarını almıştır (tahmin içeren kararlar hariç):

i) *Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri - Kiralayan Durumunda Şirket:* Şirket, PTT ile ortak bina kullanım anlaşması yapmıştır. Grup, yasal mülkiyetine sahip olduğu ve sözleşme dahilinde operasyonel kiralama ile kiraya verdiği gayrimenkullerin tüm risk ve getirilerini elinde bulundurduğunu belirlemiştir.

ii) *Kampanyalı satış gelirleri:* Grup, tedarikçiler ile ortak kampanyalar düzenlemekte ve bu kampanyalar kapsamında tedarikçinin temin ettiği ekipman ile telekomünikasyon hizmetlerini paketleyerek beraber satabilmektedir. Grup yönetimi aşağıda belirtilen hususların bulunduğu satışları işletmeci değil aracı olarak muhasebeleşirmektedir.

- Grup’un envanter riski taşımadığı,
- Müşteriye teslim edilen ekipmanın teknik yeterliği ile ilgili Grup’un herhangi bir sorumluluğu bulunmadığı, satış sonrası yükümlülüğün tedarikçiye ait olduğu,
- Grup’un ekipman üzerinden herhangi bir tadilat yapmadığı,
- Ekipman satışlarının cirosu üzerinden belirli bir yüzde alınan veya hiç kar edilmeyen durumlarda.

iii) *Ön Ödemeli Hat Satışlarında Aracı – İşletmeci Analizi:* Avea, Nisan 2010 tarihinden başlayarak hizmetin sağlanmasında birincil olarak sorumlu olması, kredi ve stok riskini üzerinde taşıması ve fiyatların belirlenmesi üzerinde takdir hakkı olması sebebiyle ön ödemeli kart gelirlerini brüt göstermektedir.

iv) *Komisyon gelirleri:* Grup, özel satış kanallarındaki distribütörler tarafından satılan cihazların tahsilatına aracılıkta bulunmaktadır. Bu duruma ilişkin müşterilerle yapılan anlaşma hem cihaz bedeli anapara tutarını hem de GSM hizmetlerini kapsamaktadır. Her faydanın açıkça tanımlı ve diğer kalemlerden ayrı belirtildiği GSM faturaları aracılığıyla müşterilerden 36 aya kadar olan taksitlerin tahsilatları yapılmaktadır. Grup’un fiyatlar üzerinde bir kontrolü veya stokla ilgili bir riski bulunmadığından dolayı cihaz satışından gelir kaydedilmemektedir. Ancak cihaz bedeli anapara tutarının tahsilat riski Grup üzerindedir ve distribütörler, tahsil edilen bu tutarı Grup’tan aylık olarak almaktadırlar. GSM gelirinden ayrı olarak Grup, var olan müşteri tabanını ve satış kanallarını kullandığından distribütörlerden bir komisyon bedeli alır ve cihazın müşteriye ulaştırıldığı anda bu tutarı, diğer gelirler altında kaydeder.

v) *İçerik Gelirleri:* Avea, hizmetin sağlanmasında birincil olarak sorumlu olması, kredi riskini üzerinde taşıması ve fiyatların belirlenmesi üzerinde takdir hakkı olması sebebiyle içerik gelirlerini brüt göstermektedir.

vi) *Tedarikçi finansmanı kapsamında borçlar:* Grup, yatırım harcamaları kapsamında bir kısım tedarikçileri ve çeşitli bankalar ile yaptığı anlaşmalar çerçevesinde tedarikçi finansmanı uygulaması yapmaktadır. Grup, tedarikçinin bu uygulama kapsamında iskontoladığı borçlarını borcun koşullarının tamamı veya bir bölümünde önemli bir değişiklik bulunmaması nedeniyle ticari borç olarak muhasebeleşirmeye devam etmektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)

Grup’un TFRS Yorum 12 kapsamında aldığı önemli kararları “Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları” bölümünün TFRS Yorum 12 başlığı altında belirtilmiştir.

Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları

Bilanço tarihinde, gelecek raporlama döneminde varlık ve yükümlülükler üzerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek belirli bir risk taşıyan ve gelecek dönem ile ilgili olan varsayımlar ve hesaplama belirsizliğinin kaynakları aşağıda açıklanmıştır.

a) Değer düşüklüğüne dair bir gösterge olması durumunda, Grup, maddi duran varlıklarda değer düşüklüğü olup olmadığını geri kazanılabilir tutarı hesaplayarak belirlemektedir. Bu durum, nakit üreten birimin kullanımındaki değerinin hesaplanmasını gerektirmektedir. Kullanımdaki değer hesaplanması, Grup’un nakit üreten birimin gelecek dönemde elde edilmesi beklenen tahmini nakit akımlarının hesaplamasını ve bu nakit akımların bugünkü değerinin hesaplanmasında kullanılacak uygun iskonto oranının belirlenmesini gerektirir (Dipnot 16).

b) TFRS Yorum 12 ’nin uygulanması sırasında Grup tarafından kullanılan tahminler aşağıda özetlenmiştir:

i) Şirket, maddi olmayan duran varlıklara sınıflandırılan ve sonrasında da maddi olmayan duran varlık olarak finansal tablolara yansıtılan şebeke elemanlarına ilişkin öngörülen yatırımların güncellenmiş iş planına göre belirlenen yaklaşık %30’unun İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında zorunlu yenilemeler olduğunu düşünmektedir. İleriki yıllarda gerçekleştirilmesi öngörülen zorunlu yenileme yatırımları için Grup konsolide finansal tablolarında 8.035 TL (31 Aralık 2016: 7.887 TL) (Dipnot 21) tutarında karşılık ayırmıştır. Söz konusu karşılık ileriki dönemlerde gerçekleştirilecek zorunlu yenileme harcamalarının 31 Aralık 2017 tarihine indirgenmiş tutarıdır. İskonto oranı %14,40 (31 Aralık 2016: %15,60) olarak belirlenmiştir.

ii) Şirket maddi olmayan duran varlık yatırımlarının maliyetini, ilgili şebeke elemanları inşaat maliyetlerinin üzerine piyasada aynı nitelikteki inşaat hizmetlerine uygulanan kar marjını ekleyerek belirlemiştir. Söz konusu kar marjı 31 Aralık 2017 yılı için %13 (31 Aralık 2016: %13) olarak uygulanmıştır. 2017 yılı içerisinde edinilen TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen 704.315 TL (31 Aralık 2016: 412.516 TL) (Dipnot 20) tutarındaki maddi olmayan duran varlıkların üzerinde aktifleştirilen kar marjı 81.028 TL’dir (31 Aralık 2016: 47.458 TL).

c) Ertelenmiş vergi varlıkları, ileriki yıllarda vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda, ertelenmiş vergi varlığı taşınan ve kullanılmayan birikmiş zararlar ile her türlü indirilebilir geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. Grup, Avea’nın yasal kayıtlarında taşınan ve ileride vergilendirilebilir gelirden düşülmesi muhtemel olan taşınan vergi zararı üzerinden ertelenmiş vergi hesaplamaktadır. Grup, her yıl taşınan vergi zararlarını tekrar gözden geçirmekte ve mali tablolarında taşıdığı vergi varlığında önemli bir değişiklik olması durumunda değişikliğe tabi tutmaktadır (Dipnot 11).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)

Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları (devamı)

d) Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değer düşüklüğü testinde kullanılan varsayımlar Dipnot 16’da açıklanmıştır.

e) Ticari alacaklar ve diğer alacaklardaki değer düşüklüğü kaybı, Grup yönetiminin ticari alacaklar tutarının miktarı, geçmiş deneyimler ve genel ekonomik koşullar ile ilgili değerlendirmesine dayanmaktadır. Grup, ticari alacaklarının tahsil edilebilirliğini dönemsel olarak takip etmekte ve geçmiş yıllardaki tahsilat oranlarını esas alarak tahsilatı şüpheli alacaklardan doğabilecek muhtemel zararları için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Eğer ekonomik koşullar, tahsilat eğilimleri veya diğer belirgin sektör eğilimleri Grup yönetiminin tahminlerinden daha kötü gerçekleşirse, konsolide finansal tablolarda yer alan şüpheli ticari alacak karşılığı tutarı gerçekleşen şüpheli alacakları karşılamayabilir.

f) Şirket’in, şerefiyenin değer düşüklüğünün testi sırasında kullandığı varsayımlar Dipnot 16’da açıklanmıştır. Grup bir varlığın faydalı ömrünü o varlığın tahmini faydasını göz önünde bulundurarak belirler. Bu değerlendirme, Grup’un benzer varlıklarla ilgili deneyimlerine dayanır. Grup, ayrıca piyasadaki değişimler ve gelişmeler sonucu varlıkların teknik veya ticari olarak kullanılamaz hale gelmesi durumunda ilave değer düşüklüğünü göz önünde bulundurmaktadır.

Ayrıca, hukuki işlemlere ilişkin karşılık ayrılması (Dipnot 24) sırasında da yönetim tarafından bazı öngörüler yapılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup’un iki faaliyet alanı bulunmaktadır: sabit hat ve mobil hizmetleri. Sabit hat hizmetleri Türk Telekom, TTNet, Argela, Innova, Sebit, AssisTT ve TTINT Grup tarafından sağlanırken, mobil hizmetlerini Avea yürütmektedir. Yönetim bölüm performansını faiz, vergi ve amortisman öncesi kar (“FVAÖK”) üzerinden değerlendirmektedir. FVAÖK tutarına, faaliyet karının üzerine yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler, amortisman, itfa, değer düşüş karşılık giderleri ilave edilerek ve esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderlerde yer alan cari hesap kur farkı gelir ve gideri, reeskont gelir ve gideri, cari hesap ve diğer esas faaliyet faiz gelir ve giderleri düşülerek ulaşılmaktadır. Grup yönetimi bölüm performanslarının değerlendirmesinde FVAÖK kullanılmasını aynı sektörde yer alan gruplarla karşılaştırılabilirliği açısından tercih etmiştir. Grup yönetimi, Grup performansını coğrafi bölümlere göre takip etmediği için coğrafi bölümlere göre raporlama verilmemektedir. Bölüm faaliyet sonuçları ve bilanço kalemleri aşağıda özetlenmiştir:

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (DEVAMI)

	Sabit Hat		Mobil		Bölümler arası eliminasyon ve konsolide düzeltmeler		Konsolide	
	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Gelirler	12.803.650	11.556.979	6.695.859	5.797.353	(1.359.955)	(1.245.738)	18.139.554	16.108.594
Konsolide gelire sağlanan katkı (*)	11.537.237	10.395.512	6.602.317	5.713.082	–	–	18.139.554	16.108.594
Konsolide FVAÖK’e sağlanan katkı (**)(****)	4.787.299	4.185.395	1.664.609	1.284.487	–	–	6.451.908	5.469.882
Yatırım harcamaları (***)	2.254.645	1.829.183	977.417	1.236.550	(11.227)	(38.986)	3.220.835	3.026.747

(*) “Konsolide gelire sağlanan katkı” faaliyet bölümlerinin Grup dışında kalan şirketlere olan satış gelirlerini ifade etmektedir. Grup yönetimi tarafından bölüm faaliyet sonuçları halen faaliyet bölümlerinin bireysel mali tabloları üzerinden değerlendirilmektedir ve bu sebeple bölümlere göre raporlama sunumunda bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak, faaliyet bölümlerinin konsolide gelire sağladığı katkı tutarı mali tablo okuyucularına ek bilgi vermek amacıyla sunulmuştur.

(**) “Konsolide FVAÖK’e sağlanan katkı” faaliyet bölümlerinin Grup dışında kalan şirketlerle olan işlemlerinden elde edilen FVAÖK tutarını ifade etmektedir. Grup yönetimi tarafından bölüm faaliyet sonuçları halen faaliyet bölümlerinin bireysel mali tabloları üzerinden değerlendirilmektedir ve bu sebeple bölümlere göre raporlama sunumunda bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak, faaliyet bölümlerinin konsolide FVAÖK’e sağladığı katkı tutarı mali tablo okuyucularına ek bilgi vermek amacıyla sunulmuştur.

(***) Yatırım harcamaları tutarı yıl içerisinde edinilen TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen maddi olmayan duran varlıklar üzerinde aktifleştirilen 81.028 TL tutarındaki (31 Aralık 2016: 47.458 TL) kar marjını içermemektedir.

(****) 2016 yılı “Konsolide FVAÖK’e sağlanan katkı” grup içi ortak gider yansıtılmalarından pay verilerek güncellenmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (DEVAMI)

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Sabit hat FVAÖK'e sağlanan katkı	4.787.299	4.185.395
Mobil FVAÖK'e sağlanan katkı	1.664.609	1.284.487
FVAÖK	6.451.908	5.469.882
Esas faaliyetlerden diğer gelirlerde sunulan faiz, yabancı para çevirim ve reeskont gelirleri	172.841	181.983
Esas faaliyetlerden diğer giderlerde sunulan faiz, yabancı para çevirim ve reeskont giderleri (-)	(324.379)	(607.328)
Finansal gelirler	722.307	664.759
Finansal giderler (-)	(2.525.118)	(3.257.296)
Amortisman ve itfa payları, değer düşüklüğü	(3.019.232)	(2.848.561)
Konsolide vergi öncesi kar / (zarar)	1.478.327	(396.561)

31 Aralık 2017	Sabit Hat	Mobil	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm varlıkları	19.831.444	9.649.583	(332.492)	29.148.535
Toplam bölüm yükümlülükleri	(21.438.677)	(3.477.001)	322.230	(24.593.448)
31 Aralık 2016	Sabit Hat	Mobil	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm varlıkları	20.613.523	10.089.774	(3.828.846)	26.874.451
Toplam bölüm yükümlülükleri	(19.913.378)	(7.382.452)	3.808.000	(23.487.830)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

4. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Nakit mevcudu	298	358
Bankadaki nakit – Vadesiz hesap	631.227	911.595
Bankadaki nakit – Vadeli hesap	3.467.650	2.100.430
Diğer	1.029	3.983
	4.100.204	3.016.366

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup’un TL ve döviz cinsinden tüm vadeli mevduatları en fazla bir ay vadelidir ve faiz oranları TL hesaplar için %5,00 ve %15,45, ABD Doları hesaplar için %0,10 ve %4,60, Avro hesaplar için %0,05 ve %2,77 arasındadır (31 Aralık 2016: TL hesaplar için %3,00 ve %12,00 arasında, ABD Doları hesaplar için %0,25 ve %3,93 arasında, Avro hesaplar için %0,10 ve %2,41 arasındadır).

Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerlerinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Nakit ve nakit benzeri varlıklar	4.100.204	3.016.366
Eksi bloke tutarlar		
- Tahsilat protokolleri ve ATM tahsilatı	(377.983)	(380.960)
- Diğer	(34.117)	(19.109)
Serbest Nakit	3.688.104	2.616.297

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadesiz mevduatların 377.983 TL tutarındaki (31 Aralık 2016: 380.960 TL) kısmı abone tahsilatlarının belirlenen gün sonunda serbest kalması koşuluyla bankalar ile imzalanan protokol kapsamında tutulan bloke tutardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup’un 136.252 Avro (31 Aralık 2016: 11.415 ABD Doları ve 105.576 Avro) tutarında henüz kullanılmamış, taahhüt edilmiş, kullanım vadeleri 17 Kasım 2020 ve 20 Aralık 2020 tarihlerinde sona erecek banka kredileri bulunmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR**Banka kredileri**

	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli finansal borçlar:						
TL cinsinden sabit faizli finansal borçlar	13,86	65.459	65.459	14,05	70.200	70.200
Kısa vadeli finansal borçların faiz tahakkukları:						
TL cinsinden sabit faizli finansal borçlar		1.255	1.255		2.374	2.374
Kısa vadeli finansal borçlar			66.714			72.574
Uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısımları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar	3,08	40.582	153.072	3,06	50.865	179.005
ABD Doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar (*)	3,76	288.451	1.088.010	3,31	302.549	1.064.727
Avro cinsinden değişken faizli finansal borçlar (**)	1,27	238.168	1.075.450	1,22	162.517	602.920
Uzun vadeli finansal borçların faiz tahakkukları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar		202	761		505	1.778
ABD Doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar (*)		18.560	70.007		11.522	40.547
Avro cinsinden değişken faizli finansal borçlar (**)		1.823	8.231		2.276	8.444
Uzun vadeli borçların kısa vadeli kısmı			2.395.531			1.897.421
Toplam kısa vadeli finansal borçlar			2.462.245			1.969.995
Uzun vadeli finansal borçlar:						
TL cinsinden sabit faizli finansal borçlar	17,00	14.600	14.600	-	-	-
ABD Doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar	3,08	20.870	78.718	3,06	61.402	216.085
ABD Doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar (*)	3,76	1.633.262	6.160.503	3,31	1.588.956	5.591.854
Avro cinsinden değişken faizli finansal borçlar (**)	1,27	889.533	4.016.685	1,22	1.013.859	3.761.315
Uzun vadeli finansal borçlar			10.270.506			9.569.254
Toplam finansal yükümlülükler			12.732.751			11.539.249

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, faiz oranı LIBOR +%0,54 ve %3,40 aralığındadır (31 Aralık 2016: LIBOR +%0,54 ve %3,40 aralığında)

(**) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, faiz oranı EURIBOR + %0,25 ve %2,59 aralığındadır (31 Aralık 2016: EURIBOR +%0,25 ve %2,59 aralığında)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (DEVAMI)

Banka kredileri (devamı)

Finansal borçların TL karşılıklarının sözleşme uyarınca kalan vadelerine göre detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017						31 Aralık 2016					
	3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1-2 yıl arası	2-5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam	3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1-2 yıl arası	2-5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam
TL cinsinden sabit faizli	31.969	34.745	14.600	-	-	81.314	64.816	7.758	-	-	-	72.574
ABD Doları cinsinden sabit faizli	15.064	138.769	60.908	17.810	-	232.551	11.679	169.104	142.636	73.449	-	396.868
ABD Doları cinsinden değişken faizli	180.176	977.841	1.433.414	3.874.871	852.218	7.318.520	485.973	619.301	996.966	2.996.316	1.598.572	6.697.128
Avro cinsinden değişken faizli	31.017	1.052.664	1.406.622	1.809.161	800.902	5.100.366	26.749	584.615	875.653	2.373.603	512.059	4.372.679
	258.226	2.204.019	2.915.544	5.701.842	1.653.120	12.732.751	589.217	1.380.778	2.015.255	5.443.368	2.110.631	11.539.249

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (DEVAMI)***İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetler***

	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Orijinal tutar	TL karşılığı	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Orijinal tutar	TL karşılığı
İhraç edilmiş kısa vadeli tahvil, bono ve senetlerin faiz tahakkukları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar	4,54	6.310	23.800	4,54	4.897	17.235
İhraç edilmiş kısa vadeli tahvil, bono ve senetler		6.310	23.800		4.897	17.235
İhraç edilmiş uzun vadeli tahvil, bono ve senetler:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar	4,54	989.578	3.732.588	4,54	989.578	3.482.522
İhraç edilmiş uzun vadeli tahvil, bono ve senetler		989.578	3.732.588		989.578	3.482.522
Toplam finansal yükümlülükler		995.888	3.756.388		994.475	3.499.757

19 Haziran 2014 tarihinde, 500.000 ABD Doları 10 yıl vadeli, %4,875 kupon oranlı tahvil %4,982 oranında yeniden satış getirisi üzerinden fiyatlandırılarak ihraç edilmiştir. Söz konusu tahvil İrlanda Borsası'na kote edilmiştir.

19 Haziran 2014 tarihinde, 500.000 ABD Doları 5 yıl vadeli, %3,75 kupon oranlı tahvil %3,836 yeniden satış getirisi üzerinden fiyatlandırılarak ihraç edilmiştir. Söz konusu tahvil İrlanda Borsası'na kote edilmiştir.

İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetlerin TL karşılıklarının sözleşme uyarınca kalan vadelerine göre detayı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2017				31 Aralık 2016			
	3 ay-1 yıl arası	1- 5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam	3 ay-1 yıl arası	1- 5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam
İhraç edilmiş tahvil, bono ve senetler	23.800	1.870.509	1.862.079	3.756.388	17.235	1.745.194	1.737.328	3.499.757
	23.800	1.870.509	1.862.079	3.756.388	17.235	1.745.194	1.737.328	3.499.757

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ OLMAYAN TARAFLARDAN TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR**Ticari alacaklar**

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli		
Ticari alacaklar	6.857.149	5.787.093
Diğer ticari alacaklar	148.473	140.036
Gelir tahakkukları	627.510	564.735
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(2.840.298)	(2.373.313)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	4.792.834	4.118.551
Uzun vadeli		
Ticari alacaklar	91.197	42.095
Toplam uzun vadeli ticari alacaklar	91.197	42.095

Kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadesi 60 gündür (31 Aralık 2016: 60 gün).

Şüpheli alacak karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
1 Ocak tarihi itibarıyla	(2.373.313)	(2.002.146)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(610.167)	(517.564)
Karşılığın ters çevrilmesi- tahsilatlar	142.397	147.219
Şüpheli alacağın kayıtlardan çıkarılması	1.356	298
Kur değişim etkisi	(571)	(1.120)
31 Aralık tarihi itibarıyla	(2.840.298)	(2.373.313)

Grup, vadesi geçmiş alacaklarının hukuka intikali için ortalama 90 gün beklemektedir. Geçmiş dönem alacaklarından yaptığı tahsilat performansına dayanarak vadesi geçmiş alacaklarından önemli ölçüde tahsilat gerçekleştirmeyi beklemektedir. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadesi gelmeyen alacaklar ve vadesi geçmiş ancak şüpheli olmadığı için karşılık ayrılmamış ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam	Vadesi gelmeyen alacaklar	Vadesi geçen fakat şüpheli olmayan alacaklar					120-360 gün	>360 gün
			< 30 gün	30-60 gün	60-90 gün	90-120 gün			
31 Aralık 2017	4.884.031	3.546.112	288.448	157.752	91.438	79.982	349.930	370.369	
31 Aralık 2016	4.160.646	2.965.393	301.231	137.177	81.676	77.400	232.356	365.413	

Grup’un teminat altına alınmış alacakları 17.232 TL tutarındadır (31 Aralık 2016: 34.085 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ OLMAYAN TARAFLARDAN TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (DEVAMI)***Ticari borçlar***

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli		
Ticari borçlar	3.681.260	4.134.350
Gider tahakkukları	385.298	388.039
Toplam kısa vadeli ticari borçlar	4.066.558	4.522.389
Uzun vadeli		
Ticari borçlar	–	83.679
Toplam uzun vadeli ticari borçlar	–	83.679

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TV yayın ve içerik haklarından kaynaklanan borçlar kısa vadeli ticari borçlar altında sınıflanmıştır. Avea'nın 4.5G lisans alımına ilişkin cari dönemde borcu bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: 895.470 TL).

Kısa vadeli ticari borçların ortalama vadeleri 30 ile 150 gün arasında değişmektedir (31 Aralık 2016: 30 ile 150 gün).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla uzun vadeli ticari borçlar TV yayın ve içerik haklarından kaynaklanan ve vadesi 1 yıldan uzun olan borçları içermektedir.

31 Aralık 2017 itibarıyla 937.140 TL tutarındaki kısa vadeli ticari borç, tedarikçi finansmanı kapsamındaki borçlardan oluşmaktadır (31 Aralık 2016: 778.509 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

7. FİNANSAL VE OPERASYONEL KİRALAMA ALACAKLARI VE BORÇLARI

Finansal Kiralama

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup’un finansal kiralama alacağı bulunmamaktadır.

Grup’un finansal kiralama yoluyla elde ettiği şebeke cihazı, araç ve bina alımına ilişkin finansal kiralama yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	Gelecekteki asgari kira ödemeleri	Faiz	Asgari kira ödemelerinin bugünkü değeri	Gelecekteki asgari kira ödemeleri	Faiz	Asgari kira ödemelerinin bugünkü değeri
1 yıla kadar	619	2	617	608	5	603
1-2 yıl arası	1.983	1	1.982	1.571	1	1.570
	2.602	3	2.599	2.179	6	2.173

Operasyonel Kiralama

Bilanço tarihinde diğer gayrimenkul kiralama işlemleri çerçevesinde Grup’un iptal edilemeyecek operasyonel kiralama taahhütleri vardır. Bu taahhütlerin vadesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bir yıl içerisinde	4.358	4.237
Birinci ve ikinci yıllar içerisinde (dahil)	5.018	3.609
İkinci ve beşinci yıllar içerisinde (dahil)	4.849	7.439
Beş yıldan fazla	342	532
	14.567	15.817

a) Şirket’in operasyonel kiralamaya konu ettiği kiralık devreler bulunmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl içerisinde elde edilen toplam kiralık devre geliri 382.573 TL tutarındadır (31 Aralık 2016: 398.079 TL).

b) Grup’un operasyonel kiralama yoluyla kullandığı baz istasyon alanları ve kiralık binalar bulunmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl içerisinde toplam operasyonel kiralama gideri 428.538 TL tutarındadır (31 Aralık 2016: 418.030 TL).

Grup’un baz istasyon alanları için kiralama taahhütleri ve bunların vadeleri şöyledir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bir yıl içerisinde	125.467	121.749
İkinci ve beşinci yıllar içerisinde	464.405	379.844
Beş yıldan fazla	69.340	63.711
	659.212	565.304

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAFLARDAN ALACAKLAR VE BORÇLAR

Grup içi ilişkili kuruluşlar ile yapılan tüm işlem ve bakiyeler, şirketler arası karlar, gerçekleşmemiş kar ve zararlar konsolidasyon amacıyla kayıtlardan elimine edildiği için bu dipnotta yer verilmemiştir.

Hazine’nin Şirket’in %25’ine ve altın hisseye sahip olması nedeniyle, devlet kontrolü altındaki kurumlar ilişkili kuruluş olarak nitelendirilmektedir. Devlet kontrolü altındaki kurumlar ilişkili taraf olarak tanımlanmış fakat TMS 24’te tanınan istisna kapsamında, genel açıklama yükümlülüklerinden muaf tutulmuştur.

Grup ile ilişkili taraflar arasındaki 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla bakiyeler aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İlişkili taraflardan ticari alacaklar		
Ana ortaklıklar		
Saudi Telecom Company (“STC”) (1)	22.399	25.606
Diğer ilişkili taraflar		
Diğer	1.308	587
	23.707	26.193
İlişkili taraflara ticari borçlar		
Ana ortaklıklar		
STC (1)	2.326	1.406
Diğer ilişkili taraflar		
OTYH (2)	–	6.574
Diğer	–	832
	2.326	8.812

(1) Oger Telecom’un ortağı

(2) Oger Telecom’un bağlı ortaklığı

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAFLARDAN ALACAKLAR VE BORÇLAR (DEVAMI)

Hissedarlarla işlemler:

Avea, Avea İmtiyaz Sözleşmesi gereği Hazine’ye aylık brüt gelirinin %15’i kadar pay (“Hazine Payı”) ödemekle yükümlüdür. Ayrıca, Şirket ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren diğer bağlı ortaklıkları 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’na bir önceki yıllık net gelirlerinin %1’i oranında evrensel hizmet katkı payı ve %0,35 oranında kurum masraflarına katkı payı ödemekle yükümlüdürler.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ödenmemiş Hazine Payı, evrensel hizmet katkı payı ve kurum masraflarına katkı payı tutarları diğer kısa vadeli borçlar hesabında takip edilmektedir ve bu giderler satışların maliyeti hesabında giderleştirilmektedir.

İlişkili kuruluşlara sağlanan garantiler:

31 Aralık 2017 itibarıyla Türk Telekom, Avea’nın kullanmış olduğu 230.000 ABD Doları ve 191.200 Avro kredi ile ilgili olarak 131.429 ABD Doları ve 128.651 Avro, TTINT Türkiye’nin kullanmış olduğu 50.000 ABD Doları kredi ile ilgili olarak 50.000 ABD Doları, TTINT Romanya’nın kullanmış olduğu 300 Avro kredi ile ilgili olarak aynı tutarda şirket garantisi temin etmiştir.

Diğer ilişkili kuruluşlarla yapılan işlemler:

Şirket, STC ile uluslararası ses trafiği taşıma, data hattı kiralama hizmetleri almak ve satmakta ve reklam giderleri paylaşımı yapmakta olup, bu işlemler neticesinde 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönem itibarıyla 9.968 TL satış ve 1.732 TL alış (31 Aralık 2016: satış: 20.867 TL, alış: 1.288 TL) yapmıştır.

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Üst düzey yönetimde bulunan yöneticilere sağlanan faydalar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Kısa vadeli faydalar	127.307	178.799
Uzun vadeli tanımlanmış faydalar	2.667	2.605
	129.974	181.404

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

9. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR***Diğer kısa vadeli alacaklar***

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Diğer kısa vadeli alacaklar	55.044	51.689
Verilen depozito ve teminatlar	2.850	1.244
Diğer şüpheli alacaklar	24.186	23.840
Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(24.186)	(23.840)
	57.894	52.933

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer kısa vadeli alacaklar içerisindeki 37.983 TL tutarındaki (31 Aralık 2016: 31.262 TL) kısım Evrensel Hizmet Fonu kapsamında yapılan harcamalara istinaden T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’ndan alınacak tutardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, yıl içerisinde 740 TL (31 Aralık 2016: 1.245 TL) diğer şüpheli alacaklar karşılığı ayrılmış, 395 TL (31 Aralık 2016: 366 TL) karşılık ters çevrilmiştir.

Diğer uzun vadeli alacaklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozito ve teminatlar	33.837	33.821
Diğer alacaklar	–	64
	33.837	33.885

Diğer kısa vadeli borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek vergi ve borçlar	270.653	193.961
BTK katılım payı tahakkukları	97.540	86.180
Hazine Payı tahakkukları	104.466	93.350
Evrensel Hizmet Fonu tahakkuku (1)	142.165	134.699
Diğer borçlar	229.768	231.730
	844.592	739.920

(1) 16 Haziran 2005 tarihinde yayımlanan 5369 sayılı Evrensel Hizmet Fonu’na ilişkin yasaya göre, Türk Telekom, TNet ve 11818 her yıl Nisan ayının sonuna kadar bir önceki yıllık net gelirlerinden %1’ini Evrensel Hizmet Fonu adı altında T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’na ödemekle yükümlüdür.

Diğer uzun vadeli borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Diğer borçlar	340.558	481.772
Alınan depozito ve teminatlar	34.675	12.404
	375.233	494.176

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer uzun vadeli borçlar içerisindeki diğer borçların tamamı, diğer kısa vadeli borçlar içerisindeki borçların 204.861 TL’lik kısmı Avea’nın çıkarılmış sermayesinin %10,0035’lik kısmını temsil eden paylarının, Türk Telekom tarafından satın alınması ile oluşan borcun, bugünkü değerine indirilmiş halidir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

10. STOKLAR

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 203.978 TL (31 Aralık 2016: 261.263 TL) tutarında stok bulunmaktadır. Söz konusu stokların büyük bölümü modem, bilgisayar, tablet, telsiz telefon, kablo, kablo kutusu, bağlama bloğu gibi sarf malzemeleri, SIM kartları ve içerik stoklarından oluşmaktadır.

11. ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Grup, vergiye esas yasal mali tabloları ile Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmış mali tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüğünü hesaplamaktadır. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanan mali tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup aşağıda açıklanmaktadır.

Grup, vergi varlığını sürekli olarak gözden geçirmekte ve önceki yıllar mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığını (Avea'dan, TNet'ten ve TTINT Grubu'ndan) iş planına göre oluşması muhtemel vergilendirilebilir karlarına dayandırarak mali tablolarına yansıtılmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TTI tarafından ertelenmiş vergi hesaplayabileceği geçmiş mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur:

Sona erme yılları	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2018	1.737	1.427
2019	5.473	4.496
2020	3.040	2.498
2021	3.237	2.660
2022	4.486	2.437
2023	2.700	2.218
2024	2.974	–
Süresiz	384.761	307.756
	408.408	323.492

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TTINT Grubu'na ait bağlı ortaklıkların geçmiş yıl mali zararları için hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 19.673 TL'dir (31 Aralık 2016: 16.001 TL).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Avea'nın tarafından ertelenmiş vergi hesaplayabileceği geçmiş mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur:

Sona erme yılları	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2017	–	686.460
2018	309.914	309.914
2019	667.993	667.993
2020	838.843	838.843
2021	1.436.534	1.436.534
2022	1.224.656	–
	4.477.940	3.939.744

31 Aralık 2017 itibarıyla Avea'nın geçmiş yıl mali zararları için hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 527.120 TL'dir (31 Aralık 2016: 244.472 TL).

31 Aralık 2017 itibarıyla Avea'nın Dipnot 33'te sunulan yatırım indirimlerine istinaden kayıtlara almadığı 91.637 TL tutarında ertelenmiş vergi alacağı bulunmaktadır (31 Aralık 2016: 79.461TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

11. ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (DEVAMI)

7 Nisan 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6637 sayılı kanunun 8. Maddesi uyarınca, Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 10. Maddesi’nde değişiklik yapılmış ve bu değişiklik uyarınca; finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50’si oranındaki kısmın Kurumlar Vergisi hesaplamasında kurum kazancından indirilmesi kanunlaştırılmıştır. Kanuna göre, matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Aveya’nın sermayesi 2016 yılı içerisinde 1.000.000 TL, 2015 yılı içerisinde ise 2.000.000 TL tutarında arttırılmıştır ve bu kanun maddesiyle uyumlu olarak Şirket’in sermaye arttırımına istinaden süresiz olarak indirim konusu yapabileceği indirim hakkı bulunmaktadır. 31 Aralık 2017 itibarıyla bu indirim hakkı üzerinden üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 75.684 TL’dir (31 Aralık 2016: 38.950).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TTnet’nin tarafından ertelenmiş vergi hesaplayabileceği geçmiş mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur:

Sona erme yılları	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2021	86.641	86.641
2022	52.855	–
	139.496	86.641

31 Aralık 2017 itibarıyla TTnet’nin geçmiş yıl mali zararları için hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 30.689 TL’dir (31 Aralık 2016: 14.823 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

11. ERTELENEN VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (DEVAMI)

31 Aralık 2017 (31 Aralık 2016 : %20) tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı Türkiye’de kurulu şirketler için geçici farkların gerçekleşeceği tahmin edilen yıllara göre %20 ve %22 olarak kullanılmıştır.

	31 Aralık 2017						
	1 Ocak 2017 itibarıyla net bakiye	Kar (zarar) tablosunda muhasabeleşen	Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasabeleşen	Kur değişimlerinin etkisi	Net Bakiye	Ertelenmiş vergi varlığı	Ertelenmiş vergi yükümlülüğü
Ertelenmiş vergi varlığı / yükümlülüğü							
Taşınan vergi zararlarından kayıtlara alınan / kayıtlardan çıkartılan ertelenmiş vergi varlığı	275.356	302.126	--	--	577.482	577.482	--
Sermaye artırımından doğan ertelenmiş vergi varlığı	38.950	36.734	--	--	75.684	75.684	--
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	134.664	(4.716)	7.824	--	137.772	137.772	--
Diğer kısa vadeli karşılıklar	(9.292)	73.301	--	--	64.009	65.787	(1.778)
Evrensel hizmet fonu ve diğer katkı payları	23.208	(47.298)	--	--	(24.090)	--	(24.090)
Kullanılmamış izin karşılığı	14.941	3.494	--	--	18.435	18.435	--
Şüpheli alacak karşılığı	(12.484)	33.752	--	--	21.268	29.340	(8.072)
Diğer	38.818	(82.911)	--	--	(44.093)	29.436	(73.529)
Türev araçlar	(51.210)	(3.932)	(6.313)	--	(61.455)	--	(61.455)
Gelir tahakkukları	(26.343)	(996)	--	--	(27.339)	3.712	(31.051)
Maddi duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	(366.423)	44.443	--	(526)	(322.506)	32.978	(355.484)
Netleme öncesi ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	60.185	353.997	1.511	(526)	415.167	970.626	(555.459)
Netleme						(309.919)	309.919
Net ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)					415.167	660.707	(245.540)

31 Aralık 2017 itibarıyla doğrudan özkaynakta muhasabeleştirilen işlemlere ilişkin dönem vergisi ve ertelenmiş verginin toplam tutarı 162.179 TL’dir (31 Aralık 2016: 181.402 TL).

Grup’un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bağlı ortaklıklar ile ilgili henüz muhasabeleştirilmemiş ertelenmiş vergi varlığının toplam tutarı 1.242.388 TL’dir (31 Aralık 2016: 1.184.107 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

11. ERTELENEN VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (DEVAMI)

	31 Aralık 2016						
	1 Ocak 2016 itibarıyla net bakiye	Kar / (zarar) tablosunda muhasabeleşen	Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasabeleşen	Kur değişimlerinin etkisi	Net bakiye	Ertelenmiş vergi varlığı	Ertelenmiş vergi yükümlülüğü
Ertelenmiş vergi varlığı / yükümlülüğü							
Taşınan vergi zararlarından kayıtlara alınan / kayıtlardan çıkartılan ertelenmiş vergi varlığı	276.890	(1.534)	–	–	275.356	275.356	–
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	124.959	(5.050)	14.755	–	134.664	134.664	–
Sermaye artırımından doğan ertelenmiş vergi varlığı	–	38.950	–	–	38.950	38.950	–
Evrensel hizmet fonu ve diğer katkı payları	31.828	(8.620)	–	–	23.208	23.208	–
Kullanılmamış izin karşılığı	14.958	(17)	–	–	14.941	14.941	–
Diğer kısa vadeli karşılıklar	74.674	(83.966)	–	–	(9.292)	–	(9.292)
Dava harçlarının alacak olarak kayıtlara alınması	(3.027)	3.027	–	–	–	–	–
Şüpheli alacak karşılığı	(5.649)	(6.835)	–	–	(12.484)	4.411	(16.895)
Diğer	(6.901)	45.719	–	–	38.818	68.020	(29.202)
Türev araçlar	(33.637)	(16.201)	(1.372)	–	(51.210)	–	(51.210)
Gelir tahakkukları	(33.938)	7.595	–	–	(26.343)	3.329	(29.672)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	(471.055)	104.937	–	(305)	(366.423)	11.858	(378.281)
Netleme öncesi ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	(30.898)	78.005	13.383	(305)	60.185	574.737	(514.552)
Netleme						(258.524)	258.524
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)					60.185	316.213	(256.028)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

12. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR, DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR***Diğer dönen varlıklar***

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Tahsilatına aracılık edilen hizmetler (*)	158.437	165.417
İndirilecek Katma Değer Vergisi ("KDV") ve Özel İletişim Vergisi ("ÖİV")(**)	156.415	314.864
TSKEMS projelerinden alınan avanslar	25.701	46.006
Verilen avanslar (***)	62.074	33.743
Diğer dönen varlıklar	12.861	3.032
	415.488	563.062

(*) Tahsilatına aracılık edilen hizmet ve mal satışları sebebiyle Grup'un distribütörlerine verdiği avanslardan oluşmaktadır.

(**) BTK tarafından gerçekleştirilen ve kamuoyunda 4.5G olarak bilinen IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme ihalesi sonucunda ödenen bedelin "KDV" tutarını içermektedir.

(***) Verilen avanslar, ağırlıklı olarak tedarikçilere verilen avanslardan oluşmaktadır.

Diğer duran varlıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Tahsilatına aracılık edilen hizmetler	36.232	28.086
Diğer duran varlıklar	11	1
	36.243	28.087

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan avanslar	23.911	34.760
Diğer yükümlülükler	22.416	12.378
	46.327	47.138

Alınan avanslar, TSKEMS'nden alınan avansları içermektedir. Şirket TSKEMS projeleri için aracı konumunda olup, alınan avanslardan yüklenici firmaya yapılan ödemelere aracılık etmekte ve proje yönetimlerini desteklemektedir. Projelerden doğan harcamalar, harcama tarihinde, alınan avanslardan düşülmektedir. Kullanılmayan avanslar, diğer dönen varlıklarda tutularak elde edilen faiz geliri taraflar arasındaki anlaşmaya göre alınan avanslara alacak kaydedilmektedir.

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	71.851	68.879
Personele borçlar	58.360	88.774
Personel gelir vergisi borçları	45.501	45.580
	175.712	203.233

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

13. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER***Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler***

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen kira giderleri	203.766	186.589
Diğer peşin ödenen giderler	139.566	137.778
	343.332	324.367

Diğer peşin ödenmiş giderler, peşin ödenen sigorta giderleri, peşin ödenen komisyon giderleri, peşin ödenen reklam giderleri ve diğer peşin ödenen giderlerden oluşmaktadır.

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen kira giderleri	45.056	42.498
Diğer peşin ödenen giderler	23.879	16.227
	68.935	58.725

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ertelenmiş gelirler (*)	139.409	86.174
Alınan avanslar (**)	87.455	74.655
	226.864	160.829

(*) Ertelenmiş gelirler ağırlıklı olarak faturalanmış, ancak henüz kullanılmamış dakikaların ve TTINT’in vazgeçilemez kullanım hakkı sözleşmelerinin tutarıdır.

(**) Alınan avanslar ağırlıklı olarak Grup’un müşterilerinden aldığı avanslardan oluşmaktadır.

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ertelenmiş gelirler (*)	268.699	215.985
Alınan avanslar (**)	98.502	89.215
	367.201	305.200

(*) Ertelenmiş gelirler ağırlıklı olarak TTINT’in vazgeçilemez kullanım hakkı sözleşmelerinden kaynaklanmaktadır.

(**) Alınan avanslar ağırlıklı olarak TTINT’in vazgeçilemez kullanım hakkı sözleşmeleri kapsamında aldığı avanslardan oluşmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

14. FİNANSAL YATIRIMLAR

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Cetel	11.840	11.840
	11.840	11.840

Cetel, Arnavutluk’ta yerleşik ve telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren ve Albtelecom Sh.A’nın %76’sını elinde bulunduran özel amaçlı bir şirkettir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Şirket, öz sermaye yönetimini uygulayabilmek için gerekli olan finansal bilgileri zamanında elde edememesi ve Cetel’de önemli bir etki olmaması nedeniyle Cetel’deki iştirak payını konsolide finansal tablolarda maliyet değerinden ve varsa değer düşüklüğü karşılığı düşüldükten sonra taşımaktadır.

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR***Nakit akış riskinden korunma ve türev araçlar******Faiz takasları***

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu faiz takas işlemlerinden kaynaklanan 117.389 TL tutarındaki rayiç bedel uzun vadeli türev araç yükümlülüklerine sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2016: 152.408 TL). 31.566 TL rayiç bedel değişiminden oluşan gerçekleşmemiş türev karı (31 Aralık 2016: 6.861 TL kar) diğer kapsamlı gelir tablosuna; 3.453 TL zaman değerinden kaynaklanan gerçekleşmemiş faiz takas karı da (31 Aralık 2016: 1.642 TL kar) konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2017 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	400.000	11 Nisan 2012 – 30 Nisan 2012	Mart 2014 ve Mart 2022 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(19.527)
Türk Telekom	200.000	8 Nisan 2013 – 17 Nisan 2013	19 Ağustos 2015 ve 21 Ağustos 2023 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(8.467)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan – 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(80.975)
Türk Telekom	150.000	15 Mayıs 2014 - 16 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Ağustos 2016 ve Haziran 2024 Ağustos 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(8.420)
				(117.389)

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2016 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	400.000	11 Nisan 2012 – 30 Nisan 2012	Mart 2014 ve Mart 2022 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(32.049)
Türk Telekom	200.000	8 Nisan 2013 – 17 Nisan 2013	19 Ağustos 2015 ve 21 Ağustos 2023 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(12.462)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan – 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(90.545)
Türk Telekom	150.000	15 Mayıs 2014 - 16 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Ağustos 2016 ve Haziran 2024 Ağustos 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(17.352)
				(152.408)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)***Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan faiz takas işlemleri***

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu, nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan faiz takas işlemlerinden kaynaklanan 59.006 TL tutarındaki rayiç bedel uzun vadeli türev araç varlıklarına (31 Aralık 2016: 51.397 TL türev araç varlık) ve 7.609 TL (31 Aralık 2016: 6.395 TL kar) tutarındaki gerçekleşmemiş faiz takas karı da konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2017 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	400.000	11 Nisan 2012 – 30 Nisan 2012	19 Mart 2014 ve 21 Mart 2022 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,24-%0,27)	16.873
Türk Telekom	200.000	8 Nisan 2013 – 17 Nisan 2013	21 Ağustos 2015 ve 21 Ağustos 2023 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,24-%0,27)	10.454
Türk Telekom	300.000	29 Nisan – 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2021 tarihleri arasında, değişken faizin %4’ü aşması durumunda, değişken faiz ve %4 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,44-%0,575), Haziran 2021 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,39-%0,45)	31.679
				59.006

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2016 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	400.000	11 Nisan 2012 – 30 Nisan 2012	19 Mart 2014 ve 21 Mart 2022 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,24-%0,27)	15.849
Türk Telekom	200.000	8 Nisan 2013 – 17 Nisan 2013	Ağustos 2015 ve Ağustos 2023 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,24-%0,27)	8.223
Türk Telekom	300.000	29 Nisan – 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2021 tarihleri arasında, değişken faizin %4’ü aşması durumunda, değişken faiz ve %4 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,44-%0,575), Haziran 2021 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,39-%0,45)	27.325
				51.397

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)***Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan çapraz kur işlemleri***

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu türev işlemlerinden kaynaklanan 557.712 TL (31 Aralık 2016: 601.401 TL) tutarındaki rayiç bedel, kısa vadeli türev araç varlıklarına ve 43.689 TL (31 Aralık 2016: 212.634 TL kar) tutarındaki gerçekleşmemiş türev araç zararı konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu türev işlemlerinden kaynaklanan 151.236 TL (31 Aralık 2016: 49.157 TL) tutarındaki rayiç bedel, kısa vadeli türev araç yükümlülüklerine ve 102.079 TL (31 Aralık 2016: 49.157 TL zarar) tutarındaki gerçekleşmemiş türev araç zararı da konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2017 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	500.000	21 Nisan 2015 - 9 Temmuz 2015	Haziran 2015-Haziran 2019 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	485.887
Türk Telekom	100.000	14 Eylül 2017- 26 Eylül 2017	Eylül 2015-Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	13.359
Türk Telekom	350.000	31 Mart 2016 - 13 Nisan 2016	Haziran 2016-Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	58.466
				557.712

Türk Telekom	175.000	30 Nisan 2015	Haziran 2015- Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(63.643)
Türk Telekom	380.000	10 Mart 2016 - 17 Mart 2016	Haziran 2016-Kasım 2020 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(73.404)
Türk Telekom	50.000	14 Aralık 2017	Aralık 2017 ve Haziran 2024 tarihleriarasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(1.413)
TTINT Türkiye	50.000	16 Haziran 2016	Aralık 2016- Haziran 2026 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(12.776)
				(151.236)

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2016 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	175.000	30 Nisan 2015	Haziran 2015- Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	28.196
Türk Telekom	500.000	21 Nisan 2015 - 9 Temmuz 2015	Haziran 2015-Haziran 2019 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	410.946
Türk Telekom	380.000	10 Mart 2016 - 17 Mart 2016	Haziran 2016-Kasım 2020 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	121.448
Türk Telekom	350.000	31 Mart 2016 - 13 Nisan 2016	Haziran 2016-Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	30.033
TTINT Türkiye	50.000	16 Haziran 2016	Aralık 2016- Haziran 2026 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	10.778
				601.401

Türk Telekom	250.000	9 Kasım 2016 - 18 Kasım 2016	İtfa tarihinde TL karşılığında ABD doları ödenmesi	(49.157)
				(49.157)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)

Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan opsiyonlar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu türev işlemlerinden kaynaklanan 40.816 TL (31 Aralık 2016: 184.403 TL) tutarındaki rayiç bedel, kısa vadeli türev araç yükümlülüklerine ve 143.587 TL (31 Aralık 2016: 79.730 TL zarar) tutarındaki gerçekleşmemiş türev araç karı da konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (Avro)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2017 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	490.196	6 Ocak 2015-18 Haziran 2015	Haziran 2015-Haziran 2024 tarihleri arasında itfa olacak çapraz kur yabancı para opsiyon işlemleri	(37.129)
Türk Telekom	338.235	10 Mart 2016-17 Mart 2016	Kasım 2018-Kasım 2020 tarihleri arasında itfa olacak çapraz kur yabancı para opsiyon işlemleri	(3.687)
				(40.816)

Şirket	Nominal Tutar (Avro)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2016 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	897.725	6 Ocak 2015-18 Haziran 2015	Haziran 2015-Haziran 2024 tarihleri arasında itfa olacak çapraz kur yabancı para opsiyon işlemleri	(138.915)
Türk Telekom	338.235	10 Mart 2016-17 Mart 2016	Kasım 2018-Kasım 2020 tarihleri arasında itfa olacak çapraz kur yabancı para opsiyon işlemleri	(45.488)
				(184.403)

Yurtdışı işletmede bulunan net yatırımın finansal riskinden korunma işlemi

Şirket, yurtdışında faaliyet gösteren ve fonksiyonel para birimi Avro olan bağlı ortaklıklarında bulunan net yatırımın finansal riskinden koruma amaçlı 150.000 Avro tutarında bir kredi almıştır. Bu kredinin bağlı ortaklığın net yatırım tutarıyla ilgili olan kısmından kaynaklanan kur farkı tutarı, özkaynaklar altındaki yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma fonlarına sınıflanmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

16. ŞEREFİYE

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Avea şerefiyesi	29.694	29.694
Innova şerefiyesi	7.308	7.308
Argela şerefiyesi	7.942	7.942
	44.944	44.944

Grup, şerefiye ve diğer duran varlık grupları için yıllık değer düşüklüğü testini her yıl 31 Aralık itibarıyla yapmaktadır. Grup, tespit edilen bütün nakit yaratan birimler için değer düşüklüğü testi yapmıştır.

Türk Telekom ve TNet nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Türk Telekom ve TNet nakit yaratan biriminin değer düşüklüğü testinde, tüm aktif ve pasifleri tek bir nakit yaratan birim olarak dikkate alınmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %14,39, diğer yıllarda %14,48’dir (31 Aralık 2016: %15,6). Nakit akımlarının tahmini değeri 2022 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. 2022 dönemi sonrası için TL nakit akım tahminlerinde, büyüme iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak %5 büyüme öngörülmüştür. Nakit yaratan birim değeri, nakit akımlarının +%0,5/-%0,5 Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti’nin (“AOSM”) duyarlılığı ile test edilmiştir (31 Aralık 2016: +%0,5/-%0,5). Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde bir değer düşüklüğünün olmadığı tespit edilmiştir.

Avea nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Avea tek bir nakit yaratan birim olarak değerlendirilmiş ve şerefiye ve diğer tüm varlıklar beraber değer düşüklüğü testine tabii tutulmuştur. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %15,27), diğer yıllarda %15,36’dır (31 Aralık 2016: %16,9). 2022 dönemi sonrası için TL nakit akım tahminleri %7,5 nihai büyüme oranı, iş planındaki enflasyon ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Avea şirket değeri, nakit akımlarının +%0,5-%0,5 AOSM nihai büyüme oranı duyarlılığı ile test edilmiştir (31 Aralık 2016: +%0,5-%0,5). Değer düşüklüğü testi sonucunda, Avea’nın satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde bir değer düşüklüğünün olmadığı tespit edilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

16. ŞEREFİYE (DEVAMI)

Innova ve Argela nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Innova ve Argela ayrı nakit yaratan birimler olarak değerlendirilmiş ve bu şirketler için taşınan şerefiye şirketlerin diğer tüm varlıkları ile beraber değer düşüklüğü testine tabii tutulmuştur. Değer düşüklüğü testi Innova ve Argela’nın geri kazanılabilir tutarları yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planları baz alınarak hesaplanan kullanım değerleri üzerinden tespit edilmiştir. Nakit akımlarının tahmini değeri 2022 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. 2022 dönemi sonrası dönem için TL nakit akım tahminleri, Innova ve Argela için sırasıyla %5 ve %5 nihai büyüme oranı, iş planındaki enflasyon ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Değerlemede kullanılan iskonto oranı kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde Innova için %17,74 ve Argela için %20,40, diğer dönemlerde Innova için %17,77 (31 Aralık 2016: %17,1), Argela için %20,42 (31 Aralık 2016: %20,7) olup, +%0,5/-%0,5 duyarlılığında test edilmiştir. AOSM hesaplamasında benzer teknoloji şirketleri, beta katsayısının hesaplaması için gösterge olarak alınmıştır. Değer düşüklüğü testi sonucunda, Innova ve Argela’nın satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde ve nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

TTINT nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

TTINT nakit yaratan biriminin değer düşüklüğü testi şirket değeri baz alınarak hesaplanmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış yedi yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değeri üzerinden tespit edilmiştir. Nakit akımlarının tahmini değeri 2024 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. Şirketin uzun dönemli nakit yaratma kapasitesinin daha doğru bir şekilde ölçülebilmesi için yedi yıllık iş planı baz alınarak değerlendirme çalışması yapılmıştır. Değerlemede kullanılan AOSM oranı %7 olup, (31 Aralık 2016: %7,2) +%0,5/-%0,5 duyarlılığında test edilmiştir. Buna ek olarak brüt kar marjı oranı +%1/-%1, yatırım harcamaları +%0,5/-%0,5 duyarlılığı ile test edilmiştir. AOSM hesaplamasında benzer telekom şirketleri, beta katsayısının hesaplaması için gösterge olarak alınmıştır. Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

Sebit nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Sebit nakit yaratan biriminin değer düşüklüğü testinde, tüm aktif ve pasifleri tek bir nakit yaratan birim olarak dikkate alınmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %21,88, diğer yıllarda % 21,93’tür (31 Aralık 2016: %20,6). Nakit akımlarının tahmini değeri 2022 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. Nihai dönem ve sonraki dönemler için TL nakit akım tahminleri iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak %5 büyüme öngörülmüştür. Nakit yaratan birim değeri, nakit akımlarının +%0,5/-%0,5 AOSM duyarlılığı ve nihai büyüme oranı ile test edilmiştir (31 Aralık 2016: +%0,5/-%0,5). Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

17. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VARLIKLAR

Satış amaçlı elde tutulan varlıklar taşındıkları defter değeri ile satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinin düşük olmasıyla değerlendirilmiştir.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla satış amaçlı elde tutulan varlıklara ilişkin hareketler aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
1 Ocak açılış bakiyesi	37.361	–
Çıkışlar	–	–
Transfer	–	37.361
31 Aralık itibarıyla	37.361	37.361

18. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul ve ilgili birikmiş amortisman hareketleri aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Maliyet değeri		
1 Ocak açılış bakiyesi	43.012	43.854
Transfer	–	(842)
31 Aralık itibarıyla	43.012	43.012
Birikmiş amortisman		
1 Ocak açılış bakiyesi	18.453	16.665
Transfer	(5)	(398)
Dönem amortismanı	2.188	2.186
31 Aralık itibarıyla	20.636	18.453
31 Aralık itibarıyla net defter değeri	22.376	24.559

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, çeşitli kuruluşlar tarafından kullanılan bina ve arsalardan oluşmaktadır.

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın gerçeğe uygun değerini taşıyan değeri ile kıyaslamakta ve tespit edilen değer düşüklüklerini kayıtlara yansıtılmaktadır.

Grup, maliyet-fayda dengesi prensibi çerçevesinde bütün yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değerini her yıl tespit etmemektedir. Bu sebeple, yatırım amaçlı gayrimenkullerin bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri belirtilmemiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

19. MADDİ DURAN VARLIKLAR

Grup’un maddi duran varlıklarının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar içerisindeki maliyet ve birikmiş amortisman hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	Arazi ve binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2017	2.266.196	37.864.996	141.732	796.945	240.249	744.590	42.054.708
Transferler	21.207	653.038	756	13.122	340	(947.556)	(259.093)
Girişler	25.719	917.331	476	17.845	6.175	1.140.566	2.108.112
Çıkışlar	(8.967)	(898.862)	(15.699)	(7.991)	(1.209)	(319)	(933.047)
Yabancı para çevirim farkı	4.017	203.596	766	1.571	343	13.084	223.377
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	2.308.172	38.740.099	128.031	821.492	245.898	950.365	43.194.057
Birikmiş amortisman değeri							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2017	1.178.944	31.181.593	134.139	622.603	202.478	–	33.319.757
Transferler	10.806	(8.716)	–	80	–	–	2.170
Amortisman	114.601	1.310.147	2.692	55.581	10.933	–	1.493.954
Çıkışlar	(2.888)	(882.442)	(15.699)	(6.342)	(700)	–	(908.071)
Değer düşüklüğü	26.210	50.687	–	–	–	–	76.897
Yabancı para çevirim farkı	1.154	91.557	89	835	195	–	93.830
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	1.328.827	31.742.826	121.221	672.757	212.906	–	34.078.537
Net defter değeri, 31 Aralık 2017	979.345	6.997.273	6.810	148.735	32.992	950.365	9.115.520

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup’un finansal kiralama yolu ile satın aldığı arazi ve binaların net defter değeri 29.752 TL’dir (31 Aralık 2016: arazi ve binalar 29.580 TL).

Grup’un aktifleşen borçlanma maliyeti yoktur (31 Aralık 2016: Yoktur).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Grup’un sabit kıymetlerinde rehin, ipotek ve kısıtlama yoktur.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, toplam değer düşüklüğünün 50.745 TL tutarındaki kısmı satışların maliyeti hesabında (31 Aralık 2016: 23.213 TL), 26.152 TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderleri hesabında (31 Aralık 2016: 6.168 TL) muhasebeleştirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

19. MADDİ DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

	Arazi ve binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2016	2.226.837	38.383.631	149.049	750.920	225.256	936.143	42.671.836
Transferler	(16.874)	144.207	1.082	5.042	38	(334.290)	(200.795)
Girişler	65.560	1.560.389	1.897	68.088	18.311	149.175	1.863.420
Çıkışlar	(11.832)	(2.334.605)	(10.626)	(27.692)	(3.670)	–	(2.388.425)
Yabancı para çevirim farkı	2.505	111.374	330	587	314	(6.438)	108.672
31 Aralık 2016 kapanış bakiyesi	2.266.196	37.864.996	141.732	796.945	240.249	744.590	42.054.708
Birikmiş amortisman değeri							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2016	1.119.019	32.109.127	136.940	580.306	188.262	–	34.133.654
Transferler	(18.801)	(595)	–	15	(218)	–	(19.599)
Amortisman	81.074	1.332.239	7.693	63.404	10.310	–	1.494.720
Çıkışlar	(2.900)	(2.325.670)	(10.527)	(21.670)	(2.807)	–	(2.363.574)
Değer düşüklüğü	–	22.716	–	253	6.412	–	29.381
Yabancı para çevirim farkı	552	43.776	33	295	519	–	45.175
31 Aralık 2016 kapanış bakiyesi	1.178.944	31.181.593	134.139	622.603	202.478	–	33.319.757
Net defter değeri, 31 Aralık 2016	1.087.252	6.683.403	7.593	174.342	37.771	744.590	8.734.951

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Lisans	Müşteri ilişkileri	Markalar	Araştırma ve geliştirme	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	İmtiyaz hakkı	Toplam
Maliyet							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2017	4.544.999	1.050.543	302.916	331.052	4.991.503	3.207.180	14.428.193
Transferler	1.517	–	–	11.999	224.784	(18.215)	220.085
Çıkışlar	–	–	–	–	(90.194)	(54.307)	(144.501)
Girişler (*)	–	–	–	31.210	458.228	704.315	1.193.753
Yabancı para çevirim farkı	694	36.406	–	212	119.827	–	157.139
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	4.547.210	1.086.949	302.916	374.473	5.704.148	3.838.973	15.854.669
Birikmiş itfa tutarı							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2017	934.279	952.777	180.806	176.337	3.041.259	801.463	6.086.921
Transferler	–	–	–	–	(572)	(40.601)	(41.173)
Çıkışlar	–	–	–	–	(88.851)	(54.307)	(143.158)
Dönem itfa gideri	307.426	11.702	40.629	47.713	769.443	242.048	1.418.961
Değer düşüklüğü	–	–	–	(2.640)	2.892	35.639	35.891
Yabancı para çevirim farkı	202	16.312	–	260	42.917	–	59.691
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	1.241.907	980.791	221.435	221.670	3.767.088	984.242	7.417.133
Net defter değeri, 31 Aralık 2017	3.305.303	106.158	81.481	152.803	1.937.060	2.854.731	8.437.536

(*) 704.315 TL (31 Aralık 2016: 412.516 TL) tutarında maddi olmayan duran varlıklar TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen yatırımlardan oluşmaktadır.

Grup’un aktifleşen borçlanma maliyeti 2.891 TL’dir (31 Aralık 2016: 12.114).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, toplam değer düşüklüğünün 32.999 TL tutarındaki kısmı satışların maliyeti hesabında 2.892 TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderlerinde muhasebeleştirilmiştir (2016: satışların maliyeti 22.837 TL).

Toplam amortisman ve itfa giderinin 2.180.672 TL tutarındaki kısmı satışların maliyetinde (2016: 2.182.242 TL), 337.680 TL tutarındaki kısmı pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde (2016: 258.792 TL), 369.572 TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderlerinde (2016: 339.356 TL), 18.520 TL tutarındaki kısmı ise araştırma ve geliştirme giderlerinde (2016: 15.953 TL) muhasebeleştirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

	Lisans	Müşteri ilişkileri	Markalar	Araştırma ve geliştirme	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	İmtiyaz hakkı	Toplam
Maliyet							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2016	4.537.300	1.029.602	302.916	286.735	3.997.580	2.819.130	12.973.263
Transferler	–	–	–	11.603	181.417	–	193.020
Çıkışlar	(189)	–	–	–	(8.156)	(24.466)	(32.811)
Girişler (*)	7.658	–	–	32.199	758.412	412.516	1.210.785
Yabancı para çevirim farkı	230	20.941	–	515	62.250	–	83.936
31 Aralık 2016 kapanış bakiyesi	4.544.999	1.050.543	302.916	331.052	4.991.503	3.207.180	14.428.193
Birikmiş itfa tutarı							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2016	653.713	862.076	145.175	125.748	2.355.935	613.730	4.756.377
Transferler	–	–	–	(25)	(268)	–	(293)
Çıkışlar	(189)	–	–	–	(6.339)	(24.466)	(30.994)
Dönem itfa gideri	280.726	81.737	35.631	50.100	668.011	189.362	1.305.567
Değer düşüklüğü	–	–	–	–	–	22.837	22.837
Yabancı para çevirim farkı	29	8.964	–	514	23.920	–	33.427
31 Aralık 2016 kapanış bakiyesi	934.279	952.777	180.806	176.337	3.041.259	801.463	6.086.921
Net defter değeri, 31 Aralık 2016	3.610.720	97.766	122.110	154.715	1.950.244	2.405.717	8.341.272

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

Önemli maddi olmayan duran varlıkların satın alım sonrası geriye kalan itfa dönemleri aşağıdaki gibidir:

Avea lisansı	11,4 yıl
Avea marka ismi	2 yıl
TTINT müşteri ilişkileri	7,8 yıl
TTINT diğer	12,8 yıl

Grup yönetiminin kararıyla Avea ve TNet marka isimleri, 26 Ocak 2016 tarihinde Türk Telekom markası altında birleştirilmiştir. Bu değişiklikle beraber, faydalı ömrü 10,1 yıl yerine 4 yıl olarak belirlenmiştir. Faydalı ömür değişikliğinin satışların maliyetinde muhasebeleştirilen amortisman gideri üzerindeki etkisi aşağıdaki gibi tahmin edilmektedir:

	2017	2018	2019	Sonraki dönemler
Amortisman giderlerindeki artış/(azalış)	24.972	24.972	24.972	(94.940)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, maddi olmayan duran varlıkların üzerinde hiçbir rehin, kısıtlama veya ipotek yoktur (31 Aralık 2016: Yoktur).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

3G Lisans İhalesi

IMT-2000 / UMTS servis yetkilendirme ihalesi 28 Kasım 2008 tarihinde Türkiye’de faaliyet gösteren üç GSM operatörünün katılımıyla düzenlenmiştir.

Nisan 2009’da 539.332 TL (%18 KDV dahil) tutarındaki lisans ücreti Avea tarafından ödenmiş ve nihai olarak imtiyaz sözleşmesi 30 Nisan 2009 tarihinde imzalanmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 3G lisansının net defter değeri 272.792 TL’dir (31 Aralık 2016: 296.515 TL).

GSM 900 İlave Frekans Bandı İhalesi

Boşta bulunan 900 MHz frekans bantlarının tahsis edilmesine yönelik ihale 20 Haziran 2008 tarihinde yapılmıştır ve Avea, yıllık kanal ücreti 128 TL (KDV hariç) asgari ücretli C bandını elde etmiştir.

İhale sonucunda 5,5 ek GSM 900 frekans kanalları Avea’ya verilmiştir ve nihayetinde Avea’nın toplam GSM 900 frekans kanal sayısı önceki 6,5 kanal ile birlikte 12’ye ulaşmıştır.

İlave kanalların Avea’nın GSM lisansı süresi sonuna kadar kullanımı için 14.122 TL (KDV dahil) tutarında ihale bedeli ödenmiş ve bu kapsamda yenilenen imtiyaz sözleşmesi 25 Şubat 2009 tarihinde imzalanmıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla GSM 900 bandı lisansının net defter değeri 5.719 TL’dir (31 Aralık 2016: 6.426 TL).

4.5G Lisans İhalesi

Kamuoyunda 4.5G olarak bilinen IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme ihalesi BTK tarafından 26 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir. BTK tarafından yapılan IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesinde Avea; 800 MHz Frekans bandında 2x10 MHz genişliğindeki frekans paketini 380.000 Avro, 900 MHz Frekans bandında 2x7,6 MHz genişliğindeki frekans paketini 216.819 Avro, 1800 MHz Frekans bandında 2x20 MHz genişliğindeki frekans paketini 310.000 Avro, 2600 MHz Frekans bandında 2x10 MHz genişliğindeki frekans paketini 25.859 Avro, 2600 MHz Frekans bandında 1x15 MHz genişliğindeki frekans paketini 22.000 Avro olmak üzere toplam 954.678 Avro (KDV hariç) bedel ile almaya hak kazanmıştır. IMT Yetkilendirme süresi, 30 Nisan 2029 tarihine kadar olup, operatörler IMT hizmetlerinin sunumuna 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren ve 900 MHz frekans bandında ve 1.800 MHz frekans bandında hizmet sunumuna 1 Aralık 2015 tarihinden itibaren başlamıştır.

31 Aralık 2017 itibarıyla 973.396 Avro (KDV hariç) tutarındaki ihale bedelinin tamamını ödemiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tablolarda, 4.5G lisansının net defter değeri 2.618.804 TL (31 Aralık 2016: 2.849.875 TL) tutarındadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI***Kısa vadeli borç karşılıkları***

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli karşılıkların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dava, BTK cezası, müşteri iade karşılıkları	433.238	264.200
	433.238	264.200

Karşılık hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak tarihi itibarıyla	264.200	296.674
Dönem içi ayrılan karşılıklar	237.225	192.452
Ödenen karşılıklar	(68.166)	(146.011)
Ters çevrilen karşılıklar	(520)	(79.632)
Yabancı para çevirim farkı	499	717
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	433.238	264.200

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		
Personel performans primi karşılıkları	162.906	165.862
	162.906	165.862

Karşılık hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla	165.862	178.822
Dönem içi ayrılan karşılıklar	245.760	167.369
Ödenen karşılıklar	(201.561)	(169.906)
Ters çevrilen karşılıklar	(46.405)	(11.020)
Yabancı para çevirim farkı	(750)	597
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	162.906	165.862

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI (DEVAMI)***Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar***

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		
Kıdem tazminatı karşılığı	711.040	695.953
Kullanılmamış izin karşılığı	102.353	87.448
	813.393	783.401

Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye’de mevcut kanunlar çerçevesinde şirketlerin, çalışmaları emeklilik nedeniyle sona eren veya istifaya da herhangi bir geçerli nedene bağlı olmaksızın işine son verilen personele toplu bir ödeme yapması zorunludur. Kıdem tazminatı yükümlülüğü zorunlu olmamasından ötürü, fonlamaya tabi değildir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, her hizmet yılı için bir aylık maaş üzerinden tam 4.732,48 TL (31 Aralık 2016: tam 4.297,21 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün yanı sıra, Grup’un iş, görev, temsil tazminatı ve yıldönümü hediyeleri gibi diğer bazı uzun dönemli yükümlülükleri de vardır.

i) Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla tanımlanan yükümlülükler	695.953	635.366
Hizmet maliyeti	40.823	67.059
Faiz maliyeti	59.156	60.465
Aktüeryal kayıp (*)	40.417	74.360
Grup tarafından yapılan ödemeler	(125.713)	(141.290)
Yabancı para çevirim farkı	404	(7)
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	711.040	695.953

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren dönemde oluşan 40.417 TL tutarındaki aktüeryal kayıp, diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2016: 74.360 TL).

ii) Kar veya zarar tablosundaki toplam giderler:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Cari hizmet maliyeti	40.823	67.059
Faiz gideri	59.156	60.465
Konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılan toplam kıdem tazminatı karşılık gideri	99.979	127.524

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI (DEVAMI)***Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar (devamı)******Kıdem tazminatı karşılığı (devamı)***

iii) Kullanılan başlıca aktüeryal varsayımlar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Faiz oranı	% 11,0	% 11,0
Maaşlarda beklenen artış oranı	% 6,0	% 6,0

İleriki yıllar için Grup’ta kalan çalışanların gönüllü olarak işten ayrılma oranı ortalama %2,57’dir (31 Aralık 2016: %2,39).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında aşağıdaki önemli varsayımlarda duyarlılık analizi yapılmıştır:

	Faiz Oranı		Maaş Artış Oranı		İşten Ayrılma Oranı	
	%0,25 azalış (%9,05)	%0,25 artış (%9,55)	%0,25 azalış (%5,25)	%0,25 artış (%5,75)	%0,25 azalış	%0,25 artış
Kıdem tazminat yükümlülüğüne net etkisi	9.553	(11.711)	(12.282)	9.945	(1.736)	1.500

Çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı harici uzun vadeli karşılıklar

Kullanılmamış izin karşılığı hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla	87.448	79.677
Dönem içi ayrılan karşılıklar	55.603	57.479
Ödenen karşılıklar	(10.525)	(8.576)
Ters çevrilen karşılıklar	(30.569)	(41.355)
Yabancı para çevirim farkı	396	223
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	102.353	87.448

Diğer uzun vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
TFRS Yorum 12 kapsamında giderleştirilecek yatırım karşılığı	8.035	7.887
	8.035	7.887

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket'in ortakları ve Şirket'teki hisse oranları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	%	TL	%	TL
Hazine	25	875.000	30	1.050.000
OTAŞ	55	1.925.000	55	1.925.000
Halka açık kısım	15	525.000	15	525.000
Türkiye Varlık Fonu ("TVF") (*)	5	175.000	–	–
		3.500.000		3.500.000
Enflasyon düzeltmesi		(239.752)		(239.752)
		3.260.248		3.260.248

(*) Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, Şirket'in Hazine Müsteşarlığına ait %6,68 (B Grubu %5, D Grubu %1,68) oranındaki hisseleri Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklerin Yapılmasına Dair 19 Ağustos 2016 tarih ve 6741 sayılı Kanun uyarınca TVF'ye devredilmiştir.

Şirket'in sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 1 kuruş olan 350.000.000.000 adet hisseden oluşmaktadır. OTAŞ, A grubu hisselerinin, Hazine ise B ve C grubu hisselerin sahibidir. D grubu hisseleri halka açık olup, C grubu hisse bir adet imtiyazlı hisseden oluşmaktadır.

Hazine, yasa gereği İmtiyazlı Hisse'nin ("Altın Hisse'nin) sahibidir. Bu hisse devredilemez ve ekonomi ve güvenlik ile ilgili olarak milli yararların korunması amacıyla Hazine'ye şu belirli hakları tanır: (a) Şirket ana sözleşmesindeki maddelerde önerilen değişiklikler, (b) Şirket'in yönetim kontrolünde değişikliklere neden olacak nama yazılı hisse devirleri ve (c) nama yazılı hisse devirlerinin pay defterine işlenmesi ister Yönetim Kurulu'nda ister Genel Kurul'da oylansın, Altın Hisse'nin olumlu oyu olmaksızın gerçekleştirilemez. Altın Hisse sahibi Hazine, bu hisseyi temsilen yönetim kurulunda bir üye bulundurmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla OTAŞ'ın sahip olduğu, toplam Şirket hisselerinin %55'ine tekabül eden 192.500.000.000 adet A Grubu hisse bir kısım kredi sözleşmelerinin alacaklıları adına ve yararına temsilci sıfatıyla hareket eden Citicorp Trustee Company Limited lehine rehn edilmiş bulunmaktadır.

OTAŞ kredi sözleşmeleri, OTAŞ'ın, Şirket'in ve Avea'nın hisselerinin satışına, transferine ve oranının azaltılmasına ilişkin kısıtlamalar getirmektedir.

Şirket ana sözleşmesi uyarınca, Yönetim Kurulu on iki üyeden oluşmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)

Yönetim Kurulu, Hazine ve OTAŞ tarafından aşağıdaki şekilde aday gösterilecek on iki üyeden oluşur.

(a) A Grubu Hisse sahibi Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere yedi kişiyi aday gösterme hakkına sahiptir;

(b) Hazine B Grubu Hisse sahibi sıfatıyla;

– Şirket sermayesinin %30 veya daha fazlasını elinde tuttuğu müddetçe bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan 4 kişiyi aday gösterme hakkına sahip olacaktır; veya

– Şirket sermayesinin %15 veya daha fazlasına sahip olması halinde (fakat %30’dan daha az) bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan 2 kişiyi aday gösterme hakkına sahip olacaktır;

– Yukarıdaki bentlerde belirtilen Şirket sermayesinin %30’unun ve %15’inin hesaplanmasında, Hazine’nin B Grubu Hisselerden ve D Grubu Hisselerden elinde tuttuğu hisse miktarları birlikte hesaba katılacaktır.

(c) Hazine Şirket sermayesinin %15 veya daha fazlasını elinde tuttuğu müddetçe (fakat %30’dan daha az), A Grubu Hisse sahibi Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan 2 kişiyi bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak ve “a” bendinde belirtilen 7 kişiyi Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere aday gösterme hakkına sahip olacaktır.

(d) Hazine C Grubu İmtiyazlı Hisse’yi elinde tuttuğu müddetçe Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere ayrıca C Grubu İmtiyazlı Hisse için bir aday gösterme hakkına sahip olacaktır.

Yönetim Kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri arasından A grubu hisse sahiplerinin aday gösterdiği Yönetim Kurulu üyeleri tarafından aday gösterilecek ve Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluk kararı ile seçilecek ve görevden alınacaktır.

Yönetim Kurulu’nun toplantı yeter sayısı, en az bir A Grubu Hisse sahiplerince aday gösterilen Yönetim Kurulu üyesinin ve bir B Grubu Hisse sahiplerince aday gösterilen Yönetim Kurulu üyesinin hazır bulunması şartıyla, Yönetim Kurulu üyelerinin yedisinin toplantıda hazır bulunmasıdır. Eğer toplantı nisabı toplantı için belirlenen saatten sonra yarım saat içinde sağlanamazsa veya mevcut toplantı nisabı bozulursa, hazır olan Yönetim Kurulu üyeleri toplantıyı, en az beş iş günü sonra belli bir yerde ve zamanda toplanmak üzere ertelerler. Ertelenen toplantıda toplantı yeter sayısı, bu toplantının üç iş günü önceden yazılı olarak tüm Yönetim Kurulu üyelerine bildirilmiş olması kaydıyla, Yönetim Kurulu üye sayısının (hangi hissedarın Yönetim Kurulu üyesi oldukları nazara alınmaksızın) yarısından bir fazlasıdır.

Ağırlaştırılmış nisapla alınması gerekli kararlar dışında yönetim kurulu kararları toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğuyla alınır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)

Şirket ana sözleşmesinin 30. maddesi uyarınca, Yönetim Kurulu ilgili Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğu ile, mâkul karşılıkları ve yedek akçeleri ayırmak ve aşağıdaki şartlara uymak kaydıyla, her mali yıl için kanunen dağıtılabilecek kârın azamisinin dağıtılması için teklifte bulunacaktır.

Eğer aşağıdaki şartlar gerçekleşmezse veya ilgili dağıtım yapıldığında gerçekleşmeyecekse, aşağıdaki paragrafa tabi olmak koşuluyla, Şirket bu şartları ihlal etmeyecek şekilde karının dağıtılabilecek maksimum miktarını dağıtabilir.

Aşağıdaki şartların oluşması halinde ve sermaye piyasası mevzuatına aykırı olmamak kaydıyla net kâr dağıtılabilebilir:

a) Kar dağıtımını ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinden herhangi birisi tarafından herhangi bir alacaklıya yapılan taahhütleri ihlal edecekse veya ilgili Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğunun kanaatine göre takip eden on iki ay içinde böyle bir ihlalin meydana gelme ihtimali varsa, veya

b) Yönetim Kurulu, ilgili yönetim kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğu ile dağıtımın aşağıdaki konularla ilgili olarak ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinden herhangi birisinin menfaatlerine önemli ölçüde zarar vereceğine karar verirse; (i) iş planında veya bütçede Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış bir yatırım programının uygulanması veya (ii) ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinin ticari beklentileri ve Grup şirketlerinin mali durumunu sağlıklı olarak devam ettirmek ihtiyacı varsa.

Türk Ticaret Kanunu’na göre şirketler kar dağıtımından önce yasal yedek ayırmakla yükümlüdür. Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu’na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler, (enflasyona göre endekslenmemiş) ödenmiş sermayenin beşte birini buluncaya kadar, geçmiş dönem ticari karından yıllık %5 oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılır.

Temettüler:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, 2016 yılı konsolide dönem karı bulunmadığından kar dağıtımına konu edilebileceği bir tutar tespit edilmemiştir.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, 2015 yılı net dağıtılabilecek dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyesinden 840.859 TL’nin nakit temettü olarak dağıtılması (beher hisse için brüt olmak üzere 0,2402 tam kuruş) taahhüt edilmiş ve rapor tarihi itibarıyla söz konusu nakit temettünün tamamı ödenmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)***Diğer fonlar***

Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilmeyerek doğrudan özkaynaklara aktarılan değer artış/azalışların bilanço tarihleri itibarıyla bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Hisse bazlı ödemeler fonu (Dipnot 23)	9.528	9.528
İştirak alımından kaynaklanan gerçeğe uygun değer düzeltme farkı	(1.320.942)	(1.320.942)
Yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma fonu	(211.185)	(131.944)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	(88.367)	(113.620)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	(526.583)	(493.990)
Yabancı para çevirim farkları	218.920	99.405
	(1.918.629)	(1.951.563)

Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma fonu

Şirket, yurtdışında faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarında bulunan net yatırımın finansal riskinden korunması kapsamında ortaya çıkan kur farklarını özsermaye altındaki finansal riskten korunma fonlarında takip etmektedir (Dipnot 15).

Nakit akış riskinden korunma kayıpları

Grup, faiz oranı değişikliklerinden korunmak amacıyla faiz riski korunma işlemine girmiştir. Bu kapsamda etkin olarak değerlendirilen gerçeğe uygun değer farkları özsermaye altındaki finansal riskten korunma fonunda takip edilmektedir (Dipnot 15).

Pay başına kazanç/kayıp

Şirket hisselerinin ağırlıklı ortalaması ve birim hisse başına kar hesaplamaları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Yıl boyunca mevcut olan hisselerin ortalama sayısı	350.000.000.000	350.000.000.000
Şirket hissedarlarına ait net dönem karı/(zararı)	1.135.532	(724.340)
Elde edilen hisse başına kar/(zarar) (tam kuruş)	0,3244	(0,2070)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

23. HİSSE BAZLI ÖDEMELER

26 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 12 Aralık 2007 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 15 Mayıs 2008 tarihinde Şirket’e %45 oranında iştirak eden Hazine’nin Şirket’te sahip olduğu 52.500.000.000 adet hisse senedi (ortaklık payının %15’ine tekabül etmektedir) halka arz yolu ile satılmıştır. Halka arz yolu ile Hazine’nin sahip olduğu hisselerin %15’inin satışı sırasında; 12.299.160.300 adet hisse senedi Şirket ve PTT çalışanları ile küçük yatırımcıya, 5.220.503.800 adedi ise alım gücü yüksek yurt içi yatırımcılara ayrılmış ve söz konusu hisseler ödeme vadesi ve başvuru tarihine göre değişkenlik gösteren indirim oranları dikkate alınarak kurumsal yatırımcıya satılan 34.980.335.900 adet hisseye uygulanan fiyattan daha düşük bir fiyata satılmıştır. Şirket’in halka arz sırasında Şirket çalışanlarına sağlanmış olan indirimler karşılığında, mal ve/veya hizmet elde etmesi nedeniyle, bu uygulama TFRS 2’nin kapsamında muhasebeleştirilmiştir. Bu nedenle Şirket, 31 Aralık 2008 konsolide mali tablolarında, Şirket çalışanlarına sağlanan indirimin gerçeğe uygun değeri olan 9.528 TL’yi giderleştirmiştir ve aynı tutarı özkaynaklar içerisinde hisse bazlı ödemeler fonuna yansıtılmıştır.

Halka arz sırasında oluşan hisse satış fiyatı :	4,60 TL
Şirket çalışanlarına uygulanan ortalama hisse satış fiyatı :	4,2937 TL
Şirket çalışanlarına satılan toplam hisse adedi (lot) :	31.104.948
Çalışanlara sağlanan faydanın toplam tutarı :	9.528 TL

Şirket yönetimi, Şirket çalışanları haricindeki diğer gruplara (PTT çalışanları, küçük yatırımcı ve alım gücü yüksek yerli yatırımcı) verilen indirimleri;

a) Şirket’in söz konusu indirimler karşılığında elde ettiği herhangi bir hizmet veya ürün olmadığı ve

b) Hazine’nin söz konusu indirimleri Şirket’in hissedarı olduğu için değil, halka arz yolu ile gerçekleşen tüm diğer özelleştirmelerde olduğu gibi, kamu otoritesi konumunda olduğu için küçük yatırımcıyı teşvik ederek sermayenin tabana yayılmasını gerçekleştirmek amacıyla verilmiş olduğu nedenlerinden yola çıkarak,

TFRS 2 kapsamında değerlendirmemiştir. Diğer gruplara verilen indirimlerin işlemin gerçekleştiği yıl olan 2008 sonu itibarıyla gerçeğe uygun değeri yaklaşık 34.000 TL’dir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup tarafından alınan ve verilen diğer teminatlar aşağıda sunulmuştur:

		31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
		Orijinal para birimi	TL	Orijinal para birimi	TL
Alınan teminatlar	ABD Doları	148.101	558.621	173.893	611.965
	TL	794.884	794.884	800.183	800.183
	Avro	37.966	171.434	42.338	157.068
		1.524.939		1.569.216	
Verilen teminatlar (*)	ABD Doları	176.395	665.344	162.577	572.140
	TL	407.836	407.836	254.227	254.227
	Avro	128.478	580.141	239.806	889.657
	Diğer	43	43	17	12
		1.653.364		1.716.036	

(*) Söz konusu tutarın 151.500 ABD Doları tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016: 151.500 ABD Doları) Avea'nın İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında BTK'ya vermiş olduğu garantiden, 12.840 Avro tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016: 12.840 Avro) 3G lisansı ihalesi için verilmiş garantiden ve 57.281 Avro tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016: 57.281 Avro) 4.5G lisansı ihalesi için verilmiş garantiden oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat, rehin ve ipotek (TRİ) pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Şirket tarafından verilen TRİ'ler	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	1.653.365	1.716.036
B.Konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	1.163.655	1.303.204
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunun temini amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	1.985.846	1.920.454
D.Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	—	—
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	—	—
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	—	—
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	—	—
Toplam	4.802.866	4.939.694

Grup, distribütör firmalar tarafından satın alınarak taahhütlü kampanyalar kapsamında Grup müşterilerine satılacak cihaz alımlarının finansmanı için distribütör firmaların kullanacağı kredi borçlarının 1.985.846 TL tutarındaki kısmına, Borçlar Kanunu'nun 128/1 maddesi uyarınca garantör olmuştur (31 Aralık 2016: 1.920.454 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Diğer taahhütler

Grup’un 31 Aralık 2017 itibarıyla sponsorluk, reklam ve sigorta hizmet alımı ile ilgili 23.500 ABD Doları, 2.553 TL olmak üzere toplam 91.193 TL (31 Aralık 2016: 70.239 TL) tutarında taahhüdü bulunmaktadır. Bu taahhütlerle ilgili ödemeler, sözleşmeler uyarınca 3 yıllık döneme yayılmıştır.

Grup’un 31 Aralık 2017 itibarıyla sabit kıymet alımı ile ilgili 386.886 TL, 177.309 ABD Doları, 15.180 Avro, 82 Sterlin karşılığı olmak üzere toplam 1.124.637 TL (31 Aralık 2016: 1.145.296 TL) tutarında satın alım taahhüdü bulunmaktadır.

Türk Telekom İmtiyaz Sözleşmesi

İmtiyaz Sözleşmesi, Şirket ve BTK arasında 14 Kasım 2005 tarihinde Şirket’in özelleştirilmesi ve özelleştirmenin sonucu olarak Şirket’teki kamu hisselerinin %50’nin altına düşmesini takiben imzalanmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

- Sözleşme kapsamındaki telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesi,
- Gerekli telekomünikasyon tesislerinin kurulması ve işletilmesi, diğer işletmecilerin veya kanun uyarınca talepte bulunan diğer kişi ve kurumların kullanımına sunulması,
- Telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlanması ve sunulması.

İmtiyaz Sözleşmesi, sözleşmenin sona ermesi veya yenilenmemesi halinde Şirket’e, sistemin işleyişini etkileyen tüm teçhizatı bütün fonksiyonları ile birlikte çalışır vaziyette ve teçhizatın kurulu bulunduğu, kendi kullanımında olan taşınmazları BTK’ya veya BTK tarafından gösterilecek bir başka kuruluşa bedelsiz olarak devredilmesi yükümlülüğünü getirmektedir.

BTK’ca, Şirket’in İmtiyaz Sözleşmesindeki yükümlülüklerini yerine getirmedeğinin ve verilen süre içerisinde durumu düzeltmediğinin veya Şirket hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olduğunun tespiti halinde, Şirket’e, BTK’nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüklerini yerine getirmek üzere süre verilir. Bu süre içerisinde Şirket yukarıdaki yükümlülüklerine ait düzeltici bir programı BTK’ya sunar, BTK, programı kabul ettiği takdirde verilen programın sonunda anlaşmazlık hususları yeniden incelenir. Programın kabul edilmediği durumda BTK, Şirket’e verilen sürenin sonunda İmtiyaz Sözleşmesi’ni feshedebilir.

İmtiyaz Sözleşmesi, telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanması ile ilgili olarak Şirket’e hizmet sunumuna ilişkin bir takım yükümlülükler getirmektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi, İmtiyaz Sözleşmesi’nden ve telekomünikasyon şebekesinin kurulması ve işletilmesinden doğan, yürürlükteki yasalar ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından yapılmış olan anlaşmalar gereği tahakkuk ettirilen tüm ödemelerin Şirket tarafından yapılmasını gerekli kılar. Bu ödemeler özellikle, frekansların kullanımı için ödenen ruhsat ve kullanım ücretlerini içerir. Ayrıca, Şirket’in elde edeceği yıllık net satışlarının %0,35’ini BTK’nın masraflarına katkı payı olarak BTK’ya ödemesi gerekmektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi’ne göre, altyapıya ilişkin erişim talepleri teknik imkanlar dahilinde ve ayırım gözetmeden karşılanır. Buna ek olarak, Şirket’in BTK tarafından onaylanan referans erişim ve arabağlantı teklifleri yayınlaması gerekmektedir. İmtiyaz Sözleşmesi Şirket’e ayrıca, evrensel hizmet yükümlülüğü getirmektedir. Şirket, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu’nun “Evrensel Hizmetin Gelirleri” başlıklı altıncı maddesi uyarınca, Şirket, net satış hasılatının %1’ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar, evrensel hizmet katkı payı olarak BTK hesabına yatırır ve Kurum takit eden ayın sonuna kadar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’na bildirir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Türk Telekom İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Bu meblağ aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez saymanlık müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye “Evrensel Hizmet Gelirleri” adı altında gelir kaydedilir.

Şirket tarafından uygulanacak tarifeler BTK düzenlemelerinde açıkça belirtilmediği müddetçe BTK’nın onayına tabidir.

Müşteri faturalarının içeriği, ilgili yasa ve yönetmelikler çerçevesinde belirlenir. Her bir hizmet için ayrı ayrı fatura düzenlenebileceği gibi bir aboneye verilen birden fazla hizmet için tek fatura düzenlenebilir. Birden fazla hizmet için tek fatura düzenlenmesi halinde faturada hizmetlerin bedeli ayrı ayrı gösterilir. Abonelere, talep etmeleri durumunda, teknik imkanlar dahilinde ve ücret mukabilinde detaylı fatura gönderilir.

İmtiyaz Sözleşmesi’nin diğer hükümleri iletişimin gizliliğinin sağlanması ve müşteri şikâyetlerinin giderilmesi için etkin yöntemler kurulmasına ilişkindir.

Avea GSM ve IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri ve IMT Yetki Belgesi

Şirket’in GSM ve IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri ve IMT Yetki Belgesi uyarınca, Şirket lisans bedellerinin ve kullanım hakkı ücretinin %6’sı oranındaki kesin teminat tutarları nakit ve/veya banka teminat mektubu ile sağlanmaktadır. Herhangi bir zamanda, Şirketin sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmede tespit edilirse, BTK teminatları irat olarak kaydetme hakkına sahip olacaktır.

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi, Avea ve BTK arasında 12 Ocak 2005 tarihinde, daha önce Aycell ve Aria ile yapılan GSM 1800 imtiyaz sözleşmelerine karşılık gelmek üzere kararlaştırılmış; 20 Haziran 2008’de BTK tarafından yapılan GSM 900 İlave Frekans Bandı ihalesi sonrasında bazı değişiklikler yapılmış, 26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından yapılan IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi sonrasında sözleşme (Avea İmtiyaz Sözleşmesi) yeniden düzenlenmiştir.

Avea İmtiyaz Sözleşmesinin konusu, GSM 1800 standartlarında bir mobil telefon sisteminin kurulması, geliştirilmesi, işletilmesi ve sistemin sözleşme süresi sonunda BTK’ya veya BTK’nın göstereceği kuruluşa çalışır vaziyette devredilmesidir.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi ile Avea’ya 1800 MHz bandında 75 kanal ve 900 MHz bandında 12 kanal tahsis edilmiştir. Avea İmtiyaz Sözleşmesi’nin süresi 11 Ocak 2001’den itibaren 25 yıldır.

Avea, Avea İmtiyaz Sözleşmesi’nin süresinin bitiminden 24 ve 6 ay önceki tarihler arasında Kurum’a, lisansın yenilenmesi için belgelerle başvurabilir. Kurum yenileme talebini o tarihteki mevzuat uyarınca değerlendirerek, işletmecinin lisansını yenileyebilir. Sözleşme uzatılmadığı takdirde lisans süresinin bitiminde kendiliğinden sonra erer. Bu durumda Avea, GSM 1800 sistemine ait merkezi işletme birimleri olan Şebeke Yönetim Merkezi (Network Management Center), Gateway santralleri ve merkezi abone işleri sistemi (her türlü teknik donanımı dahil) ile sistemin işleyişi etkileyici tüm teçhizatı ve bu teçhizatın kurulu bulunduğu Avea’nın kullanımında olan taşınmazları Kurum’a veya Kurum’un göstereceği kuruluşlara bedelsiz olarak devredecektir.

Avea, işlettiği şebekeleri ve vermekte olduğu hizmetleri teknolojik gelişmelere ve varsa hizmetle ilgili uluslararası anlaşmalara uygun olarak verecek ve yenileyecektir. Avea, Sözleşme kapsamındaki tesisleri sözleşme süresinin sonuna kadar, iyi ve çalışır durumda bulunduracaktır.

Lisans ücreti, Avea tarafından İmtiyaz Sözleşmesinin imzalanması öncesinde ödenmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Avea, 151.500 ABD Doları tutarında kesin teminat vermiştir. Avea, bu teminata ilave olarak, 20 Haziran 2008'de BTK tarafından yapılan GSM 900 İlave Frekans Bandı ihalesi sonrasında ihale bedelinin %6'sına tekabül eden 760 TL miktarında kesin teminat vermiştir. Avea'nın sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmedikçe Kurum, teminatı irat kaydedecektir.

Avea, BTK'nın onayı ve ilgili Yönetmelik'te yer alan hükümler çerçevesinde sözleşme konusu lisansını devredebilir. Ancak, Türkiye'de GSM 900 veya GSM 1800 lisansı bulunan şirketlere, bu şirketlerin ortaklarına veya bu şirketlerin veya ortaklarının doğrudan veya dolaylı bir biçimde hisse sahibi oldukları ya da başka yollarla kontrolleri altında bulundukları şirketlere ve iştiraklerine ve bunların tamamının yöneticileri ile birinci ve ikinci dereceden kan ve sıhri hısımlarına hangi surette olursa olsun devredemez. Böyle bir devir tespit edildiği durumda, kendilerine verilmiş olan GSM 1800 lisansı BTK tarafından iptal edilir.

Hisse devrine mer'î mevzuat hükümleri uygulanacaktır. Kontrol mekanizmasının değişmesi sonucunu doğuracak olan devralmalarda Rekabet Kurumu'nun onayı da alınacaktır.

Hazine'ye ödenecek pay

Avea, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdikleri gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdikleri tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15'ini her ay Hazine'ye ödeyecektir.

BTK masraflarına katkı payı

Avea, elde edeceği brüt satışlarının %0,35'ini Kurum masraflarına katkı payı olarak, elde ettiği yılı takip eden yılın Nisan ayının son iş gününe kadar BTK'ya ödemektedir.

Kapsama alanı

Avea, 11 Ocak 2001'den itibaren 3 yıl içinde Türkiye nüfusunun en az %50'sini ve 11 Ocak 2001'den itibaren 5 yıl içinde Türkiye nüfusunun en az %90'ını kapsama alanı içine (bina dışında 2 Watt'a kadar) alacaktır. Nüfusu 10.000'den az olan yerleşim birimleri hesaplamaya alınmaz. Bu alanlar Avea'nın tek başına kapsaması gereken alanlar olup sözleşmede tanımlanan roaming ile sağlanmayacaktır. BTK'nın istemi üzerine yılda en çok iki adet yerleşim yeri Avea tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla Avea kapsama alanı ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiştir.

Verilecek hizmetler

Avea, GSM Association tarafından uygulanan GSM MoU çerçevesinde öngörülen hizmetleri, GSM lisans anlaşmasında sayılanlarla (temel GSM hizmetleri, telefon, abonelerin acil yardım çağrılarını için ücretsiz hizmet gibi) sınırlı olmamak üzere verecektir.

Hizmet kalitesi

Avea, GSM 1800 uluslararası standartlarında ITU-T'nin (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği – Telekomünikasyon Standartlaştırma Birimi) önerilerinde belirtilen telefon hizmeti ile ilgili kalite standartlarına uyacaktır. Kapsama alanı içindeki alanlarda lisanslı şebeke içi arama blokaj oranı %5'ten, arama başarısızlık oranı ise %2'den fazla olmayacaktır.

Tarifeler

Avea, BTK düzenlemelerine aykırı olmamak koşuluyla kendi tarifelerini serbestçe belirleyebilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Acil durumlar

Avea, acil durumlarda abone ve kullanıcıların ihtiyaçlarını giderecek gereken önlemleri alacak ve bu durumlara öncelik verecektir. Ancak, sağlık, yangın, afet ve güvenlik gibi olayların gerektirdiği hallerde kamu kurum ve kuruluşlarına öncelik tanıyacaktır. Avea, acil durumlarda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’nın istemi üzerine kullanılmak üzere, en az 2 adet mobil baz istasyonu bulunduracaktır.

Yatırım planları

Avea Yönetmelik uyarınca, her yıl 1 Aralık gününe kadar, takip eden takvim yıllarına ilişkin yatırım planını BTK’ya sunacaktır. Bu planlar 3 yıllık olarak hazırlanacak ve dinamik talep tahminleri ile birlikte kurulacak santral, baz istasyonları ve baz kontrol istasyonlarının sayısı ve yerleri ve çalışma süresi, yatırım bedelleri hakkında bilgi içerecektir. Yatırım planının alınmasından itibaren 120 gün içinde BTK, planların Sözleşme’nin 6’ncı maddesine uygunluğunu onaylayacaktır. Sözleşmenin 6’ncı maddesindeki yükümlülüklerin karşılanmasını müteakip yatırım planları bilgilendirme amacıyla BTK’ya sunulacaktır.

Ulusal dolaşım

Avea, ulusal roaming yapabilmek amacıyla, Türkiye’deki diğer lisanslı GSM şebekeleri ile sözleşme yapabilir. Roaming anlaşması ve bununla ilgili ekonomik koşullar, imzadan önce görüşü alınmak üzere BTK’ya sunulacaktır.

İşletmenin askıya alınması

BTK, savaş, genel seferberlik vb. durumlarda, kamu güvenliği ve ulusal savunma için gerekli gördüğü takdirde, sınırlı veya sınırsız bir süreyle Avea’nın faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını askıya alabilir ve doğrudan doğruya şebekeyi işletebilir. Bu durumda geçecek süre, lisans süresine eklenir ve bu dönemde elde edilen gelir Avea’ya ait olur.

BTK tarafından sözleşmenin feshi

BTK aşağıdaki nedenlerden dolayı lisansı iptal ve lisans sözleşmesini feshedebilir:

- i) Avea hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- ii) Avea’nın sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinin ve verilen süre zarfında durumu düzeltilmediğinin saptanması,
- iii) Avea’nın kendisine tahsis edilen frekanslar veya GSM 1800 sisteminde kullanılması için BTK’nın Avea’ya tahsis edeceği diğer frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içinde bu faaliyetine son vermemesi,
- iv) Avea’nın lisans ücretini ödememesi.

Ancak yukarıdaki nedenlerden (iv) bendi hariç olmak üzere, Avea’ya, BTK’nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınacaktır. Bu süre zarfında, Avea, sözleşmedeki yükümlülüklerine ait düzeltici bir programı BTK’ya sunar. Eğer bu program BTK tarafından kabul edilirse, verilen programın sonunda anlaşmazlık hususları yeniden incelenir. Programın kabul edilmediği durumda BTK, Avea’ya verilen sürenin sonunda sözleşmeyi feshedebilir. Sözleşmenin feshi halinde, Avea, GSM1800 sistemini oluşturan teçhizatın tümünü bedelsiz olarak BTK’ya devredecektir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Sigorta

Avea, kurduğu ve işlettiği telekomünikasyon tesis ve hizmetleri için lisans süresi boyunca tüm risklere karşı sigorta yaptıracaktır.

Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği

Avea, kendisine yapılan numara ve frekans tahsislerinden doğan kullanım hakkı ücretlerini (Katma Değer Vergisi dahil olmak üzere) her yılın Ocak ayı sonuna kadar Hazine'ye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırmakla ve dekontu BTK'ya göndermekle yükümlüdür.

İMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi

Avea, 30 Nisan 2009 tarihinde BTK ile İmtiyaz Sözleşmesi'ni imzalayarak KDV hariç 214 milyon Avro değerindeki 3G lisansını almıştır. Lisans süresi, sözleşmenin taraflarca imzalandığı tarihten itibaren 20 yıl olup; 3G hizmetleri, 30 Temmuz 2009 tarihi itibarıyla sunulmaya başlanmıştır. 26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından yapılan İMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi sonrasında sözleşme (Avea İmtiyaz Sözleşmesi) yeniden düzenlenmiştir.

Sözleşmeye göre;

- Avea, abone ve kullanıcıların kamu güvenlik kuruluşları ve diğer kamu kurumlarına yönelik 112 ve diğer acil durum hizmetlerine ilişkin çağrılarını ve aranan kurumlar tarafından bu çağrıların başka birime yönlendirilmesi maliyetine katlanmak suretiyle ücretsiz olarak sağlamakla yükümlüdür.
- Avea, acil durumlarda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın istemi üzerine kullanılmak üzere, en az 2 adet İMT-2000/UMTS mobil baz istasyonu bulunduracaktır.
- Avea, sözleşmenin imza tarihinden itibaren ilk 5 yıl içinde, Avea hisselerinin mevcut hissedarlar ve hissedarların iştirakleri dışındaki kişi ve kurumlara %10'u aşan her devrinde BTK'nın onayını alacaktır. Kontrol unsurunun el değiştirmesine yol açan her nevi hisse devri BTK onayına tabidir.
- Avea, lisans ücretinin %6'sı oranındaki 12.840 Avro tutarındaki banka teminat mektubunu kesin teminat olarak vermiştir. Avea'nın sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinin saptanması halinde BTK, teminatı irat kaydedecektir. İşletmeci, teminatın irat kaydedilmesi durumunda 30 gün içinde yeni kesin teminat verecektir. Söz konusu sürede kesin teminatın getirilmemesi durumunda sözleşme BTK tarafından feshedilebilecektir.
- Avea, Yönetmelik uyarınca her yıl 1 Aralık gününe kadar, takip eden takvim yılına ilişkin yatırım planını sözleşmenin imzalanmasını müteakip sözleşme süresince BTK'ya sunacaktır. Bu plan, üç yıllık olarak hazırlanacak ve kurulacak santral, baz istasyonları ve kontrol istasyonlarının sayısını, yerlerini, kapsama alanı bilgilerini, yatırım bedellerini ve bir önceki yatırım planının gerçekleşme oranları ile varsa sapma nedenleri vb. hususlarını içerecektir.
- Avea, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdiği gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştiği tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15'ini Hazine payı olarak öder.
- Avea, elde edeceği brüt satışlarının %0,35'ini Kurum masraflarına katkı payı olarak, elde ettiği yılı takip eden yılın Nisan ayının son iş gününe kadar BTK'ya ödemektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

İMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Kapsama alanı yükümlülüğü:

Avea, İmtiyaz Sözleşmesinin imzalanmasını takiben;

- 3 yıl içerisinde büyükşehir belediyeleri sınırları içinde kalan nüfusu,
- 6 yıl içinde tüm il ve ilçe belediye sınırları içinde kalan nüfusu,
- 8 yıl içinde nüfusu 5.000'in üzerinde olan tüm yerleşim alanları içinde kalan nüfusu,
- 10 yıl içinde nüfusu 1.000'in üzerinde olan tüm yerleşim alanları içinde kalan nüfusu,

kapsama alanı içine alacaktır.

Bu alanlar Avea'nın tek başına kapsamı gereken alanlar olup dolaşım (roaming) ile sağlanmayacaktır.

Avea, kapsama alanında BTK düzenlemelerine, ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü) standartlarına ve ITU (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği) standart, karar ve tavsiye kararlarına uygun hizmet kalitesini sağlamakla yükümlüdür.

BTK'nın istemi üzerine yılda en fazla iki adet alan (yerleşim yeri) Avea tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

Mücbir sebepler dışında kapsama alanı yükümlülüğünün yerine getirilmesinin geciktirilmesi halinde; ilgili Mevzuat çerçevesinde idari para cezası uygulanacaktır. Kapsama yükümlülüğünün yerine getirilmesinin iki yıldan fazla geciktirilmesi halinde sözleşme BTK tarafından feshedebilecektir.

Elektronik haberleşme şebekesinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar:

Avea, her yıl, yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları vb. altyapı niteliğindeki tesislere yaptığı yatırımlar hariç olmak üzere elektronik haberleşme şebekesine ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi);

a) En az %40'ını Sözleşme'nin imzalanmasından itibaren birinci yıl en az 200, ikinci yıl en az 300, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 500 mühendisin çalıştığı, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye'de kurulmuş Ar-Ge Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden veya Sözleşme'nin imzalanmasından itibaren birinci yıl en az 150, ikinci yıl en az 250, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 350 mühendisin çalıştığı bu Ar-Ge merkezi ile birlikte birinci yıl en az 50, ikinci yıl en az 100, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlayacaktır.

Bir tedarikçi şirket, Ar-Ge ve Teknik Destek Merkezleri'ni başka bir tedarikçi şirketle birlikte kuramaz; ancak Türkiye'de yerleşik bir şirket, kurum veya kuruluşla kurabilir. Tedarikçi şirketin bu merkezlerde en az %50 (yüzde elli) ortaklığı bulunmalıdır. Türkiye'de yerleşik söz konusu şirket, kurum veya kuruluşların başka bir tedarikçi şirket ile birlikte kurdukları bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren Ar-Ge ve Teknik Destek Merkezleri bulunmamalıdır.

Tedarikçi şirket tarafından çalıştırılacak mühendisler içerisinde mevzuat çerçevesinde kısmi zamanlı çalışacak üniversite öğretim elemanları da yer alabilir. Öğretim elemanları sayısı, yukarıda belirtilen toplam çalışan mühendis sayısının %5'inden fazla olamaz.

Avea, elektronik haberleşme şebekesine ilişkin yatırımlarını tedarikçi şirketlerin yukarıda ifade edilen şartları sağlayıp sağlamadıklarını kontrol ve tespit ederek gerçekleştirmekle yükümlüdür.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

İMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Elektronik haberleşme şebekesinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (devamı):

b) En az %10'unu da Türkiye'de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçilerden sağlayacaktır.

Avea'nın şebekesinde kullanacağı tüm bağımsız yazılım ve donanım birimleri, birbirleri ile açık arayüzler ile bağlantılı olacaktır.

BTK, bu maddenin uygulanmasına yönelik, gerekli gördüğünde denetim yapabilir veya uygun gördüğü kurum veya kuruluşa denetim yaptırabilir. Denetimin masrafları Avea tarafından karşılanır.

Avea'nın, yukarıda yer alan hükümlere aykırı olarak mal ve hizmet tedarik ettiğinin tespit edilmesi durumunda; Avea'ya bir önceki takvim yılındaki cirosunun %1'ine kadar para cezası uygulanır.

Avea'nın söz konusu yükümlülükleri yerine getirmemesi durumunda, her yıl için ayrı ayrı değerlendirilmek üzere Avea'ya, yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları vb. altyapı niteliğindeki tesislere yaptığı yatırımlar hariç olmak üzere şebekeye ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi) toplam tutarının %40'ı oranında ceza ayrıca tahakkuk ettirilir. Bu hüküm İmtiyaz Sözleşmesi'nin imzalanmasını takiben ilk üç yıl için geçerli olup, yıllık süreler imtiyaz sözleşmesinin imzalanması ile başlar.

Sözleşmenin BTK tarafından feshi:

BTK aşağıdaki sebeplerle sözleşmeyi feshedebilir:

- Avea hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- Avea'nın sözleşmedeki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmedeğinin ve verilen süre içinde durumu düzeltmediğinin saptanması,
- Avea'nın kendisine tahsisli frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içerisinde bu faaliyetlerine son vermemesi
- Avea'nın BTK tarafından belirlenen şartlarda ulusal dolaşım yükümlülüğüne uymaması,
- Avea'nın daha önce imzalamış olduğu diğer imtiyaz sözleşmesinin feshedilmesi

Bu hallerde Avea'ya, BTK'nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınacaktır. Avea'nın, verilen süre içinde yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmemesi durumunda sözleşme BTK tarafından feshedilecektir. Sözleşmenin herhangi bir şekilde feshi halinde lisans ücreti dahil Avea tarafından herhangi bir ücret talep edilemez. Sözleşmenin BTK tarafından feshi halinde Avea, sistemi oluşturan ve sistemin işleyişini etkileyen her türlü yazılımı, teçhizatı (kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları, anten vs dahil), bu teçhizatın kurulu bulunduğu Avea'nın kullanımında olan her türlü bilgi ve belgeyi BTK ya da BTK'nın göstereceği kuruluşa, her türlü rehin, ipotek, haciz ve benzeri hukuki takyidattan arı, bedelsiz ve bütün fonksiyonları ile çalışır durumda devredecektir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi gerçekleştirilmiştir.

Avea 27 Ekim 2015 tarihi itibarıyla Sayısı Sınırlandırılmış Kullanım Hakkı Yetki Belgesi ile IMT hizmeti sunmak üzere yetkilendirilmiştir.

Yetki Belgesi'ne göre;

- Avea, acil yardım çağrı hizmetlerini her halükarda maliyetine de katlanmak suretiyle Kurum düzenlemeleri çerçevesinde ücretsiz olarak sağlamakla ve bu konudaki Kurum düzenlemelerine uymakla yükümlüdür.
- Avea, Bakanlığın istemi üzerine afet ve acil durum hallerinde IMT hizmetlerinin sunulması amacıyla kullanılmak üzere, en az 2 adet mobil baz istasyonu bulundurmakla yükümlüdür.
- Avea, yetkilendirilmesinden itibaren ilk beş (5) yıl içinde, şirket hisselerinin mevcut hissedarlar ve hissedarların iştirakleri dışındaki kişi ve kurumlara %10'u aşan her devrinde Kurumun onayını alacaktır. Kontrol unsurunun el değiştirmesine yol açan her devir Kurum onayına tabidir.
- Avea, kullanım hakkı ücretinin yüzde altı (%6)'sı oranındaki toplam 57.300 Avro cinsinden banka teminat mektubunu kesin teminat olarak vermiştir. Avea'nın bu yetkilendirmesinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinin saptanması halinde, Kurum teminatı irat kaydedecektir. İşletmeci teminatın irat kaydedilmesi durumunda otuz (30) gün içinde yeni kesin teminat verecektir. Söz konusu sürede kesin teminatın getirilmemesi durumunda yetkilendirme BTK tarafından iptal edilebilecektir.
- Avea, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdiği gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi malî yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştiği tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15 (yüzdeonbeş)'ini hazine payı olarak öder.
- Avea, Kurum tarafından ilgili mevzuata göre belirlenen oranda ve usule göre idari ücreti Kuruma öder.

Kapsama alanı yükümlülüğü

Avea, Yetki Belgesi'nin verilmesini takiben,

- 8 yıl içerisinde ve sonrasında Türkiye nüfusunun en az % 95'ini
- 8 yıl içerisinde ve sonrasında tüm il ve ilçelerin her birinde nüfusun en az % 90'ını
- 3 yıl içerisinde otoyollar, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları ve 1 (bir) kilometre uzunluğun üzerindeki tüm tünellerin en az %99'unu
- 6 yıl içerisinde bölünmüş karayollarının en az %95'ini
- 10 yıl içerisinde konvansiyonel tren hatlarının en az %90'ını

kapsama alanı içine alacaktır. Ayrıca Avea; yetkilendirmeyi müteakip ayrıca; birinci yılın sonundan itibaren ilave otoyol, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları ve 1 (bir) kilometre uzunluğun üzerindeki tünellerin hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %99'unu, dördüncü yılın sonundan itibaren ilave bölünmüş karayollarının, hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %95'ini ve sekizinci yılın sonundan itibaren ilave konvansiyonel tren hatlarının, hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %90'ını kapsama alanı içine alacaktır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Kapsama alanı yükümlülüğü(Devamı)

Avea'nın IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmesi uyarınca kapsadığı alanlar, hizmet kalitesi maddesindeki kriterleri sağladığı takdirde bu yetkilendirme kapsamında da kapsanmış kabul edilir. Ayrıca Avea'nın IMT hizmetleri sunmak üzere bu yetkilendirme kapsamında kapsadığı alanlar da, IMT-2000/UMTS hizmetlerine ilişkin kapsama yükümlülüğünün tespitinde kapsanmış olarak kabul edilir.

Kapsama alanı yükümlülüğü, Avea'nın tek başına sağlaması gereken bir yükümlülük olup, ulusal dolaşım (roaming) ile sağlanmayacaktır. Bununla birlikte Avea kapsama yükümlülüğü bulunan alanlarda telsiz erişim şebekesi paylaşımı yapabilecektir.

BTK'nın istemi ve bu alanlar için belirleyeceği hizmet kalitesi standartları çerçevesinde, yılda en fazla iki adet yerleşim yeri Avea tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

Mücbir sebepler dışında kapsama alanı yükümlülüğünün yerine getirilmesinin geciktirilmesi halinde; İlgili Mevzuat çerçevesinde idari para cezası uygulanır. Kapsama yükümlülüğünün yerine getirilmesinin iki (2) yıldan fazla geciktirilmesi halinde ise yetkilendirme BTK tarafından iptal edilebilecektir.

Hizmet kalitesi yükümlülüğü

Avea, kapsama yükümlülüğü bulunan alanlarda kullanıcı başına %95 olasılıkla asgari 2 Mbit/sn veri indirme hızını sağlayacaktır. Bu yükümlülüğün denetimine ilişkin hususlar BTK tarafından belirlenir.

Bu veri iletim hızları asgari değerler olup, Kurum ETSI standartları, ITU standart, karar ve tavsiye kararları, ülkemizin kalkınma planındaki hedefleri, teknolojik gelişmeler ve kullanıcı ihtiyaçları gibi hususları dikkate alarak Avea'nın sağlaması gereken hizmet kalitesi yükümlülüklerini düzenler.

Telsiz erişim şebekesinin paylaşımı;

İlgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak şartıyla Avea, IMT hizmetlerinin verilmesi için kurulacak olan telsiz erişim şebekesini IMT hizmetleri sunmak üzere yetkilendirilmiş diğer işletmeciler ile birlikte kurup kullanabilecek, ayrıca telsiz erişim şebekesi içerisindeki bağlantıları gerçekleştirebilmek için gerekli iletim hatlarını bu konuda yetkilendirilmiş işletmecilerden kiralayabilecektir.

Bu hak, Avea'nın yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz ve söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi için dayanak teşkil etmez. Avea, paylaşımından kaynaklanan sorunlar sebebiyle yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmaz. İşletmeci, paylaşım yapması halinde yetkilendirmesi kapsamında verdiği hizmetin kesintiye uğramaması için gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

Avea, yetkilendirmeyi müteakip nüfusu 10.000 (onbin)'in altında olan tüm yerleşim yerlerinde;

- Bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesislerini (bina içi anten tesisleri hariç olmak üzere) diğer işletmeciler ile aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımına imkan verecek şekilde kurmakla ve paylaşmakla,

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Telsiz erişim şebekesinin paylaşımı(Devamı)

b) Bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesisleri için, yetkilendirmeyi müteakip söz konusu yerleşim yerlerinde diğer işletmeciler tarafından yeni kurulan anten tesisi bulunması halinde bu anten tesisini aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımı yaparak kullanmakla,

yükümlüdür. Bu yetkilendirmeyi müteakip IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri kapsamında yeni kurulan anten tesisleri de bu fıkrafta getirilen yükümlülük kapsamındadır.

Avea, yetkilendirmeyi müteakip otoyollar, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları, bölünmüş karayolları, tüneller ile konvansiyonel tren hatları kapsaması için bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesislerinde aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımı yapmakla yükümlüdür. Bu yetkilendirmeyi müteakip IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri kapsamında yeni kurulan anten tesisleri de söz konusu yükümlülük kapsamındadır.

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar

Avea her yıl yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları ve benzeri altyapı niteliğindeki tesislere yaptıkları yatırımlar hariç olmak üzere, şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi);

En az %40’ını, yetkilendirmeyi müteakip;

İki (2) yıl içinde en az 500 mühendis ve 100 araştırmacının çalıştığı bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye’de kurulmuş Ar-Ge Merkezi bulunan, dört (4) yıl içerisinde 500 mühendis ve 250 araştırmacının çalıştığı Ar-Ge Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlamakla veya,

İki (2) yıl içinde en az 350 mühendis ve 100 araştırmacının çalıştığı bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye’de kurulmuş Ar-Ge Merkezi ile birlikte ayrıca iki (2) yıl içinde en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan, dört (4) yıl içerisinde 350 mühendis ve 250 araştırmacının çalıştığı Ar-Ge Merkezi ile birlikte ayrıca dört (4) yıl içinde en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlamakla yükümlüdür.

En az %10’unu da Türkiye’de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçiler tarafından Türkiye’de üretilen ürünlerden sağlamakla yükümlüdür.

Avea’nın kendi bünyesinde ayrı bir birim şeklinde örgütlediği veya bütün hisselerine sahip olmak kaydıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere ayrı bir şirket olarak kurduğu Ar-Ge merkezinde araştırmacı statüsünde çalışan personelin; yetkilendirmeyi müteakip iki yıl içerisinde en fazla 60’ı ve dört yıl içerisinde en fazla 150’si de bu fıkranın (a) bendinde yer alan araştırmacı sayılarına ilişkin yükümlülük kapsamında dikkate alınır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

İMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (Devamı)

Tedarikçi şirket ve/veya Avea tarafından Ar-Ge merkezlerinde çalıştırılacak araştırmacılar içerisinde mevzuat çerçevesinde Ar-Ge merkezinde kısmi zamanlı çalışan veya üniversitede bulunup tedarikçi şirketin ve/veya Avea’nın talep ettiği konularda akademik çalışmalar yürüten üniversite öğretim elemanları da yer alabilir. Öğretim elemanları sayısı, bu fıkranın (a) bendinde belirtilen toplam çalışan araştırmacı sayısının %10’undan fazla olamaz.

Bir tedarikçi şirket, Ar-Ge ve teknik destek merkezlerini diğer tedarikçi şirketler hariç olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren ve diğer tedarikçi şirketlerle birlikte kurduğu Ar-Ge ve teknik destek merkezleri bulunmayan, Türkiye’de yerleşik bir şirket, kurum veya kuruluşla beraber kurabilir. Tedarikçi şirketlerin söz konusu merkezlerde en az %50 ortaklığı bulunmalıdır.

Avea’nın şebekesinde kullanacağı tüm bağımsız yazılım ve donanım birimleri, birbirleri ile açık arayüzler ile bağlantılı olacaktır. Avea şebekeye ilişkin yatırımlarını (donanım, yazılım gibi), tedarikçi şirketlerin ve KOBİ’lerin yukarıda ifade edilen şartları sağlayıp sağlamadıklarını kontrol ve tespit ederek gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Avea, her yıl yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları ve benzeri altyapı niteliğindeki tesislere yaptıkları yatırımlar hariç olmak üzere, şebekeye ilişkin yatırımlarının (baz istasyonu, anahtarlama, yönlendirici gibi ürünlerle sınırlı olmaksızın şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin donanım ve yazılım ürünleri); yetkilendirilmesini müteakip birinci yıl içinde en az %30, ikinci yıl içinde en az % 40, üçüncü ve devam eden yıllar içinde en az % 45’ini 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında yerli malı olduğu belirlenen ürünlerden sağlamakla yükümlüdür. Tedarikçi şirketlerin ve KOBİ’lerin Avea’ya sağladığı ürünlerin yerli malı olduğu belirlenen kısımları da bu yükümlülük kapsamında dikkate alınır. Bununla birlikte; yerli malı olduğu belirlenen ürünlerin piyasada bulunma durumu, üreticilerin arz kapasitesi ve diğer koşullar nedeniyle bu fıkrada yer alan yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğini öngören Avea, gerekçeleri ile birlikte yükümlülük dönemi bitmeden en az altı (6) ay öncesinden Kuruma başvurur. Kurum gerekli görürse söz konusu yükümlülüğü anılan dönem itibarıyla azaltabilir veya kaldırabilir.

Ayrıca bir önceki paragraftaki yükümlülüklerle ilaveten Avea; söz konusu fıkrada belirtilen şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin yatırımlarının dörder yıllık süreler için ölçülmek üzere, yetkilendirmeyi müteakip ilk dört yılda ortalama en az % 30’unu, ikinci dört yılda ortalama en az %40’ını ve üçüncü dört yılda ortalama en az %45’ini 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında yerli malı olduğu belirlenen ürünlerden olacak şekilde sağlamakla yükümlüdür. Tedarikçi şirketlerin ve KOBİ’lerin Avea’ya sağladığı ürünlerin yerli malı olduğu belirlenen kısımları da bu yükümlülük kapsamında dikkate alınır. Bununla birlikte; yerli malı olduğu belirlenen ürünlerin piyasada bulunma durumu, üreticilerin arz kapasitesi ve diğer koşullar nedeniyle bu fıkrada yer alan yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğini öngören Avea, gerekçeleri ile birlikte yükümlülük dönemi bitmeden en az altı (6) ay öncesinden Kuruma başvurur. Kurum söz konusu yükümlülüğü, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görüşünü almak kaydıyla, anılan dönem itibarıyla azaltabilir veya kaldırabilir. Bu paragrafta ifade edilen yükümlülük ile bir önceki paragraftaki yükümlülükler birbirinden ayrı olarak değerlendirilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin Hak ve Yükümlülükler Belgesi (Devamı)

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (Devamı)

Bu madde kapsamındaki yükümlülüklerin karşılanıp karşılanmadığı, Avea'nın IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmesinin şebekede kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlara dair maddesi kapsamındaki yükümlülükleri ile birlikte değerlendirilir.

Yetkilendirmenin iptali:

BTK, aşağıdaki sebeplerle yetkilendirmeyi iptal edebilir.

- Avea hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- Avea'nın bu yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmediğinin ve verilen süre içinde durumu düzeltmediğinin saptanması,
- Avea'nın kendisine tahsisli ya da kullanımına izin verilen frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içerisinde bu faaliyetine son vermemesi,
- Avea'nın, daha önce imzalamış olduğu imtiyaz sözleşmelerinden birinin feshedilmesi,
- Avea'nın, haberleşmenin gizliliği, milli güvenlik ve kamu düzenine ilişkin madde kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi.

Bu hallerde, Avea'ya, BTK'nın yazılı bildiriminden itibaren doksan (90) günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınır. Avea'nın, verilen süre içerisinde yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmemesi durumunda yetkilendirmesi BTK tarafından iptal edilecektir. Bu yetkilendirmenin herhangi bir şekilde iptali halinde, kullanım hakkı ücreti dâhil Avea tarafından herhangi bir ücret talep edilemez.

Yetkilendirmenin herhangi bir nedenle iptali veya sona ermesi durumunda Avea, sistemi oluşturan ve sistemin işleyişini etkileyen her türlü yazılımı, teçhizatı (kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları, anten vs. dâhil), bu teçhizatın kurulu bulunduğu Avea'nın kullanımında olan taşınmazları ve bunlarla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi BTK veya BTK'nın göstereceği kuruluşa, her türlü rehin, ipotek, haciz ve benzeri hukuki tazyidattan ari, bedelsiz ve bütün fonksiyonları ile çalışır durumda devredecektir.

Türk Telekom ile ilgili kanuni takibatlar

Türk Telekom'un eski personeli ile olan ihtilafları

Personel organizasyonunun yeniden yapılanması kapsamında devam eden çalışmalar nedeniyle, belirlenen norm kadro sayısına ulaşmak için Şirket Yönetim Kurulu'nun kararı uyarınca emekliliğini hak etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulmayanların iş sözleşmeleri feshedilmiştir. Bu bağlamda, ayrılan personelin bir kısmı tarafından Şirket aleyhine işe iade davaları açılmıştır. Bu davalardan bir kısmı Şirket aleyhine sonuçlanmış olup, bir kısmı ise halen devam etmektedir. Şirket bu ihtilaflar için açılan davalara ilişkin 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 13.840 TL (31 Aralık 2016: 13.987 TL) tutarında karşılık ayırmıştır.

Belediyeler ile olan ihtilaflar

Belediyeler tarafından, çeşitli dönemlere ait altyapı yatırım fonu ve belediye payı bedeli olarak belirlenen tutarın ödenmesi talebi ile Şirket aleyhine açılan davalar ile ilgili 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla anapara ve faizi ile ilgili olarak toplam 50.258 TL (31 Aralık 2016: 48.641 TL) karşılık ayrılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Grup’un BTK ile arasında olan ihtilaflar

Şirket’in BTK’ya karşı açmış olduğu çeşitli davalar bulunmaktadır. Bu davalar genel olarak sektörel ve tarife düzenlemeleri ve sektördeki diğer operatörlere ilişkin açıklanan düzenlemelere ilişkindir. Sektörel ihtilaflar genellikle BTK’nın arabağlantı, telekomünikasyon hizmetleri ve altyapı ile ilgili aldığı karar ve hükümlere itiraz suretiyle oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla BTK cezaları ve BTK kararları gereği müşteriye yapılması gereken iadeler için 23.131 TL karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2016: 52.346 TL).

Avea Hazine Payı incelemesi

Hazine Müsteşarlığı tarafından Avea’nın 2010 ve 2011 yılları brüt satışları üzerinde yapılan denetim sonucunda, “satış anı iskontoları, abone cayma bedelleri, reklam katılım payları, uluslararası satışlarda verilen indirimler ve kur farkları”nın da Hazine Payı ve Evrensel Hizmetler Katkı Payı hesaplamasına dahil edilmesi gerekçesiyle, 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ sine istinaden 2.500 TL tutarında ve 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 15.700 TL tutarında ek talepte bulunmuştur.

Yönetim talep edilen tutarlar için aşağıdaki aksiyonları almıştır:

- 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen tutarlar için ihtiyati tedbir talebinde bulunulmuş ancak bu talep reddedilmiştir ve tahkim süreci başlatılmıştır.
- 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen tutarlar için yürütmeyi durdurma talepli iptal davası açılmıştır. Yürütmeyi durdurulma talebi reddedilmiştir. Bu karara itiraz edilmiş, bu itiraz da reddedilmiştir.

Şirket, Ocak 2016’da 3G satışları için faiz dahil 27.795 TL tutarında, Eylül 2016’da ise 2G satışları için faiz dahil 4.582 TL tutarında ödeme yapmıştır.

Buna ek olarak, BTK tarafından 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 44.940 TL tutarında ve 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 7.021 TL tutarında anaparaların üç katı olarak hesaplanan cezalar tebliğ edilmiştir.

Yönetim talep edilen tutarlar için aşağıdaki aksiyonları almıştır:

- 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen tutarlar için ihtiyati tedbir talebi kabul edilmiş ve Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) nezdinde tahkim süreci başlatılmıştır.
- 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen tutarlar için yürütmeyi durdurma talepli iptal davası açılmıştır. Yürütmeyi durdurma talebi reddedilmiştir. Bu karara itiraz edilmiştir. Bu gelişmeler devam ederken 3G hizmetleri için daha önce iletilen Hazine raporlarına karşı açılan 2009 yılına ilişkin dava Danıştay’da Avea lehine karara bağlanmıştır. Danıştay nezdinde alınan bu olumlu karar üç adet dava için daha emsal olmuş ve aynı döneme ilişkin Kurum Masraflarına Katkı Payı, Evrensel Hizmet Payı ve cezai şart miktarları ile ilgili davalar da Danıştay nezdinde Avea lehine karara bağlanmıştır. Bu dört karar mevcutta devam eden diğer davalar için emsal teşkil etmektedir. İskonto konusunda 2009 dönemi davalarında alınan lehte kararlar çerçevesinde, BTK’dan işlemin ertelenmesi talep edilmiştir. Yürütmenin durdurulması talebinin reddine ilişkin karara karşı yapılan itiraz reddedilmiştir. Danıştay’dan yeniden yürütmenin durdurulması talep edilmiştir. Talep reddedilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Avea Hazine Payı incelemesi (devamı)

Hazine Müsteşarlığı, Avea’nın 2012 ile 2013 yılları brüt satışlarına ilişkin olarak da inceleme yapmış ve yaptığı inceleme neticesinde, “satış anı iskontoları, abone cayma bedelleri, reklam katılım payları, saha kullanım bedellerinin” Hazine Payı ve Evrensel Hizmetler Katkı Payı hesaplamasına dahil edilmesi gerektiği iddiasıyla 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 117.365 TL tutarında ve 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 66.697 TL tutarında ek talepte bulunmuştur.

BTK tarafından 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 2011, 2012 ve 2013 yılları için toplam 182.476 TL tutarında ve 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden 2009, 2010, 2011, 2012 ve 2013 yılları için toplam 322.923 TL tutarında anaparaların üç katı olarak hesaplanan cezalar tebliğ edilmiştir.

Yönetim talep edilen tutarlar için aşağıdaki aksiyonları almıştır:

- 2G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen hazine payı ve cezai şart için ihtiyati tedbir alınmıştır. Tahkim başlatılmıştır.
- 3G İmtiyaz Sözleşmesi’ne istinaden talep edilen hazine payı için yürütmeyi durdurma talepli dava açılmıştır. Bu davada satış anı iskontoları bakımından yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir. Şirket, yasal süreçleri devam ettirmekle birlikte, aynı zamanda 2009 yılına ilişkin Danıştay’ın Avea lehine aldığı emsal nitelikteki kararları ve yukarıda anlatılan yürütmenin durdurulması kararı göz önüne alarak konu hakkındaki yasal süreçler kesinleşinceye kadar söz konusu ceza bildirimlerinin geri alınmasını talep etmiştir. Bu talebin zımnen reddedilmesi üzerine, cezai şart için de yürütmenin durdurulması ve iptal talepli dava açılmıştır.

7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 5 Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa geçici madde eklenerek, ihtilaflı veya inceleme aşamasında bulunan hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, kurum masraflarına katkı payı, idari ücret, telsiz ücretleri, cezai şart ve bunların ferilerine yönelik konularda yapılandırma hükümlerine yer verilmektedir. Söz konusu geçici madde kapsamında, Şirket, incelenmiş ve davalara konu olan hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, kurum masraflarına katkı payı, idari ücret, telsiz ücretleri, cezai şart ve bunların ferilerine yönelik konularda yapılandırma hükümlerinden faydalanılmasına karar vermiştir.

Şirket, 24 Ocak 2018 tarihinde yapılandırma başvurularını yapmış ve yukarıda anlatılan ve konuya ilişkin tüm ihtilafları feragat/kabul ederek sonlandırmıştır.

Yapılandırma hükümleri kapsamında hesaplanan tutar, anapara için 210.463 TL, Yİ-ÜFE faiz için 101.718 TL olmak üzere toplam 312.181 TL’dir. Ödemenin ilk taksiti 2018 yılının Ocak ayından başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde altı eşit taksitte (vade farkı eklenerek) yapılacaktır.

Şirket tarafından 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda toplam 312.181 TL karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2016: 111.554 TL).

Diğer konular

Grup avukatlarının olumsuz bir karar çıkmasını muhtemel gördükleri diğer davalar için konsolide finansal tablolarda 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 33.828 TL tutarında (31 Aralık 2016: 37.672 TL) karşılık ayrılmıştır. Kalan diğer davalar için Grup avukatları, iddiaların gerekçelerinin olmadığını veya davalara itiraz edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla, bu tip davalarla ilgili olarak konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

25. NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ile yükümlülüklerdeki hareketlerin mutabakatı

	31 Aralık 2016	Nakit hareketler	Nakit olmayan hareketler			31 Aralık 2017
			Girişler	Kur farkı değişimi	Diğer nakit olmayan hareketler	
Finansal yükümlülükler	15.039.006	(750.170)	556.446	1.644.874	(1.017)	16.489.139
Kiralama yükümlülükleri (Dipnot 7)	2.173	(71)	29	468	--	2.599
Türev yükümlülükler (Dipnot 15)	385.968	18.788	--	--	(95.315)	309.441
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan toplam yükümlülükler	15.427.147	(731.453)	556.475	1.645.342	(96.332)	16.801.179

Diğer açıklamalar

Konsolide nakit akış tablosunda işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit içinde gösterilen “Diğer nakit girişleri/(çıkışları)” satırı bloke nakit tutarlarındaki değişimi göstermektedir. Bloke nakit tutarları Dipnot 4’de gösterilmiştir. Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit içinde gösterilen “Diğer nakit çıkışları” satırı diğer finansman ödemeleri tutarlarındaki değişimi göstermektedir. Dönem net karı mutabakatının altında gösterilen “Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler” satırı TFRS Yorum 12 tutarlarındaki değişimi göstermektedir.

26. BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

27. HASILAT

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Mobil	6.638.683	5.756.291
Geniş bant	4.899.033	4.243.836
Sabit ses	2.603.435	2.798.072
Kurumsal data	1.492.416	1.314.613
TFRS yorum 12 gelirleri	704.315	412.516
Uluslararası gelirler	639.019	509.792
Tv	228.135	176.913
Diğer	934.518	896.561
	18.139.554	16.108.594

28. FAALİYET GİDERLERİ

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Satışların maliyeti (-)	(10.029.082)	(9.023.396)
Genel yönetim giderleri (-)	(2.175.077)	(2.211.725)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	(2.404.461)	(2.187.900)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(124.737)	(93.821)
	(14.733.357)	(13.516.842)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

29. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Personel giderleri	(2.861.189)	(2.787.001)
Vergiler	(1.635.517)	(1.444.466)
Yurtiçi bağlantı giderleri	(1.202.488)	(1.129.938)
Komisyon giderleri	(732.192)	(656.594)
Tamir ve bakım giderleri	(721.877)	(582.631)
TFRS Yorum 12 kapsamında giderleşen sabit kıymet alımları ve yatırım karşılık gideri	(623.288)	(365.058)
İlan ve reklam giderleri	(597.423)	(543.781)
Kira giderleri	(500.661)	(484.429)
Teknoloji şirketi satış maliyeti ve ekipman satış maliyeti	(468.631)	(425.098)
Şüpheli alacak karşılık giderleri	(467.993)	(371.223)
Yurtdışı bağlantı giderleri	(425.480)	(302.500)
Elektrik, su ve gaz giderleri	(407.888)	(395.706)
Diğer giderler	(1.069.498)	(1.179.856)
Toplam faaliyet giderleri (amortisman ve itfa payları hariç)	(11.714.125)	(10.668.281)
Amortisman gideri, itfa payları	(2.906.444)	(2.796.343)
Değer düşüklüğü karşılığı giderleri	(112.788)	(52.218)
Giderler toplamı	(14.733.357)	(13.516.842)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

30. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Faiz ve reeskont gelirleri	127.972	106.213
Kur farkı gelirleri	44.869	75.770
Tazminat gelirleri	31.048	28.292
Kira gelirleri	26.743	20.957
Diğer	60.491	92.631
Diğer faaliyetlerden gelirler	291.123	323.863
Kur farkı giderleri	(135.723)	(436.730)
Dava, tazminat ve ceza giderleri	(248.852)	(161.093)
Faiz ve reeskont giderleri	(72.195)	(85.207)
Kıdem tazminat karşılığı faiz maliyeti (Dipnot 21)	(57.084)	(60.465)
Diğer	(27.116)	(32.136)
Diğer faaliyetlerden giderler (-)	(540.970)	(775.631)

31. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Hurda satış karları	112.307	47.149
Sabit kıymet satış karları	18.091	12.891
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	130.398	60.040
Sabit kıymet satış zararları	(5.610)	(4.048)
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(5.610)	(4.048)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

32. FİNANSAL GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Vadeli piyasa işlem karları	420.785	444.231
Mevduat faiz geliri ve gecikme faizi geliri	181.787	125.893
Kur farkı gelirleri	119.389	93.647
Diğer	346	988
Finansal gelirler	722.307	664.759
Kur farkı zararları	(1.510.419)	(2.438.672)
Faiz giderleri	(563.762)	(501.252)
Vadeli piyasa işlem zararları	(393.165)	(254.800)
Diğer	(57.772)	(62.572)
Finansal giderler	(2.525.118)	(3.257.296)
Finansal giderler, net	(1.802.811)	(2.592.537)

33. VERGİLER

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek kurumlar vergisi:		
Kurumlar vergisi karşılığı	651.405	395.175
Peşin ödenmiş vergi ve fonlar (-)	(627.061)	(377.246)
Ödenecek vergiler	24.344	17.929

	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
Vergi gideri:		
Kurumlar vergisi gideri		
Cari kurumlar vergisi gideri	(671.216)	(405.776)
Önceki dönem vergileri ile ilgili olarak yapılan düzeltmeler	(25.576)	(8)
Ertelenmiş vergi geliri (Dipnot 11)		
Ertelenmiş vergi geliri	353.997	78.005
	(342.795)	(327.779)

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda 1.511 TL (31 Aralık 2016: 13.383 TL) tutarında ertelenmiş vergi geliri ve 19.810 TL tutarında cari vergi geliri (31 Aralık 2016: 10.602 TL gelir), diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

33. VERGİLER (DEVAMI)

Şirket ve Türkiye’de yerleşik bağlı ortaklıkları, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu hesap döneminin sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir.

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla %20’dir (2016: %20). Ancak, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 10uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu’na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 (2016: %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de vergi mevzuatı, Şirket ve bağlı ortaklıklarının konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden mali tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır. Ayrıca, kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları gayrimenkullerinin (taşınmazlarının), kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı 31 Aralık 2017 itibarıyla kurumlar vergisinden istisnadır. Bununla birlikte, 7061 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bu oran taşınmazlar açısından %75’ten %50’ye indirilmiş ve 2018 yılından itibaren hazırlanacak vergi beyannamelerinde bu oran taşınmazlar için %50 olarak kullanılacaktır.

İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

33. VERGİLER (DEVAMI)

Vergi gideri ile vergi öncesi karın vergi oranı ile çarpılması sonucu çıkan vergi giderinin mutabakatı aşağıda belirtilmiştir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Vergi öncesi kar / (zarar)	1.478.327	(396.561)
Hesaplanan vergi (gideri) / geliri (%20)	(295.665)	79.312
Vergi etkisi:		
- Kanunen kabul edilmeyen giderlerin etkisi	(28.557)	(62.983)
- Bağlı ortaklıkların vergi oranı farklarının etkisi	744	720
-Nakit sermaye artışından kaynaklanan ertelenmiş vergi aktifinin kayıtlara alınması	36.734	38.950
- Bağlı ortaklıkların mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi aktifinin kayıtlara (alınması) / kayıtlardan çıkarılması	43.825	(1.534)
-Kurumlar vergisi oranının %20 den %22 ye yükselmesi durumunda oluşan oran değişikliği etkisi	(22.190)	–
- Bağlı ortaklıkların ertelenmiş vergiye konu edilmeyen vergi zararı ve düzeltme kayıtlarının etkisi	(77.686)	(382.244)
Vergi gideri	(342.795)	(327.779)

Yatırım İndirimi

Avea, ilgili devlet kurumlarından önemli yatırım harcamalarına ilişkin aşağıdaki kapsamlarda yatırım indirimi teşviki almıştır:

- Makine ve ekipman ithalatlarında %100 muafiyet,
- Onaylanan yatırım harcamalarında %100 yatırım indirimi.

(b) maddesinde bahsi geçen yatırım indirimi cari yıl ve gelecekte oluşabilecek kurumlar vergisine tabi kardan indirilebilir olmakla beraber söz konusu yatırım indirimi stopaj vergisine konu olacaktır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Avea'nın kullanılabilir yatırım indirimi 7.633.791 TL'dir (31 Aralık 2016: 6.661.406 TL) ve bu kapsamda kayda alınmamış ertelenmiş vergi alacağı 91.637 TL'dir (31 Aralık 2016: 79.461 TL).

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri; 24 Nisan 2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında olan ve düzeltilen Gelirler Vergisi Kanunu'nun (4842 no'lu Kanun ile düzeltilen) 19'uncu madde kapsamında 31 Aralık 2005 tarihinden önce başlanan yatırımlarını, sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilmekteydiler.

15 Ekim 2009 tarihinde, Anayasa Mahkemesi yatırım indirimlerinin 2008 yılından sonra kullanılmayacağı ve yatırım indirimi teşvikini 2006, 2007 ve 2008 yılları ile sınırlayan ifadeleri iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin verdiği iptal kararı 8 Ocak 2010 tarihinde yayımlanan 27456 no'lu Resmi Gazete tarihinden itibaren geçerlidir. Buna göre Grup kullanılmamış yatırım teşviklerini ileriki dönemlerde kullanma hakkına sahiptir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI

Grup’un finansal risk politikaları merkezi olarak yönetilmektedir ve Şirket yönetimine bu konuda bir komite destek olmaktadır. Tüm Grup şirketleri, Yönetim Kurulları’nda onaylanan iş planlarındaki nakit ihtiyaçlarını, merkezi yönetimin yönlendirmesi ile kredi kullanımı veya sermaye artırımıyla karşılar. Grup finansman ihtiyaçlarına ve piyasa öngörülerine göre uzun veya kısa vadeli borçlanabilmektedir.

Grup’un risk yönetim politikaları, Grup’un karşılaştığı riskleri tespit ve analiz etmek, uygun risk limitleri ve kontrolleri belirleyerek bu limitlere bağlılığını gözlemlemek üzere kurulmuştur. Risk yönetim politika ve sistemleri, Şirket’in faaliyetleri ve piyasa koşullarındaki değişimleri yansıtacak şekilde sürekli gözden geçirilmektedir.

Grup denetim komitesi yönetimi, Grup’un risk yönetimi, politika ve prosedürlerine uygunluğunu açısından denetlemekte ve Grup’un karşılaştığı risklere bağlı olarak risk yönetimi çerçevesinin yerine getirmesi esnasında destek vermektedir. İç denetim bölümü, risk yönetimi politika prosedürlerinin düzenli ve özel olarak değerlendirilmelerini yapar ve sonuçları denetim komitesine raporlar.

Finansal risk faktörleri

Grup’un başlıca finansal enstrümanları, vadeli piyasa işlemleri, banka kredileri, ihraç edilmiş tahvil, bono ve senetler, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal enstrümanların asıl kullanım amacı Grup operasyonları için fon artırımını sağlamak ve faiz oranı riskinden korunmaktır. Grup, operasyonlarından direkt olarak kaynaklanan ticari alacaklar ve borçlar gibi çeşitli diğer finansal varlıklara ve yükümlülüklerle sahiptir. Grup’un finansal enstrümanlarından kaynaklanan ana riskleri, likidite riski, yabancı para riski, faiz oranı riski ve kredi riskidir. Yönetim kurulu bu riskleri izlemek ve yönetmek için gerekli prosedürlerden sorumludur.

Kredi riski

	Alacaklar						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
31 Aralık 2017							
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	23.707	4.884.031	-	91.731	4.099.906	616.718	-
- Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	17.232	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	23.707	3.546.112	-	91.731	4.099.906	616.718	-
B. Koşulları yeniden görülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.337.919	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.840.298	-	24.186	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(2.840.298)	-	(24.186)	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2016	Alacaklar						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf				
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	26.193	4.160.646	-	86.818	3.016.008	652.798	-
- Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	34.084	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	26.193	2.965.394	-	86.818	3.016.008	652.798	-
B. Koşulları yeniden görülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.195.252	-	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	2.373.313	-	23.840	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	(2.373.313)	-	(23.840)	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Bir müşterinin ya da karşı tarafın finansal varlıklarla ilgili sözleşmenin şartlarını yerine getirememesi sonucu Grup’un alacakları ve finansal varlıklarında oluşabilecek finansal zararlar, kredi riskini oluşturmaktadır.

Bilanço tarihi itibarıyla maruz kalınan kredi riski tutarının belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların yaşlarına ilişkin açıklamaya Dipnot 6’da yer verilmiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Şirket’in maruz kaldığı azami kredi riski, finansal varlıkların tümünün bilançoda kayıtlı değerleriyle gösterilmesiyle yansıtılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Likidite riski

Likidite riski, Grup’un ileri tarihlerdeki finansal yükümlülüklerini karşılayamaması riskidir.

Grup’un amacı ödeme planlarını yakından takip ederek ve nakit projeksiyonlarıyla dönen varlıklar ve cari borçlar arasında denge sağlamaktadır.

Grup’un mevcut ve ileriye yönelik finansman ihtiyaçları uygun fon kaynakları, öncelikli olarak hissedarlardan olmak üzere, bankalar, finans kuruluşları ve tedarikçilerle yapılan kredi sözleşmeleri doğrultusunda sağlanmaktadır. Borçlanma kaynakları, bütçelenen ve gerçekleşen nakit akımlarının devamlı gözlemlenmesi ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vade profilleri eşleştirilmesi yöntemleriyle yönetilmektedir.

Aşağıda sunulan tablo Grup’un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin (tahakkuk eden faizler dahil) vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri ve ihraç edilmiş tahvil, bono ve senetler	16.489.139	19.062.316	253.002	2.717.940	12.493.807	3.597.567
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.599	2.602	154	465	1.983	–
Ticari borçlar	4.066.558	4.066.870	3.739.500	327.370	–	–
Diğer borçlar (*)	1.300.601	1.322.274	947.043	–	375.231	–
İlişkili kuruluşlara ticari borçlar	2.326	2.326	–	2.326	–	–
Türev finansal yükümlülükler (net)	309.441	309.442	6.069	23.766	104.747	174.859
31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri ve ihraç edilmiş tahvil, bono ve senetler	15.039.006	17.447.303	535.384	1.772.881	11.702.567	3.436.471
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.173	2.179	152	456	1.571	–
Ticari borçlar	4.606.068	4.595.288	2.929.286	1.514.882	151.120	–
Diğer borçlar (*)	1.321.626	1.570.054	942.680	–	627.374	–
İlişkili kuruluşlara ticari borçlar	8.812	8.812	6.110	2.702	–	–
Türev finansal yükümlülükler (net)	385.968	385.968	71.577	33.290	153.107	127.994

(*) Diğer borçlar kalemi; diğer borçlar, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar ve diğer kısa vadeli yükümlülüklerden oluşmaktadır. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar içerisinde yer alan vergiler ile diğer borçlar içerisinde yer alan avans tutarları dahil edilmemiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Piyasa Riski

Döviz pozisyonu tablosu

	31 Aralık 2017					31 Aralık 2016				
	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari alacaklar	248.843	25.209	34.052	–	–	166.761	25.518	20.700	–	172
2a. Parasal finansal varlıklar (Kasa, banka hesapları dahil)	2.023.846	366.988	141.646	–	–	720.277	139.625	61.702	–	–
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Diğer	111.129	5.452	20.056	–	–	69.413	1.789	17.011	1	–
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	2.383.818	397.649	195.754	–	–	956.451	166.932	99.413	1	172
5. Ticari alacaklar	1.660	440	–	–	–	5.723	956	110	–	2.081
6a. Parasal finansal varlıklar	59.006	15.643	–	–	–	58.158	14.612	1.816	–	–
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
7. Diğer	677	2	149	–	–	682	39	147	–	–
8. Duran varlıklar (5+6+7)	61.343	16.085	149	–	–	64.563	15.607	2.073	–	2.081
9. Toplam varlıklar (4+8)	2.445.161	413.734	195.903	–	–	1.021.014	182.539	101.486	1	2.253
10. Ticari borçlar	1.629.635	327.159	87.558	50	3	2.798.874	413.637	362.013	39	3
11. Finansal yükümlülükler	2.419.330	354.105	239.991	–	–	1.914.891	370.338	164.793	43	–
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	14.929	199	3.140	–	–	24.661	3.102	3.705	–	–
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
13. Kısa vadeli yükümlükler (10+11+12)	4.063.894	681.463	330.689	50	3	4.738.426	787.077	530.511	82	3
14. Ticari borçlar	–	–	–	–	–	85.104	93	22.851	–	–
15. Finansal yükümlülükler	13.988.494	2.643.710	889.533	–	–	13.051.776	2.639.936	1.013.859	–	–
16 a. Parasal olan diğer yükümlülükler	216.834	31.252	21.914	–	–	241.623	43.307	24.048	–	–
16 b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	14.205.328	2.674.962	911.447	–	–	13.378.503	2.683.336	1.060.758	–	–
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	18.269.222	3.356.425	1.242.136	50	3	18.116.929	3.470.413	1.591.269	82	3
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	3.614.894	1.605.000	(540.140)	–	–	2.236.771	1.205.000	(540.140)	–	–
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(3.614.894)	(1.605.000)	540.140	–	–	(2.236.771)	(1.205.000)	540.140	–	–
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	(12.209.167)	(1.337.691)	(1.586.373)	(50)	(3)	(14.859.144)	(2.082.874)	(2.029.923)	(81)	2.250
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (TFRS 7.B23)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(15.935.867)	(2.948.145)	(1.066.438)	(50)	(3)	(17.166.010)	(3.289.702)	(1.506.941)	(82)	2.250
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	365.659	96.943	–	–	–	367.841	104.524	–	–	–
23. Döviz varlıklarının hedge edilen kısmının tutarı	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
24. Döviz yükümlülüklerinin hedge edilen kısmının tutarı	(3.614.894)	(1.605.000)	540.140	–	–	(2.236.771)	(1.205.000)	540.140	–	–

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)**Piyasa riski (devamı)****Yabancı para riski (devamı)**

Grup’un başlıca yabancı para pozisyonu banka borçlanmalarından ve ticari borçlarından oluşmaktadır. Yabancı para cinsinden borçlanmalar Dipnot 5’te belirtilmiştir.

Aşağıda sunulan tabloda Grup’un vergi öncesi karının ve diğer kapsamlı gelirin (vergi etkisi hariç), diğer tüm değişkenler sabit tutulduğunda, (parasal varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişiklikler nedeniyle) ABD Dolar ve Avro kurundaki değişime hassasiyet tablosu sunulmuştur:

31 Aralık 2017	Kar/Zarar		Diğer kapsamlı gelir	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.137.335)	1.137.335	–	–
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)(*)	55.277	(86.024)	(11.895)	11.895
3- ABD doları net etki (1+2)	(1.082.058)	1.051.311	(11.895)	11.895
Avro’nun TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(472.427)	472.427	–	–
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	–	–	12.155	(12.155)
6- Avro net etki (4+5)	(472.427)	472.427	12.155	(12.155)
Diğer döviz kurlarının TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(25)	25	–	–
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	–	–	–	–
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	(25)	25	–	–
Toplam (3+6+9)	(1.554.510)	1.523.763	260	(260)

(*) Çapraz kur, takas ve opsiyon sözleşmelerinin gerçeğe uygun değer farklarını içermektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)*Piyasa riski (devamı)**Yabancı para riski (devamı)*

31 Aralık 2016	Kar/Zarar		Diğer kapsamlı gelir	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.157.069)	1.157.069	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	(18.169)	(8.359)	-	-
3- ABD doları net etki (1+2)	(1.175.238)	1.148.710	-	-
Avro’nun TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(552.694)	552.694	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	(10.039)	10.039
6- Avro net etki (4+5)	(552.694)	552.694	(10.039)	10.039
Diğer döviz kurlarının TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	176	(176)	-	-
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	176	(176)	-	-
Toplam (3+6+9)	(1.727.756)	1.701.228	(10.039)	10.039

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Faiz oranı riski

Piyasadaki fiyatların değişmesiyle finansal araçların değerlerinde dalgalanmalar oluşabilir. Grup’un faiz oranı riski başlıca banka kredilerine bağlıdır.

Faiz taşıyan finansal borçların faiz oranı değişiklik göstermesine karşın, faiz taşıyan finansal varlıkların sabit faiz oranı bulunmaktadır ve gelecek yıllardaki nakit akışı bu varlıkların büyüklüğü ile değişim göstermemektedir. Grup’un piyasa faiz oranlarının değişmesine karşı olan risk açıklığı, her şeyden önce Grup’un değişken faiz oranlı borç yükümlülüklerine bağlıdır. Grup’un bu konudaki politikası ise faiz maliyetini, sabit ve değişken faizli borçlar kullanarak yönetmektir. Banka kredilerinin faiz oranı riskini bertaraf etmek için Grup, ayrıca faiz takas anlaşmaları yapmıştır (Dipnot 15).

Faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	3.467.650	2.100.430
Finansal yükümlülükler	(4.070.254)	(3.969.199)
	(602.604)	(1.868.769)
Faiz takasları	(5.687.597)	(5.114.134)
	(6.290.201)	(6.982.903)
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler	(12.418.885)	(11.069.807)
Faiz takasları	5.687.597	5.114.134
	(6.731.288)	(5.955.673)

Değişken faizli finansal araçlar için 31 Aralık 2017 tarihinde faiz %0,25 baz puan yüksek olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 6.640 TL (31 Aralık 2016: 7.147 TL) daha düşük olacaktı, faiz %0,25 baz puan düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 6.185 TL (31 Aralık 2016: 4.807 TL) daha yüksek olacaktı.

Diğer taraftan, finansal riskten koruma nedeniyle, faiz %0,25 baz puan yüksek olsaydı özsermaye 40.856 TL (31 Aralık 2016: 45.991 TL) daha yüksek olacaktı, faiz %0,25 baz puan düşük olsaydı özsermaye 41.472 TL daha düşük olacaktı (31 Aralık 2016: 46.792 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri ile gösterilmesine ilişkin açıklamalar

Aşağıdaki tablo, finansal varlık ve yükümlülüklerin defter değeri ile gerçeğe uygun değerini göstermektedir.

Nakit ve benzeri varlıklar ile ticari ve diğer alacakların gerçeğe uygun değeri kısa vadeli olmalarından dolayı defter değerini ifade etmektedir. Sabit faizli finansal borçların gerçeğe uygun değeri, raporlama tarihi itibarıyla geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımlarının bulunmasıyla hesaplanmıştır. Yabancı para değişken faizli finansal borçların gerçeğe uygun değeri ise ilerideki nakit akışlarının tahmin edilen piyasa faiz oranları ile iskonto edilmesiyle hesaplanmıştır.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal varlıklar				
Nakit ve nakit benzeri	4.100.204	3.016.366	4.100.204	3.016.366
Ticari ve diğer alacaklar (ilişkili kuruluşlar dahil)	4.999.469	4.273.657	4.999.469	4.273.657
Diğer finansal yatırımlar (*)	11.840	11.840	(*)	(*)
Türev finansal varlıklar	616.718	652.798	616.718	652.798
Finansal yükümlülükler				
Banka kredileri	12.732.751	11.539.249	12.731.473	11.538.927
İhraç edilen tahvil, bono ve senetler	3.756.388	3.499.757	3.822.545	3.393.503
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.599	2.173	2.599	2.173
Ticari borçlar ve diğer yükümlülükler (ilişkili kuruluşlar dahil) (**)	5.369.485	5.950.127	5.369.485	5.950.127
Türev finansal yükümlülükler	309.441	385.968	309.441	385.968

(*) Grup’un Cetel’deki payı maliyet değerinden taşınmaktadır. Cetel’deki payın gerçeğe uygun değer bilgisi mevcut değildir.

(**) Ticari ve diğer borçlar ile çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar ve diğer kısa vadeli yükümlülüklerden oluşmaktadır. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar içerisinde yer alan vergiler ve diğer kısa vadeli yükümlülükler içerisinde yer alan alınan avanslar hariç bırakılmıştır.

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların gerçeğe uygun değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)**Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu (devamı)**

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

		Gerçeğe uygun değer belirlenmesi			
	Değerleme tarihi	Toplam	Aktif piyasada oluşan fiyatlar (Seviye1)	Önemli gözlemlenebilen girdiler (Seviye2)	Önemli gözlemlenemeyen girdiler (Seviye3)
Gerçeğe uygun değerde ölçülen varlıklar:					
<u>Türev finansal varlıklar:</u>					
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2017	557.712	–	557.712	–
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2017	59.006	–	59.006	–
Gerçeğe uygun değerde ölçülen yükümlülükler:					
<u>Türev finansal yükümlülükler:</u>					
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2017	117.389	–	117.389	–
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2017	192.052	–	192.052	–
Gerçeğe uygun değerde ölçülmeyen diğer finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	31 Aralık 2017	12.731.473	–	12.731.473	–
İhraç edilen tahvil, bono ve senetler	31 Aralık 2017	3.822.545	3.822.545	–	–

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2016 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

		Gerçeğe uygun değer belirlenmesi			
	Değerleme tarihi	Toplam	Aktif piyasada oluşan fiyatlar (Seviye1)	Önemli gözlemlenebilen girdiler (Seviye2)	Önemli gözlemlenemeyen girdiler (Seviye3)
Gerçeğe uygun değerde ölçülen varlıklar:					
<u>Türev finansal varlıklar:</u>					
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2016	601.401	–	601.401	–
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2016	51.397	–	51.397	–
Gerçeğe uygun değerde ölçülen yükümlülükler:					
<u>Türev finansal yükümlülükler:</u>					
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2016	152.408	–	152.408	–
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2016	233.560	–	233.560	–
Gerçeğe uygun değerde ölçülmeyen diğer finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	31 Aralık 2016	11.538.927	–	11.538.927	–
İhraç edilen tahvil, bono ve senetler	31 Aralık 2016	3.393.503	3.393.503	–	–

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Sermaye yönetimi politikası

Grup’un sermaye yönetiminin birincil amacı, hisse değerlerini maksimize etmek ve işletmelerini desteklemek adına, güçlü kredi derecesini ve sağlıklı sermaye oranlarının devamlılığını sağlamaktır.

Grup, ekonomik koşulların değişimi ışığında, sermaye yapısını yönetmekte ve düzeltmeler yapmaktadır.

Grup, sermaye yapısını düzenlemek ve korumak için hissedarlara yapılan kar payı ödemelerini düzenleyebilir ya da sermayeyi hissedarlara geri verebilir. 2017 ve 2016 yıllarında herhangi bir hedef, politika ya da süreç değişikliği yapılmamıştır.